

BULUŞMA

NİSAN 2012 SAYI 12 www.sev.org.tr

**İYİ POLİSİYE İYİ
EDEBİYAT!**

**MARKALAR
ZİHNİNİZDE!**

**BİR
KURABİYEDEN
ÇOK DAHA
FAZLASI**

**ŞİMDİ YELKEN
AÇMA
ZAMANI**

**KARİYERİNİZ
ÖNEMLİDİR!**

Merhaba

Değerli mezunlarımız yeni tasarımı ve genişletilmiş içeriğiyle yepyeni bir Buluşma hazırladık sizlere. Bu sayıda da Amerikan Okullarından mezun 10 kişi var: DeBeers'in Amerika'da marka stratejisi ve imajından sorumlu Selda Bensusan (ÜAA '95), gemi mühendisi olmanın yanısıra çevirileri ve müzik yazılarıyla tanınan, geçtiğimiz yıl yayımlanan Müzikte Yabancılaşma ve Noir kitabının yazarı Emre Karacaoğlu (ÜAA '02), yıllarca mütercim tercüman olduktan sonra aldığı eğitimlerle kişileri iç sesleri ile anlaştırma konusunda çalışan yaşam koçu Rana Orhunöz Beri (ACI '85), cerrah ve öğretim üyeliğinin yanında Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi II. Başkanı olarak sağlık sistemimiz konusunda ses getiren açıklamalarıyla Prof. Dr. Özdemir Aktan (TAC '71), İTÜ rektör yardımcılarında ve İTÜ Afet Yönetimi Merkezi Koordinatörü Prof. Dr. Derin Ural (ACI '85), polisiye kitaplarıyla tanınan İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyelerinden Celil Oker (TAC '71), kağıttan ürünlerin satıldığı Kağıthane dükkanıyla isminden bahsettiren iletişimci Emine Tusavul (ÜAA '79), yapı projelerine danışmanlık veren Ayla Ogan Heyfegil (ACI '84), blog yazarı Elif Söyletir Doğan (TAC '94), Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın Kurumsal İletişim ve Geliştirme Koordinatörü Esi Elmas (ÜAA '88) okul yıllarını, bugüne kadarki hayat yolculuklarını ve yaptıklarını anlatıyorlar.

Bu sayıyla birlikte daha önce sadece tarif verdiğimiz An American Cook in Turkey'e bir tam sayfa ayırmaya karar verdik. Uyguladığımız tarifi fotoğraflarıyla izlenim yazısına dönüştürdük. 2007 yılında altıncı baskısını yapan An American Cook in Turkey'in ilk basımı 1961 yılında teksir makinesinde yapılmış. Temeli İzmir Amerikan Koleji Ev Ekonomisi öğretmeni Anne Glass'ın evde ve ev ekonomisi derslerinde kullandığı tariflerle atılan kitap zamanında Redhouse Yayınevi'nin başeditörü olan ve Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın kurucularından Anna G. Edmonds tarafından düzenlenmiş. Bir dönem annelerimizin, "günlerde" ve malzemeler ve yapılış tarifiyle birlikte mutlaka sahibinin de not düşüldüğü "yemek tarifi defterlerini" andırıyor. Bir nedenle ülkelerinden ayrılıp Türkiye'ye gelen; çoğunluğu Amerikalı, yabancı kadınlara Türk (ya da Orta Doğu) mutfakını tanıtan kitap bir yandan da bu "yabancı" ülkenin malzemeleriyle kendi yemeklerini nasıl hazırlayabileceklerini anlatıyor.

Ayrıca, Dr. Yılmaz Argüden (TAC '76) "Kariyeriniz Değerlidir" makalesiyle, Uzm. Psk. Yıldız Egeli (ACI '05) "Sınırlar Çocuklarımıza Nasıl Yardımcı Olur" yazısıyla, SEV Amerikan Hastanesi'nin Uzm. Dr. Belgin İkidağ "Alerjik Rinit" konulu metniyle dergimize renk kattılar.

Gezi yazısı, kitap tanıtımı ve okullarımızdan haberler köşeleri devam ediyor. Buna ilaveten, Celil Oker'le yaptığımız röportajdan esinlenerek Türkiye'de polisiye romanın anlatıldığı "İyi polisiye iyi edebiyattır" yazısına da dergimiz sayfalarında yer verdik.

Büyük emeklerle hazırladığımız ama hazırlarken bir o kadar keyif aldığımız Buluşma'nın sizlerce de aynı keyifle okunması dileklerimizle...

Buluşma Yayın Kurulu

AMERİKAN BORD
OKULLARI
MEZUNLARI'NDAN GÜÇ
BİRLİĞİ

4
...

HABERLER

6
...

DÜNYANIN EN NADİDE
İŞİLTİSİ AMERİKA'DA
O'NA EMANET

Selda Gülcan Bensusan,
ÜAA '95

12
...

DAMLA DAMLA
BÜYÜYORUZ!

16
...

ÜAA'DEN BİR "MULTİ-
TASKİNG"
UZMANI

Emre Karacaoğlu, ÜAA '02

18
...

KARİYERİNİZ
DEĞERLİDİR

Dr. Yılmaz Argüden, TAC '76

23
...

MISS
REDHOUSE'LUKTAN
PROFESYONEL YAŞAM
KOÇLUĞUNA

Rana Orhunöz Beri, ACI '85

24
...

İKİNCİ YABANCI
DİLLER KONFERANSI:
YAŞAYARAK ÖĞRENME

28
...

ÜSKÜDAR AMERİKAN
LİSESİ'NDE
BÜYÜK BİR USTA

29
...

TAC'NİN MÜCADELE
GELENEĞİ SAĞLIĞIMIZ
İÇİN ÇALIŞIYOR

Özdemir Aktan, TAC '71

30
...

AFET YÖNETİMİNDE
UZMANLIK DÖNEMİ

Prof. Dr. Derin Ural, ACI '85

34
...

ALERJİK RİNİT
(SAMAN NEZLESİ)

Uzm. Dr. H. Belgin İkidağ

38
...

BİR TALAS-TARSUS
ORTAK HİKAYESİ

Celil Oker, TAC '71

40
...

SINIRLAR
ÇOCUKLARIMIZA
NASIL YARDIMCI OLUR?

Uzm. Psk. Yıldız Egeli ACI '05

44
...

ÜAA'DEN ŞEN BİR
ENERJİ

Emine Tusavul, ÜAA '79

46
...

İYİ POLİSİYE
İYİ EDEBİYATTIR!

50
...

ACI'DAN TÜRKİYE'Yİ
BAŞTAN KURMAYA

Ayla Ogan Heyfegil, ACI '84

54
...

DENİZİ
ÖZLEYENLER İÇİN!*

58
...

TAC'DEN BİR "DIŞI
KAPLAN"

Elif Söyletir Doğan TAC '94

62
...

POSITIONING:
THE BATTLE FOR
YOUR MIND

66
...

OKULLARIMIZIN "SÖZ"Ü
ESİ ELMAS'A EMANET

Esi Elmas, ÜAA '87

68
...

BİR KURABİYEDEN
ÇOK DAHA FAZLASI!

72
...

SAĞLIK VE
EĞİTİM
VAKFI

SEV
1968

BULUŞMA

SEV Yönetim Kurulu Adına Sahibi: K. Erhan Dumanlı **Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Ziya Köseoğlu
Yayın Koordinatörü: Esi Elmas **Yayın Kurulu:** Defne Erdur Bekdik, Ahmet Ceylan, Esi Elmas, Tülay Güngen, Leyla Keskiner, Ziya Köseoğlu, Bahar Moraligil, Bengü Shepard, Zeynep Arabacıoğlu Özbilen, Özlem Tanrıverdi, Aydan Yakın, Dilem Deniz Yıldırım
Bu sayıya katkıda bulunanlar: Dr. Yılmaz Argüden, Dr. Belgin İkidağ, Murat Meriç **Reklam Sorumlusu:** Leyla Keskiner, Bahar Moraligil
Yönetim Yeri: Sağlık ve Eğitim Vakfı Selamiali Mah. Gazi Cad. No. 28 Bağlarbaşı Üsküdar 34662 İstanbul
T: +90 (216) 531 57 38 **F:** +90 (216) 530 01 55 **E:** lkeskiner@sev.org.tr, bmoraligil@sev.org.tr

Yapım: MYRA İnönü Cad. Hacı İzzet Paşa Sok. Serin Apt. 26/3 Gümüşsuyu (34437) - İstanbul www.myra.com.tr
T: +90 (212) 243 26 70 **F:** +90 (212) 243 26 71 **Proje Koordinatörü:** Damla Özlüer **Tasarım Danışmanı:** Rauf Kösemen

Dergi Tasarımı: Deniz Kurşunlu

Grafik Uygulama: Serhan Baykara **Proje Asistanı:** Selcen Aksel **Teknik Kontrol:** Harun Yılmaz

Baskı ÖMÜR Matbaacılık A.Ş. Beysan Sanayi Sitesi Birlik Caddesi No:20 Haramidere 34524 İstanbul
T: +90 (212) 422 76 00 **F:** +90 (212) 422 46 00 www.omur.com.tr

Buluşma Dergisi'nin içerik ve tasarımı SEV ve MYRA tarafından yaratılmış olup, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası kapsamında eser olarak koruma altındadır. Buluşma Dergisi'nde yayımlanan yazı ve fotoğrafları yayma hakkı SEV'e ait olup kaynak gösterilse dahi hak sahiplerinin yazılı izni olmaksızın ticari amaçla kullanılamazlar. Dergide yayımlanan yazılar, yazarların ve söyleşi yapanların kişisel görüş, tavsiye ve yorumlarını içermektedir. MYRA veya SEV, yazılarda yer alan bilgi, görüş ya da tavsiyelerden doğabilecek maddi ve manevi zararlardan hiç bir şekilde sorumlu değildir.

İlk zilimiz 139 yıl önce çaldı!

SEV Amerikan Liseleri, yüzyılı aşkın bilgi ve deneyimle öğrencilerini geleceğe hazırlıyor.

SAĞLIK VE
EĞİTİM
VAKFI **SEV** 1968
www.sev.org.tr

**TARSUS
AMERICAN
COLLEGE**

Türkiye için liderler,
dünya için liderlik!

**AMERICAN
COLLEGIATE
INSTITUTE**

Öğrenmek için katıl,
hizmet için ayrıl!

**ÜSKÜDAR
AMERICAN
ACADEMY**

Sürekli mükemmellik
peşinde!

AMERİKAN BORD OKULLARI MEZUNLARI'NDAN GÜÇ BİRLİĞİ

Amerika'da "Ivy League" olarak bilinen Harvard, Yale, Cornell gibi üniversitelerin mezunları arasındaki eşsiz dayanışma, Amerikan Bord Okulları mezunları arasında yankı buldu. ACI, TAC ve ÜAA mezunları tek bir çatı altında güçlerini birleştiriyor: FABSIT - Friends of American Board Schools in Turkey. ABD'de yaşayan mezunlar arasındaki dayanışma akımını güçlendirmek için kolları sıvayan Selim Süloş (ACI '02) ve Hakan Özakbaş (ACI '96) ile tüm detayları konuştuk...

FABSIT'in öyküsünü özetleyebilir misiniz?

FABSIT 1986 senesinde Sağlık ve Eğitim Vakfı (SEV) ile bağlantılı kurulan, küresel yardım fonlarının kendini kanıtlamış eğitim kurumlarına verdiği mali destekten yararlanmak ve Amerika'da yaşayan mezunlarımızdan yardım toplamak için çalışan, kâr amacı gütmeyen bir organizasyon. FABSIT'in yönetici direktörü Paula Dinçer'in aktardığı gibi, FABSIT Türkiye'deki okullarımız TAC, ACI ve ÜAA'da gerçekleşen birçok projeye ciddi katkı sağlıyor. Örneğin, ACI'da yapılan Hill Fen Binası, ÜAA'da yapılan yeni lise ve Morgan Fen binaları ve TAC'de açılan Maynard binaları bu projelerden birkaçı.

Ayrıca FABSIT, yönetim kurulu üyesi Prof. Dr. Dilhan Kalyon'un liderliğinde Türkiye'nin gelişmekte olan bölgelerinde yetişen, imkanı sınırlı ailelerin kız çocuklarına yönelik burs ve eğitim programı oluşturma çalışmaları yapıyor. Türk-Amerikan iş grupları tarafından örnek bir oluşum olarak görülüyor ve destekleniyoruz. Bunun en güzel örneklerinden biri, Güler Sabancı'nın birkaç sene önce New-York'taki CitiBank-Akbank Partnership Galası'nda yaptığı açılış konuşmasında, FABSIT'in Türkiye-ABD arasında kurduğu örnek bağdan söz etmesiniydi.

Bu durumda, FABSIT'in bugüne kadar mezunları bir araya getirmeyi yönelik çalışmalarının sınırlı olduğunu söyleyebiliriz. Ancak bu sene ABD'de yaşayan mezunlarımız FABSIT çatısı altında birleşti. Bu süreç nasıl gelişti?

Hakan Özakbaş: Selim de ben de ACI'dan mezun olur olmaz üniversite eğitimi için ABD'ye geldik. Elbette üniversite eğitimi için yurtdışına giden her 18 yaşındaki öğrenci gibi alışma sürecinde zor günlerimiz oldu. İş ararken de zorluklarla karşılaştık. Özellikle 11 Eylül sonrası jenerasyon olmamız da bu durumun

sebebiydi. ABD vatandaşı olmayan bireylerin yaşadığı tüm zorlukları gördük. Dolayısı ile Türkiye'den uzakta, kendimizi evimizde hissedebileceğimiz ve bağlantılarımızla elde edebileceğimiz imkanların olduğu bir çatının eksikliğini hissettik. Hiç şüphesiz bu nedenle aynı kültür ve eğitim seviyesinde olan sevgili mezunları bir araya getirmek ikimizin de yıllardır hayalini kurduğu bir düşü. Sonuç olarak ABD'de yaşayan ACI, TAC ve ÜAA mezunlarını, birbirlerine hem kişisel hem profesyonel olarak destek verebilecekleri bir platformda bir araya getirmeye karar verdik. Halihazırda

ACI, TAC ve ÜAA bir okul değil, bir kültürdür. Bu projeye vefa borcumuzu ödeyip tüm ACI, ÜAA ve TAC mezunlarına hizmet etme imkanı bulduğumuz için çok mutluyuz.

kurulu bir organizasyon olan FABSIT'in adı altında projeyi hayata geçirdik. SEV'in de desteğini arkamıza alarak yolumuza devam ediyoruz.

Bugüne kadarki aktivitelerinizden bahsedermisiniz?

Selim Süloş: 9 Aralık 2011 ilk resmi buluşmamız olarak tarihe geçti. Bir aylık planlama, çalışma ve hazırlık sürecinin ardından 1994-2011 yılları arasında ACI, TAC ve ÜAA'dan mezun olmuş yetmiş yakın mezunumuzu canlı Jazz müziği eşliğinde, Manhattan'daki popüler Türk restoranı Pera'da bir araya getirdik. Bir kısmımız tekrar görüşme, bir kısmımız ise ilk kez tanışma imkanı buldu. Ayrıca 4 Şubat 2012'de Boston'da sevgili ÜAA müdürü Eric Trujillo'nun da katıldığı bir kokteyl ile Boston'da yaşayan mezunlarımızı bir araya getirdik. Şimdiden çok güzel dostlukların kurulduğunu görüyoruz.

Kısa ve uzun dönem hedefleriniz nedir?

Hakan Özakbaş: New York'taki Türk İş Adamları Derneği ile 9 Nisan 2012'de belki de bu senenin en büyük buluşmasını gerçekleştireceğiz. Bu buluşma ile amacımız sadece kendi aramızda değil, ABD'de yaşayan Türkler arasındaki dayanışmaya da destek olmak. New York'taki üniversitelerden mezun olmak üzere olan tüm ACI, TAC ve ÜAA'lı kardeşlerimizi de bu buluşmaya davet ettik. Umuyoruz ki, bu zor ekonomik iklimde bu tür organizasyonlarla onlara iş olanakları sağlayabiliriz.

Selim Süloş: Ayrıca henüz detaylarına girmeyeceğimiz bir etkinliğimiz daha olacak. Önde gelen Türk ve Amerikan iş insanlarının

ve mezunlarımızın katılımı ile önümüzdeki sene "Hayat Boyu Başarı" ödüllerinin de verileceği bir New York Galası düzenlemeyi planlıyoruz. Henüz planlama aşamasında olduğumuz için isim vermeyelim, önümüzdeki senenin sürprizi olsun.

Uzun dönem hedeflerimiz ise çok daha büyük. Türkiye dışında farklı ülkelerde yaşayan ACI, TAC ve ÜAA mezunu yüzlerce kişiyi bir araya getirip Ivy League benzeri bir mezun kenetlenmesi modelini örnek alarak birbirimize devamlı destek sağlayacağımız bir platform oluşturmayı hedefliyoruz. Umut ediyoruz ki hayatının belli evresinde yurtdışı öğrenimi ya da çalışma deneyimi edinerek gelişen, Türkiye piyasalarında lider olmayı hedefleyen mezunlarımıza yardım eli uzatan bir kurum olarak çalışmalarımızı sürdürebilelim.

Sizce bu okulların farkı nedir?

ACI, TAC ve ÜAA bir okul değil, bir kültürdür. Çocuklarının bu kültüre sahip olmasını isteyen çok sevgili velilerin fedakarlıkları ve okul öğretmenlerimizin bizi biz yapan büyük emeklerini asla yadsıyamayız. Mezun olduktan seneler sonra bile çevremizde en değer verdiğimiz insanlar, aynı sıraları eskittiğimiz diğer mezunlar, başkaları değil. ACI'nın mottosu "Enter to learn, depart to serve"dür. Biz de bu projeye vefa borcumuzu ödeyip, tüm ACI, ÜAA ve TAC mezunlarına hizmet etme imkanı bulduğumuz için çok mutluyuz.

Mezunlarımız bizi Facebook sayfamızdan takip edebilirler:

<http://www.facebook.com/pages/Fabsit-The-official-US-Alumni-Association-for-ACI-TAC-ÜAA/140438802648515>

İzmir Amerikan Koleji, İzmir'in ferah havasını İstanbul'un ortasına getirdi. Üsküdar Amerikan Lisesi kampüsünde yapılan tanıtım günü ilgi çekti.

ÜSKÜDAR AMERİKAN LİSESİ, İZMİR AMERİKAN KOLEJİ'Nİ AĞIRLADI

İzmir Amerikan Koleji, İstanbul'da ve Marmara Bölgesinde yaşayan ve çocukları için kaliteli ortaöğretim okulu arayışındaki veliler için 5 Mayıs 2012 Cumartesi bir tanıtım günü düzenledi. Üsküdar Amerikan Lisesi'nin ev sahipliğini yaptığı tanıtım gününe, "Öğrenmek İçin Katıl, Hizmet İçin Ayrıl" sloganı doğrultusunda yüz otuz yılı aşkın süredir eğitim veren okulun Türk ve yabancı yöneticileri, mezunları ve öğrencileri katılarak okulla ilgili bilgi ve izlenimlerini paylaştılar. Tanıtım gününde, yatılılık olanakları da anlatıldı. Akademik başarısının yanı sıra zengin bir kültürel mirasa ve tarihi bir kampüse sahip olan İzmir Amerikan Koleji, kız ve erkek yatılı bölümleri ile Türkiye'nin tüm bölgelerindeki öğrenciler için çekici bir seçenek oluşturuyor.

ERKUT ŞAHİNBAŞ'A (TAC '56) BÜYÜK ÖDÜL

Yüksek Mimar Erkut Şahinbaş, Mimarlar Odası'nın iki yılda bir düzenlediği ve bu yıl XIII. dönemi gerçekleştirilen Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri'nde Mimar Sinan Büyük Ödülü'ne layık görüldü.

Ödül programında en yüksek katılımın gerçekleştiği 2012 döneminin Seçici Kurulu, 241 eserin / 342 pano ile katılımını değerlendirdi. Ziya Tanalı başkanlığında, Ercan Ağırbaş, Zeynep Ahunbay, Alişan Çırakoğlu ve C. Abdi Güzer'den oluşan Seçici Kurul, "Mimar Sinan Büyük Ödülü", "Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülleri" ve "Anma Programı" için ödüle değer görülen isimleri ve "Yapı" ve "Proje" dallarında ödül adaylarını belirledi. Fikir Sunumu Dalı'nda ödüle aday eser bulunmadı.

Ödül sahipleri, 13 Nisan 2012, Cuma günü, saat 19:00'da Ankara'da, ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde yapılan törenle ödülleri aldı.

VODAFONE FREEZONE'DAN ACI ORKESTRASINA İKİ ÖDÜL!

İzmir Amerikan Koleji öğrencileri, Vodafone Freezone 15. Liselerarası Müzik Yarışması'ndan iki büyük ödülle döndü. Zeynep Tanyalçın, En İyi Kız Solist dalında ikincilik ödülü alırken, grubun seslendirdiği şarkı da En İyi Beste Ödülü'nü kazandı.

SHAKESPEARE ÜAA'DE

Üsküdar Amerikan Lisesi, geleneksel Shakespeare Günü'nde çeşitli etkinliklerle ünlü İngiliz yazarı andı. Macbeth oyunundan çeşitli sahneleri canlandıran öğrencileri izleyenler, Recep İvedik kılığındaki Macbeth'in tiradında kahkalara boğuldular.

Ünlü İngiliz yazarın 458'inci doğumgününe denk gelen Shakespeare Günü etkinliklerinde öğrenciler okulda 16. yüzyıl kostümleri ile dolaşırken çok eğlendiler. Gün boyunca Shakespeare İngilizcesi konuşan; öğle yemeğinde döneme uygun yiyecekler yiyen öğrenciler bu keyifli ve yaratıcı günün performans ödevi notuna dönüşeceğinin de bilinciyle, gün boyu katıldıkları yarışmalarda en iyiyi yapma mücadelesindeydi.

Performansların İngilizce notuna dönüştüğü günün en ilgi çekici kısmı Macbeth'in farklı dönemlere ya da popüler kültürün çeşitli başyapıtlarına uyarlanması oldu. Öğrenciler ünlü trajediyi Grease, StarWars, Godfather, Super Mario, Recep İvedik gibi yapıtlar üzerinden yorumlarlarken, izleyiciler kahkahalarını tutamadılar. Altı

haftalık hazırlık döneminde hem provaları yapan hem de kostüm ve dekor tasarlayan öğrenciler profesyonellere taş çıkaracak kadar başarılıydılar.

Öğrenciler, en iyi kız oyuncu, en iyi erkek oyuncu, en iyi kostüm, en yaratıcı kostüm, en iyi grup performansı gibi dallarda ödül alırken Lady Macbeth'in ölüm sahnesinde "en doğal ve en tüyler ürpeticici ılgığı atan" ve savaş sahnesinde "en etkileyici ve en korkutucu haykıran" öğrenciler de ayrıca ödüllendirildi.

Shakespeare gününün sorumlu öğretmenlerinden Peggy Elliot "Bu sene üçüncüsü düzenlenen günün en önemli tarafı öğrencilerin yeteneklerini ve yaratıcılıklarını ortaya koymalarına imkan sağlaması. Öğrenciler Shakespeare'in en ünkü eserlerinden Macbeth'ten sahneleri kendi yorumlarını ve yaratıcılıklarını katarak farklı dönem, farklı eser ve kültürlere adapte ediyorlar. Üsküdar Amerikan Lisesi'nin özelliklerinden biri öğrencilerini var olana kendi yorumlarını katmaları için cesaretlendirmesi." dedi. Oyun seçimi konusunda da Peggy Elliot, "Macbeth Shakespeare'in en önemli trajedilerinden biri. Yılların eskitemediği bir klasik. Oyunun kıskançlık, iktidar hırsı, cesaret, ihanet gibi evrensel olduğu kadar ezeli ve ebedi duygular üzerine kurulu olması da seçimimizde rol oynayan başka bir unsur" diye konuştu.

Sanata ve edebiyata böyle eğlenceli bir uygulamayla yaklaşımdan mutlu olan öğrenciler ise, özellikle okulda bütün gün kostümle dolaşmanın çok keyifli olduğunu belirtip, bu deneyimi hayatları boyunca unutamayacaklarını söylediler.

Shakespeare Günü, Üsküdar Amerikan Lisesi bahçesini renklendirdi. Öğrenciler kostümleri ve performanslarıyla neşeli dakikalar yaşattı.

ACI'DAN BİR REKORTMEN: ESİN AKGÜL

İzmir Amerikan Koleji 9. sınıf öğrencisi Esin Akgül, Türkiye'de ilk kez yapılan Salon Atletizm Çoklu Branşlar Şampiyonası'nda birinci oldu.

Esin Akgül, zorlu akademik programının yanı sıra sporda da zorlu bir branşta mücadele veriyor.

İzmir Amerikan Koleji 9. sınıf öğrencisi Esin Akgül, Türkiye Atletizm Federasyonu tarafından 28-29 Ocak 2012 tarihlerinde İstanbul'da yapılan Salon Atletizm Çoklu Branşlar Türkiye Şampiyonası'nda Yıldızlar kategorisinde pentatlonda Türkiye birincisi olurken Türkiye rekoruna da imza attı. Esin, daha sonra İzmir'de yapılan Kapalı Salon Yıldızlar Türkiye Şampiyonası'nda da 60 metre engellide Türkiye üçüncüsü oldu. İzmir Amerikan Koleji'ne 500 tam puanla giren Esin, böylece akademik başarısının yanısıra uzun yıllardır emek verdiği spor dalında da iki büyük başarıya imza atmış oldu.

Yaptığın spor dalını anlatabilir misin?

Atletizm pek çok alt branş içermesinden dolayı hem çok yönlü hem de oldukça zor bir spordur. Haftanın her günü iki saat yaptığım antrenmanlar, aslında kısa bir süre olarak gözüke de çok fazla enerji harcadığım için zorlu geçiyor. Türkiye birincisi olduğum "pentatlon" branşı, atletizmin belli başlı branşlarını içerir. Bu branşın amacı bir günde beş branşı tamamlayarak en fazla puanı toplamaktır. Pentatlon kapalı salon yarışları 60 metre engelli koşu, yüksek atlama, gülle atma, uzun atlama ve 800 mt. koşuyu içerir.

Aldığın derece Türkiye'de bir ilk değil mi?

Evet, daha önceleri salon sıkıntısı olduğu için, Türkiye'de ilk defa bu yarışlar yapıldı ve böyle bir sonuç olarak bir Türkiye rekorunun oluşmasını sağladım. Şimdi, başka bir sporcu yeni bir rekora imza atmak isterse, önce benim rekorumu egale etmek zorunda. Bu şekilde tarihe geçmek de büyük mutluluk benim için.

Pentatlonun zorlukları nelerdir?

Öncelikle beş branşı tamamlamanız gerekiyor olması. Bir zor yanı da herkesin bir günde iki yarışı tamamlamakta zorlandığı bir sporu, beşini aynı tempoda tamamlıyor olmanız. Bu beş branşı da en iyi şekilde bitirebilmek için yapılan antrenmanlar oldukça zordur. Yarışmaya hazırlanmak için haftanın 2-3 günü çift antrenman yapmam gerekiyordu.

Bu spora olan ilgin derslerini etkiledi mi?

Bu yüzden okulla ilgili çalışmalarımı hiç aksatmadım. O gün ağır bir antrenman yapacaksam, dersi çok daha dikkatli dinleyerek eksiklerimi kapattım. Böylece derslerde zorlanmadım ve okuluma girerken gösterdiğim başarıyı devam ettirdim.

Başka derecelerin var mı?

Pentatlon gibi çoklu branşların yanısıra 100 mt. engelli koşu da üzerinde yoğunlaştığım bir branştır ve şampiyonada 60 mt. engelli koşuda da Türkiye üçüncüsü olmayı başardım.

Bundan sonraki hedefin?

Açık salonda yapılan 100 mt. engelli koşu yarışlarında daha iyi bir derece almak ve heptatlonda da başarılı olmak...

8. ULUSLAR ARASI TARSUS YARI MARATONU KOŞULDU

Tarsus Amerikan Koleji ile Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın sponsorluğunda gerçekleştirilen Tarsus Yarı Maratonu'na Etiyopyalılar damga vurdu.

Tarsus Belediyesi ile Sağlık ve Eğitim Vakfı ve Tarsus Amerikan Koleji sponsorluğunda bu yıl sekizincisi düzenlenen yirmi bir kilometrelik Tarsus Uluslar arası Yarı Maratonu koşuldu. Tarsus Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz'ın start verdiği maratona, Etiyopyalılar hem erkekler hem kadınlarda birinciliği alarak damga vurdu.

Maratona Türkiye, Etiyopya, Kenya, ABD, Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Kanada, İran, Suriye, Birleşik Arap Emirlikleri, Pakistan, Rusya, Moldova, Bulgaristan ve Romanya'dan toplam 1.200 sporcu katıldı.

Tarsus Kaymakamı Orhan Şefik Güldibi, maraton öncesi konuşmasında, Tarsus'un uluslar arası etkinliğe ev sahipliği yapmasından dolayı mutlu olduklarını, bu tür etkinliklerle geçmiş 10 bin yıl öncesine uzanan tarihi ilçenin tüm dünya tarafından tanınmasına olanak sağlandığını söyledi. Yarışların centilmence geçmesini temenni eden Güldibi, "Tarsuslular olarak çok iddialı bir yarışmaya imza atıyoruz. Çok sayıda ülkeden 1.200 sporcunun katıldığı

bu yarı maraton, Tarsus'un dünyada giderek artan tanınmışlığını göstermektedir," dedi.

Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz ise maratonun her geçen yıl daha çok ilgi gördüğünü, bu yıl da Tarsus'u tanıtmak için uluslar arası bir spor etkinliğini düzenlemenin gururunu yaşadıklarını ifade etti. Amaçlarının 10 bin yıllık tarihe sahip olan Tarsus'u tüm dünyaya tanıtmak olduğunu dile getiren Kocamaz, "8 yıldır Tarsus'ta tüm dünya sporcularını bir araya getirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Maratonla birlikte hem Tarsus'u tanıtmış hem de bölgemize hareket getirmiş oluyoruz. Vatantaşlarımızın katılımı oldukça yoğun. Halk

koşusuna 5.000 başvuru yapıldı. Koşuyu, önümüzdeki yıllarda tam maratona dönüştürmeyi hedefliyoruz." dedi.

Maratona Etiyopya Damgası

Erkeklerde Etiyopyalı Gebretsadik Abraha Adihana 1.02.19'luk derecesiyle, kadınlarda ise yine Etiyopyalı Atsede Baysa Tesema 1.09.37'lik derecesiyle rakiplerini geride bırakarak birinciliği kazandı. Erkeklerde 2'nciliği Etiyopya'dan 1.02.30'luk derecesiyle Tigabu Gebremariam Asefa, 3'üncülüğü Etiyopya'dan 1.02.35'lik derecesiyle Tesfaye Girma Bekele elde etti. Kadınlarda ise 2'nciliği Etiyopyalı Zinash Hayile Tola 1.12.03'lük derecesiyle alırken, 3'üncülüğü ise İstanbul Kasımpaşa'dan 1.12.18'lik derecesiyle Ümmü Kiraz elde etti.

Yarı maratonun ardından beş bin kişinin katıldığı Halk Koşusu'na Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz ile Sağlık ve Eğitim Vakfı yöneticileri de katıldı. Halk koşusunda TAC mezunları, TAC ve Tarsus SEV öğretmenleri, çalışanları ve TAC'li öğrenciler de koştu. Maraton esnasında TAC ve Tarsus SEV adına açılan stantlar da büyük ilgi gördü.

8. Uluslar Arası Tarsus Yarı Maratonu basında da geniş yer buldu.

FUTBOL BİR ERKEK SPORU DEĞİLDİR!

İzmir Amerikan Koleji Kız Futbol Takımı, futbolun bir erkek sporu olduğu iddiasını çürütüyor. ACI öğrencileri, bir yandan akademik başarıları için çalışırken, bir yandan da yeşil sahada sıkı bir mücadele veriyor. Turnuvaların favorilerinden ACI takımı, 1930'lu yıllardan gelen geleneklerini yeni başarılarla geleceğe taşımak için çalışıyor.

Bu yıl çoğunluğunu lise son sınıf öğrencilerin oluşturduğu takım, bir yandan önlerindeki zorlu yarışa hazırlanıyor, bir yandan da turnuvalara. Ancak oyuncular bu durumdan şikayetçi değil. Sınav stresinden kurtulabildikleri 1 saatlik antrenmanın çok değerli olduğunu düşünen oyuncular, "Bu sene, futbola en çok ihtiyaç duyduğumuz sene," diyor ve yoğun akademik programlarına rağmen haftada iki antrenman yapıyorlar.

Takım, bu antrenmanların meyvesini ise toplamakta gecikmiyor. Geçtiğimiz yıllarda farklı yenildikleri takımların karşısına daha güçlü çıkıyor ve ciddi bir rakip olarak görülüyorlar. Lig maçlarını kaçırmadan seyretmeye çalışan ve her maçı bir ders olarak izleyen takım, gelecek yıllar için de umutlu. Üniversitede mümkünse futbolu hayatında tutmaya devam etmek isteyen öğrencilerin, takımı gelecek yıllarda ACI'da okuyan kardeşlerine emanet edecekleri için içleri rahat. Görünen o ki, ACI Kız Futbol Takımı, önümüzdeki yıllarda da adından söz ettirecek.

TAC, TARSUS'UN KAYBOLAN MESLEKLERİNİN İZİNDE...

Tarsus Amerikan Koleji Tarih ve Arkeoloji Kulübü, 2007 yılından beri sürdürdüğü sözlü tarih çalışmasının sonuna geldi. 5 yıldır, sorumlu öğretmenleri Orhan Baycık gözetiminde titiz bir çalışmayla bölgedeki kaybolan mesleklerin izini süren, ustalarla görüşmeler yapan ve bu görüşmelerini kayıt altına alan öğrenciler, 15 Mayıs günü yapılan resepsiyonda, bu titiz çalışmanın ürünü olan kitaplarını sundu. Kitap,

nacakçılık, kalaycılık, palancılık, bakırcılık, hallaçcılık, 8 köşe kasketçilik, arzuhalcilik, şalvarcılık, yemencilik (köşkerçilik), tenekecilik, yorgancılık, taş ustalığı ve ağaç oymacılığı mesleklerini ve Tarsus'un ünlü ustalarını anlatıyor. Resepsiyona, Sağlık ve Eğitim Vakfı yönetimi, okul yönetimi, yerel protokol ve Tarih Vakfı temsilcileri katıldı.

ÜAA'NIN ŞAMPİYON TAKIMLARI

Üsküdar Amerikan Lisesi Kız Basketbol ve Voleybol takımları okullarını gururlandırdı. Basketbol Takımı, Üsküdar İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından organize edilen ve 6 okulun katılımıyla gerçekleşen turnuvada şampiyon oldu.

Yine Üsküdar İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından düzenlenen voleybol şampiyonasında ise, ÜAA Kız Voleybol Takımı şampiyonluğa koşuyor. 17 okulun mücadele ettiği ve 5 ayrı gruptan oluşan şampiyonada, A Grubu birincisi olan takım, 14-18 Mayıs haftasında yapılacak olan şampiyonluk maçlarına hazırlanıyor.

Yeni B-Serisi. Geleceğe hazır.

Standart güvenlik sistemi Çarpışma Önleme Yardımcısı ve daha 10 farklı yardımcı sistemiyle yeni B-Serisi karşısına çıkabileceklere hazır.

3 boyutlu bir yolculuğa çıkın.
Mercedes-Benz Magic uygulamasını iTunes veya Android Market'ten indirip, telefonunuzu ilanın üzerinde gezdirin.

Mercedes-Benz
İletişim Hattı
4446244

www.mercedes-benz.com.tr/b-serisi
www.facebook.com/mercedesbenztr

Mercedes-Benz
The best or nothing.

SELDA GÜLCAN BENSUSAN, ÜAA '95

DÜNYANIN EN NADİDE IŞILTISI AMERİKA'DA O'NA EMANET

Selda Gülcan Bensusan, De Beers'in ABD'deki marka stratejisinin başında. Bensusan'a mücevherler, lüks tüketim ve dünyanın en "pırıltılı" işini, en "hızlı" şehrini sorduk.

Selda Hanım, sohbete Üsküdar Amerikan yıllarınızdan başlayalım. Siz okula kız lisesi zamanında girdiniz, ama 1990'da erkek öğrenciler geldi. Değişim nasıldı? O günleri nasıl hatırlıyorsunuz? Üsküdar Amerikan dendiğinde ilk aklınıza gelenler neler?

Ben okula girdiğimde ismi "Üsküdar Amerikan Kız Lisesi" idi. İki veya üç sene sonra erkek öğrenciler geldi. Bizim senemizi etkilemedi; bizim sınıflar kız olarak devam etti. Genel olarak, okulun sosyal ve kültürel ortamı değişti ve daha zenginleşti.

Benim en sevdiğim derslerden biri "Home Economics" dersi idi. Bu ders "ev kadını" olmaya yönelikti. Bize dikiş dikmeyi, yemek yapmayı öğretiyorlardı. İlk açtığımız hamuru ve yaptığımız pizzayı dün gibi hatırlıyorum. Benim hoşuma giden, tipik bir ezber dersi değil, bizi günlük hayata hazırlayan bir ders olmasıydı.

Şimdi Üsküdar Amerikan Lisesi yıllarımı Amerika'da oldukça anıyorum. Bana çok iyi İngilizce eğitimi verdi ve ben bunun sayesinde şu anki kariyerime sahip olabildim. Amerikan tarihinden, İngiliz Edebiyatı'na kadar mükemmel bir eğitimle yetiştik; burada çoğu zaman Amerikalılar okumuş olduğumuz kitaplara -özellikle Shakespeare- ve İngilizce-mizin seviyesine şaşıyorlar.

Dersler dışında unutamadığım "May Day" dir. Bu, tüm öğrencilerin dört gözle beklediği, dans, müzik ve çeşitli aktivitelerin olduğu geleneksel bir gündü. Okulun en neşeli günlerinden biriydi.

Üsküdar Amerikan sonrası Koç

Üniversitesi'nde işletme okumuşsunuz. İşletme ilk tercih miydi? Neden işletme? Neden Koç?

İşletme ilk tercihimdi. Hiçbir zaman başka bir alan düşünmedim. Bunun da iki nedeni vardı: Birincisi babam, ikincisi ablam. Babam tekstil sektöründe. Ben de her zaman onun izinden gitmek, aile şirketinin başına geçmek istedim. Tabii bunun için, işletme eğitimi alıp, iş hayatını, ekonomiyi, finans, pazarlama ve muhasebeyi iyice öğrenmek gerekiyordu. Bunun yanında, her zaman okulda çok başarılı olan ablam, küçüklüğümde beri benim izinden gittiğim kişiydi. O, Boğaziçi Üniversitesi'nde işletme okudu. Bu yüzden ben de işletme alanına yönlendim. Ablam gibi Boğaziçi Üniversitesi'ne gideceğimi düşünüyordum. Ancak benim senemde Koç Üniversitesi yeni açılmıştı. Yakın bir arkadaşım orada okuyordu. Birkaç kere onu ziyaret ettim; kampusu dolaştım ve çok beğendim. Sistemleri, Üsküdar Amerikan'daki eğitim sistemine yakın geldi ve çok hoşuma gitti. Özellikle İngilizce ağırlıklı olması ve sınıf mevcudiyetinin azlığı ilgimi çekti. Ve açıkcası, başladığım ilk günden, mezun olduğum güne kadar Koç Üniversitesi'nden çok memnun kaldım.

Ardından Amerika geliyor. Ablanızın yaşadığı New York'a gidiş ve Fashion Institute of Technology'den moda pazarlaması alanında yüksek lisans. Biraz bu yolculuğun hikayesini, alanınızı, modaya kaydırma nedenlerinizi dinleyelim.

Amerikan Koleji'nde okuduğum için her zaman Amerika'da bir tecrübe sahibi olmak istedim. Ailem üniversiteyi bitirince, bana tecrübe edinmem için Amerika'ya ablamın yanına gitmemeye destek olacaklarını söylediler. Üniversitenin son senesinde herkes gibi (ve benim için özellikle ablam gibi) bankacılık ve danışmanlık işleri için görüşmelerine gittim. Ancak farkettim ki ben bu yolu seçmek istemiyordum -her ne kadar okul ve ailem beni bu yola hazırladıysa da benim tutkum bu değildi. Modaya karşı her zaman çok büyük ilgilim olmuştu. Babamın işi de tekstil olduğu için, sektörün içinde büyüdüm diyebilirim. Ablam o sırada New York'ta Credit Suisse'de bankacılık yapıyordu. Hem ablamın orada yaşaması hem de New York'un modanın kalbi olması sebebiyle gideceğim yer belliydi. Ablam da benim modaya olan ilgimi bildiğinden, benim için Fashion Institute of Technology'deki programlara baktı. Onun tavsiyesiyle, Fashion Merchandising and Management (Moda Pazarlaması ve Yönetimi) bölümüne başvurdum; kabul edilince de New York'a ablamın yanına yerleştim; beraber Upper East Side'da yaşamaya başladık. Okula giderken, Celine ve BCBG'nin ofislerinde satış bölümlerinde çalış-

tım. 2001 yılının Şubat ayında okuldan mezun olduktan sonra Luca Luca'da satış asistanı olarak işe başladım.

Moda pazarlamasının farkı nedir? Lüks tüketimin pazarlamasında nelere öncelik vermek lazım? Bu alandaki fikir liderleri kimler?

Mücevherat sektöründe (veya lüks moda sektöründe) müşteriyle kurulacak yakın ilişki çok önemli. Günümüzün müşterisi çok bilgili ve uzun süreli kalite/değer arıyor. Ürünleri almaya talip bu müşteri "lüks deneyim" peşinde. Marka ile ilişkisinin ilk başından, yani dükkana girdiği andan itibaren satışın gerçekleştiği ana kadar müşteriyle ilişkinin çok yakın ve kişisel olması gerekiyor. Bu süreç bazen, özellikle "High-End" dediğimiz 100 bin dolar ve üzeri satışlarda aylar alabiliyor. Müşteriyi anlamak ve tanımak lazım. Müşteri İlişkileri Yönerimi (CRM) çok önemli ve markayı öne çıkaran büyük farkı bu oluşturuyor. Bu yüzden, müşteriyi tanıyıp, ona kişiselleştirilmiş hizmet sunmak çok önemli. Hizmet satışla da bitmiyor, satış sonrasında da müşteriyle ilişkinin istikrarla devamı markanın başarısında önemli rol oynuyor. Başarılı bir CRM marka sadakatini sağlayan faktörlerden biri ve bir markayı başarılı kılan da, bu sadık müşteriler. Bunun en iyi iki örneği Hermes ve Louis Vuitton: Amerikan finans krizi döneminde, ekonomik sıkıntı olduğu zaman bile kâr eden iki şirket.

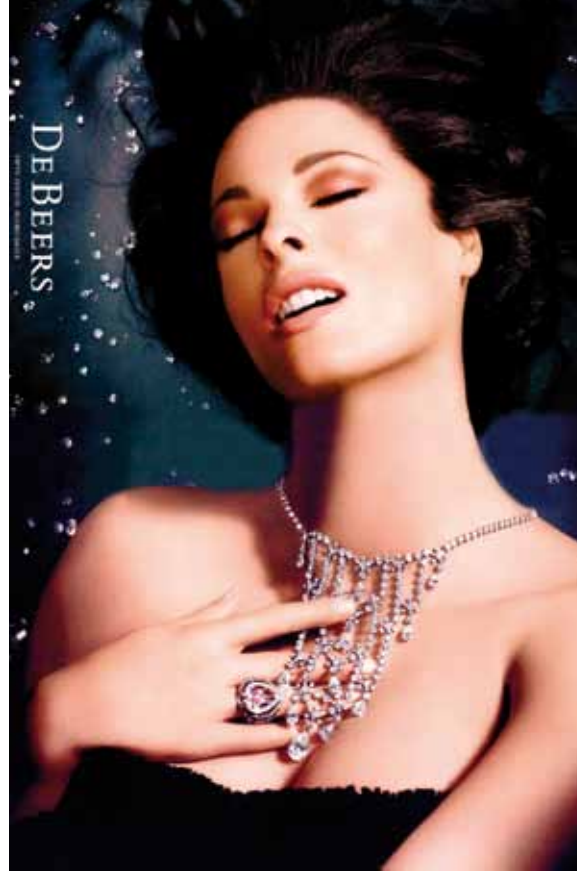
Bu alandaki fikir liderlerinden biri şüphesiz LVMH'in sahibi Bernard Arnault. LVMH en başarılı lüks ürün şirketlerinin başında geliyor. Bernard Arnault, son 20 senede dünyanın en büyük lüks markalarını bünyesine aldı. Bu markalar arasında Louis Vuitton, Christian Dior, Dom Perignon, Fendi, Donna Karan, Givenchy, Guerlain, Tag Heuer ve De Beers de var. Bu uzun dönem yatırımlar, şirketimizi bir lider pozisyonuna getirdi. Benim için, Mr. Arnault gibi ileri görüşlü ve detaylara çok önem veren bir liderle aynı grupta çalışmak en büyük başarılarım arasında.

Halkla ilişkiler alanına kaymanız Luca Luca'da oluyor bildiğimiz kadarıyla. Bu dönemi biraz anlatır mısınız?

Luca Luca'da ilk işe başladığımda toptan satış bölümünde çalışıyordum. Müdürümle beraber alıcılara koleksiyonları gösteriyor ve satış yapıyorduk. Bir sene sonunda, yeni koleksiyonu alıcılara göstermemizin hemen ardından halkla ilişkiler bölümünde yeni bir eleman açığı oluştu. Koleksiyonun editörlere ve medyaya gösterilmesi gerekiyordu. Ben koleksiyonu bildiğim için Luca Luca'ın yönetim kurulu başkanı Yıldız Blackstone bu konuda yardımcı olmamı istedi. Tasarımcı Luca Orlan-di ve Yıldız ile editörlere koleksiyonu sunduk. Birkaç ay sonra geçici olarak başladığım

Üsküdar Amerikan Lisesi yıllarımı Amerika'da oldukça anıyorum. Bana çok iyi İngilizce eğitimi verdi ve ben bunun sayesinde şu anki kariyerime sahip olabildim. Amerikan tarihinden İngiliz Edebiyatı'na kadar mükemmel bir eğitimle yetiştik.

De Beers, ünlü isimleri kullandığı kampanyaları ile de "ışıldıyor".

Mücevher tamamen kişisel zevkinizi ve stilinizi yansıtır. Denediğiniz mücevherler içinden parmağınızdan, kulağınızdan ya da boynunuzdan çıkarmak istemediğiniz mücevher sizin olmalıdır, çünkü en çok beğendiğiniz ve tarzınıza en çok uyan odur.

departmanı yönetmem önerildi. Amerikan editörleriyle iyi ilişkiler kurdum ve her sezon Luca Luca'nın New York Fashion Week'teki 1,000 kişilik Fashion Show'unun prodüksiyonunu ve halkla ilişkilerini yapmaya başladım. Yıldız'la beraber Luca Luca'yı çok kısa sürede medyada ve Hollywood camiasında iyi bilinen bir lider marka haline getirdik. Sharon Stone, Halle Berry, Rosario Dawson, Carmen Electra, Angela Basset, Britney Spears, Janet Jackson, Sheryl Crow, Jessica Simpson ve Eve sık sık Luca Luca giyen sanatçılardan oldular. Luca Luca benim için 4 senelik çok güzel bir tecrübe oldu...

De Beers Mücevher'e nasıl geçtiniz? De Beers'in Amerika'daki marka imajı ve iletişim stratejisinden sorumlu olarak neler yapıyorsunuz?

2006 yılının Mayıs ayında Cesare Paciotti'nin Amerika'daki halkla ilişkilerini yürütürken, De Beers'den aradılar ve markanın Amerika "Halkla İlişkiler ve Özel Etkinlikler" (PR & Special Events) departmanlarının başına geçmemi teklif ettiler. De Beers mücevher 2001'de lüks mallar üreten LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton'la, dünyanın en büyük elmas firması De Beers'in, %50-%50 müşterek teşebbüsü olarak kuruldu. Amerika'daki ilk mağaza 2005 yılının Haziran ayında New York'ta açıldı, bundan

beş ay sonra da beni aradılar. De Beers büyük bir isim olmasına rağmen bu ortaklık ve mücevherat yepyeni bir konseptti. Yeni markanın imajını kurmak ve ismini pazarlamak zorlu bir görevdi. Bana da zaten çekici gelen görevin zorluğu oldu. Altı senedir burada çalışıyorum, De Beers'in Amerika'daki marka stratejisinden ve markanın imajından sorumluyum. De Beers'in dünya çapındaki stratejisini Amerika'ya entegre ediyor, bunu basın yoluyla ve özel etkinlikler aracılığıyla müşterimize ileterek "marka değeri" yaratıyoruz. Biz 2001'den beri olan, nispeten yeni bir marka olduğumuz için global stratejimiz her yerde aynı: De Beers'i mücevheratçı (kuyumcu/perakendeci) olarak tanıtmak. Benim işim de bunu ABD'de nasıl yapabileceğimizin stratejisini yapıp uygulamak. Günlük işlerim arasında medya görüşmeleri yapmak, kriz iletişimini, kurumsal iletişimi yönetmek ve özel etkinlikler var. Mesela yeni bir koleksiyon sunuma çıkmadan 3-4 ay önce medyaya gösteriliyor, yazıları hazırlanıp basına servis ediliyor. Şirketle ilgili, örneğin Çin'de De Beers mağazasının açılması gibi medyada yer almasını istediğimiz haberleri basına sunuyoruz. Şu an Amerika Birleşik Devletleri'nde on mağazamız var. Benim işim bu mağazaları hem medya hem özel etkinlikler aracılığıyla desteklemek. ABD, dünyanın diğer ülkelere farklı, ancak her eyalet de diğerinden farklılık gösteriyor. Dolayısıyla mağazanın yer aldığı bölgeyi de çok iyi tanımak gerekiyor. Mesela Houston'daki müşteri ve onun zevkleri ile New York'da yaşayan müşteri ve onun zevkleri çok farklı. Dolayısıyla bu iki şehirde yapacağınız özel etkinlikler de birbirinden farklı oluyor.

"A Diamond is Forever". Pırlanta, elmas ve mücevherat... Bu pırlantılı dünyanın sizin günlük hayatınıza yansımaları nasıl? Sizin mücevher tercihleriniz ne? Özel bir mücevher satın almak isteyenlere önerileriniz, ipuçlarınız neler olur?

"A Diamond is Forever" sözü, pırlantanın hiç bir zaman modası geçmeyecek ve her gün kullanılacak takılar olması anlamını taşıyor. Ben de kişisel olarak pırlantada günlük, sade takıları seviyorum. Tek taş küpe ve kolye her gün taktığım mücevherler. Bu arada ince ve zarif yüzüklerden bir kaçını bir arada aynı parmağa takmayı da seviyorum. Klasik mücevheratın klasik kullanımını farklılaştırmayı ya da büyük kostüm mücevherlerini - yani sallantılı

büyük küpeler ve uzun kolyeleri kot ve tişörtle kullanmayı seviyorum.

Özel bir mücevher istiyorsanız muhakkak iyi bilgilenin ve deneyebileceğiniz kadar bu kategorideki mücevherlerden deneyin. Alacağınız mücevherin sadece sertifikasına odaklanmayın, mühim olan sizin en çok neyi beğendiğiniz ve ne istediğinizdir. Mücevher tamamen kişisel zevkinizi ve stilinizi yansıtır. Denediğiniz mücevherler içinden parmağınızdan, kulağınızdan ya da boynunuzdan çıkarmak istemediğiniz mücevher sizin olmalıdır, çünkü en çok beğendiğiniz ve tarzınıza en çok uyan odur.

Küçük bir kızınız ve oğlunuz var. Eşinizle birlikte New York'tasınız. Nasıl geçiyor günler? Çocuklarınızın en sevdiği mekanlar, sizin girmekten keyif aldığınız yerler nereleri?

Burada büyüklerden ve yakın arkadaşlardan uzak yaşamının zorlukları var ama bizler bu zorluklara alıştık ve yaşamımızı ona göre organize ettik. New York'ta günler çok hızlı ve yoğun geçiyor, bu nedenle zamanı iyi kullanmak lazım. Çalışan bir kadın olduğum için eşim bana inanılmaz destek oluyor ve herşeyi beraber yapıyoruz. Benim de önceliklerim her zaman eşim, oğlum ve kızım oldu. Her sabah kızımı okula eşim ya da ben bırakıyorum. Hafta arası sık sık iş yemekleri ya da sektörel etkinliklere katılmam gerekse de muhakkak iş çıkışında eve uğruyor ve çocuklarımla zaman geçiriyorum. Çocuk bakıcımız sadece hafta arası biz işteyken var. Haftasonlarında dördü-

müz bütün haftasonunu beraber geçiriyoruz. Çocuklarımıza ayırdığımız zamanın niteliği bizim için çok önemli.

New York'un güzelliği, yapılacak etkinliklerin, gidilecek mekanların sınırsız sayıda olması. En keyif aldığımız şeyler kültürel etkinlikler. Biz de ailece yeni yerler denemeye çalışıyoruz. Haftasonları çocuklarımızla MET (Metropolitan Museum of Art)'a, National History Museum'a ya da Central Park'a gidiyoruz. Ayrıca tiyatrolara gidiyoruz. Bu sene gördükleri eserler arasında Pinkalicious, Angelina Ballerina, Disney On Ice, Fındıkıran Balesi, Alice Harikalar Diyarında, Uyuyan Güzel var. Biz de eşimle opera ve tiyatroya gitmeyi seviyoruz. Ayda bir mutlaka yeni bir eser seyretmeye çalışıyoruz. Şehrin "yukarı doğu yakasında" yaşamamıza rağmen sık sık şehir merkezine iniyoruz. Soho House'a üyeyiz, hafta arası oraya uğramayı seviyoruz. Sıkça gittiğimiz restoranlar arasında Gitane, Bond Street, Indochine, Bagatelle ve Villa Pacri var.

İstanbul'a ne sıklıkla gelebiliyorsunuz? Her geldiğinizde nasıl buluyorsunuz İstanbul'u, Türkiye'yi?

Türkiye'ye her yaz muhakkak geliyoruz. Her geldiğimizde daha da gelişmiş, daha da güzelleşmiş buluyoruz. Ülkemizdeki hızlı değişim onu dünyanın sayılı ülkelerinden biri yaptı. Her geçen sene İstanbul'un dünyanın lider şehirleri arasına girdiğini görmek bizi gururlandırıyor. **§**

Türkiye'ye her yaz muhakkak geliyoruz. Her geldiğimizde daha da gelişmiş, daha da güzelleşmiş buluyoruz. Ülkemizdeki hızlı değişim onu dünyanın sayılı ülkelerinden biri yaptı. Her geçen sene İstanbul'un dünyanın lider şehirleri arasına girdiğini görmek bizi gururlandırıyor.

DAMLA DAMLA BÜYÜYORUZ!

Sağlık ve Eğitim Vakfı, TAC, ACI ve ÜAA mezunlarını Ripple Effect (Damla Etkisi) Projesi ile Vakfı daha yakından tanımaya ve güçlerini birleştirmeye çağırdı. İstanbul'da yapılan toplantıda mezunlar, okullarımızın damla damla büyüyeceği bir geleceği kurmak üzere bir araya geldi.

Damla Etkisi Projesi, Kurumsal İletişim Departmanı tarafından, mezunlarımızın Sağlık ve Eğitim Vakfı'nı daha iyi tanıyabilmelerini sağlamak amacıyla hazırlandı. Proje ile, Amerikan Bord Heyeti okullarının mezunları tarafından kurulan vakfın, tüm mezun ağı ile daha güçlü ve açık bir iletişim kurması, böylelikle, on yıllardır Türkiye'nin en değerli kurumlarını destekleyen SEV'in bu konumunu mezunların desteği ile sürdürmesi hedefleniyor. Mezunların, okulların ardındaki temel güç kaynağı olduğunu bilen Vakıf, böylelikle, damla damla büyüyecek bir etki ile, ABH

kurumlarının istikrarını ve devamlılığını sağlamak için çalışıyor.

Geleneği Geleceğe Taşıyan Güç: Mezunlar

Sağlık ve Eğitim Vakfı, 1968 yılında Üsküdar Amerikan Lisesi, Tarsus Amerikan Koleji, İzmir Amerikan Koleji ve Talas Amerikan Ortaokulu mezunları tarafından kurulduğundan beri, ABH kurumlarının güçlenerek gelecekteki yerlerini alması için çalışıyor. Vakfın kurulduğu yıldan itibaren, Amerikan Bord Heyeti tüm gayrimenkullerini ve kurumlarının yönetimini Sağlık ve Eğitim

Vakfı'na devretmeye başlamıştı. 43 yıl devam eden bu devir süreci 2011 yılında kuruculuğun SEV'e devredilmesiyle son noktasına ulaştı. Böylelikle, uzun vadeli bir planın son aşaması da tamamlandı.

Vakıf, içinden yetiştirdiği geleneği koruyan, güçlendiren ve geleceğe aktarmak için çalışan mezunların gönüllü çalışmalarını temel alıyor. Kuruculuk devrinden sonra, okulların temel değerlerinde, verdikleri eğitimde ve uygulamalarında aynı geleneğin devam edeceğinin garantisi de bu noktada yatıyor. Amerikan Koleji mezunları, içinde yetişerek büyüdükleri geleneği koruyarak ve güçlendirerek geleceğe

aktarıyor. SEV, bu geleneği sağlıklı ve güçlü bir şekilde sürdürmek üzere, tüm mezunlar camiası ile daha güçlü bir iletişim kurmayı hedefledi ve böylelikle Damla Etkisi Projesi başlatıldı.

Bugünden Geleceğe, Geleneklerimizle

Üsküdar Amerikan Lisesi'nde yapılan toplantıda mezunlara bir sunum yapan Kurumsal İletişim Direktörü Esi Elmas, Vakfın okulların geleceğinin güvencesi olduğunu söyleyerek şöyle devam etti: "Tümü okullarımızdan mezun veya okullarımıza emeği geçmiş kişilerden oluşan SEV Mütevelli Heyeti'nin ve tüm okullarımızın mezunları olan Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı gönüllülük esasına göre çalışmaktadır. Ve Vakıf, alanlarında Türkiye'nin köklü kurumları olan Tarsus Amerikan Koleji, İzmir Amerikan Koleji, Üsküdar Amerikan Lisesi, Redhouse Yayınevi ve Gaziantep'teki SEV Amerikan Hastanesi'nin yanı sıra, 1997'de kurulan ilköğretim okullarının da köklü geleneklerimizle geleceğe taşınması için çalışmaktadır. Amerikan Kolejleri, Merkezi Seviye Belirleme Sınavı sonuçlarına göre öğrenci almayı sürdürmektedir. Yabancı yönetici ve öğretmenlerin işe alınması konusunda SEV okullara büyük destek sağlamaktadır. SEV Eğitim Koordinatörlerimiz ve okullarımızın genel müdürleri her yıl ABD'nin çeşitli eyaletlerinde düzenlenen eğitim fuarlarına katılarak öğretmenlerle görüşmeler yapmakta ve okullarımız için en uygun eğitimcileri seçmektedirler. Okullarımızın köklü başarı geleneğinin en önemli dayanağı olan kaliteli ve yetkin eğitim ve yönetim kadrosunun seçilmesinde yüksek kriterler ve titiz bir süreç uygulanmaya devam edilmektedir. Amerikan Kolejleri geleneğinin önemli bir parçasını oluşturan yatılılık, Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın girişimleri sonucunda İzmir ve Tarsus Amerikan Kolejleri'nde yeniden canlandırılmıştır. Bu iki okulumuzda hem kız hem de erkek öğrencilere yatılı okuma olanağı sunulmaktadır.

SEV'in büyük önem verdiği ve yoğun destek sağladığı diğer alanlar teknoloji, teknolojinin derslerle entegrasyonu ve okulların fiziksel olanaklarının genişletilmesi ve geliştirilmesidir. Son 14 yılda bu asırlık okulların yerleşim birimlerine yaklaşık 50 milyon dolar bütçe ayrılmıştır. Hedefimiz, tüm mezunlarımızın

Üsküdar Amerikan Lisesi'nde yapılan ilk toplantı, Amerikan Koleji mezunlarının güçlerini birleştirdiği bir geleceğe ilk adım oldu.

okullarımız ve vakfımız ile ilgili bu doğru ve net mesajları topluma yayan bir elçi olması ve okullarımızın, hastanemizin ve yayinevimizin eğitime, insanlığa daha nice yüzyıllar hizmet etmesidir."

Ne dediler?

Fatoş Yalman, ÜAA '81

Okulla olan ilişkim hiçbir zaman kopmadı. Daha da fazla bir şeyler yapmak isteriz. Vakfın yaptığı bu toplantı çok hoşuma gitti, çok aydınlatıcı ve bir araya getirici oldu. Tüm Amerikan Bord Okulu mezunları bir araya geldiğinde daha da büyük bir güç oluşturulacaktır.

Pınar Gökbayrak, ÜAA '99

Ben de çok olumlu buluyorum bu buluşmayı. Mezunlar derneğinin yöneticilerindenim. İki taraflı olarak iletişim kanallarının açık olmasını önemsiyorum. Mezunların SEV'e, SEV'in mezunlara ve mezunlar derneklerine ulaşması için bu tür araçların kullanılması önemli bir adım. Yüz yüze tanışmak, SEV'in kimlerden oluştuğunu öğrenmek, karşımızda bir muhatap olduğunu bilmek çok kıymetliydi.

Zeynep Ünsal, ÜAA '64

Projenin sunuşunu ve fikrini çok iyi buldum. Mezunlarla yakın ilişkiler her zaman için çok olumlu sonuçlar verir. Sadece fikir olarak değil maddi katkılar da bulunabilir ve asıl fayda yapılanların topluma anlatılmasında olacaktır.

Ayşe Erçetin ÜAA '79

Mezunlar Derneği'nde koordinatör olarak çalışıyorum. Projenin çok olumlu olduğunu düşünüyorum ve amacına ulaşacağına inanıyorum. Bugünkü etkinlik her türlü firkin seslendirilmesi ve karşılık bulmasıyla çok verimliydi. Çok başarılı sunumlar yapıldı, tüm emeği geçenleri kutluyorum.

Pelin Urgancılar, ÜAA '93

Vakfımız kısa zamanda büyük işler yaptı, bununla gurur duyuyoruz. Ancak daha gidilecek çok yol var. Dış dünyaya ayak uyduran, yeni gelişmeleri takip eden, kendini geliştiren ama aynı zamanda geçmişin güzelliklerini her zaman yanında taşıyan bir Vakıf arzu ediyoruz. Bunun için de hep birlikte el ele çalışacağız. Bugün, bu işbirliğinin çok güzel bir örneğini gördük. **Ş**

EMRE KARACAOĞLU, ÜAA '02

ÜAA'DEN BİR “MULTI-TASKING” UZMANI

Emre Karacaoğlu gemi mühendisliğinden edebiyata pek çok alanda çalışıyor ve ustalıklarla çevirdiği topları düşürmeden hızla yoluna devam ediyor. Genç müzik eleştirmeni, yazar, gemi mühendisi ve müzisyenle daldan dala atlayan bir sohbet...

Lisedeyken derslerin yanı sıra tiyatroyla, projelerle, MUN'le de ilgileniyorsunuz. Okul takımlarında oynuyorsunuz. Okuldan beşte çıktığımı hiç hatırlamıyorum. Sanırım o zamandan kalan bir alışkanlık, boş dururken rahatsız hissederim kendimi. Mutlaka ya kitap okumam lazım, ya da bir şeyle meşgul olmam.

Çocukluktan Üsküdar Amerikan Lisesi'ne (ÜAL) gelişinize kadar biraz kendinizi anlatır mısınız?

1983 doğumluyum. 2001 mezunuyum. ÜAA'den önce Erenköy İlköğretim Okulu'nda okudum. Sonra kolej sınavını kazanıp buraya geldim. 7 senelik ÜAL hayatımı çok güzel hatırlıyorum. Yıllar sonra tekrar burada bulunmak bile benim için bir keyif.

Müzikte Yabancılaşma ve Noir isimli bir kitabınız var. Bu konuya geleceğiz ama, kitabınızı okul yıllarınızdan sizi çok etkileyen bir öğretmeninize adadığınızı biliyoruz.

Suzan Oyhon, benim biyoloji hocamdı. Ayrıca bir Model Birleşmiş Milletler Kulübü'müzün (MUN) sponsor öğretmeniydi. Üzerimdeki etkisi çok fazladır. Arkadaşlarımızla hâlâ ne kadar sert ama ne kadar da sevgi dolu ve insanda ilham uyandıran bir hoca olduğunda bahsederiz. Ki kitabımda da ilk başta ona değindim. William Arthur Ward "The mediocre teacher tells. The good teacher explains. The superior teacher demonstrates. The great teacher inspires." der. Suzan Hanım, ilham veren bir öğretmendi. Muthiş geniş görüşlü bir insandı. Bir kere hastalandığı zaman, evine gitmiştik, 6 - 7 sene önce, evi sera gibiydi, her tarafta çiçekler. Bütün dünyayı gezmiş, bütün dünyadan incik boncuk antikalar toplamış. Sadece Avrupa ile ilgili değildi, MUN toplantılarında "Zambiya'da bu oluyor, haberiniz var mı?" diye sorardı.

Okuldaki 7 seneniz 11 yaşınızdan 18'ine kadar geçirdiğiniz ve kişiliğinizin ciddi anlamda şekillendiği bir zaman dilimi. Üsküdar Amerikan sizi nasıl şekillendirdi?

Bir insanın hayatında onu etkileyen 2 veya 3 öğretmen varsa, o çok şanslı bir insandır dendir. Ben beni çok derinden etkileyen, 8-9 müt-hiş hocaya sahip oldum. O yüzden kendimi çok şanslı sayıyorum. Serçe dergisine yazılar yazardım. Herhalde ilk yazı yazma heyecanı ve keyfini oradan aldım...

Serçe'de yazmaya nasıl başladınız?

Daha hazırlıkta dergiye bir yazı veya şiir yolladığımı hatırlıyorum. Kimse bana şuraya yazı yaz demedi. Sonraki yıllarda devam etti, yani geçici bir heves değildi. Yazı yazmayı seviyordum. Ama edebiyat derslerim hiçbir zaman çok iyi değildi. İngilizce'ye yatkınlığım vardı, hocalarım söylerdi. Hiç bir hocamın "Emre senin yazıya yatkınlığın var," dediğini de hatırlamıyorum. Tam tersi, ben sosyal derslerden kaçmak için ve biraz da tabii yatkın olduğum için feni seçtim. Bilime karşı bir sevgi duydum ki, kitabımda zaten müzikle bağlantılı olarak bilimden de bahsediyorum.

Bilim, yazı ve müzik... Üçü nasıl bir araya geldi?

Ben bağlantıyı kurmaya çalışacağım. Müzikle alakam orta okuldan başlayarak çok fazla müzik dinlemekle oldu. Lise hayatım boyunca hiç bir enstrüman kullanmadım, öğrenmedim. Şarkı söylemeyi bilmezdim hiç. Ama taa ilkokuldan itibaren kaset alan, çevremdeki insanlara nazaran çok daha fazla müzik dinleyen biriydim. Sonraları Rock ve metal gibi türlere yönelmeye başladım. Hâlâ günümün 8-9 saatini, işte, arabada, evde ya müzik dinleyerek geçiriyorum, ya da biri bana bir şey anlatırken zihnimde müzik dönüyor.

Lise bittikten sonra gitar derslerine başladım. Ardından kendi grubumu kurdum. Müziği dinliyorum ama arkada da gitarı ayırıyorum, bası dinliyorum, klavyelileri, sözleri ayrı değerlendiriyorum. Buna benzer bir hissi, Tarık Akan söylemişti. "Ben sinemada bir film izlerken, sıradan bir seyirci gibi izleyemiyordum. Kadrajlara bakıyorum, ışığın kullanımına bakıyorum." Ben de müziğin içine girdikten sonra artık müzikle ilgilenmeyen bir insanın duyduğu hazlardan farklı hazlar duyuyorum.

Liseden sonra İTÜ Gemi Mühendisliği'ni kazandınız değil mi?

Babam gemi inşaat mühendisi. Amerika'ya gitmeyi, orda okumayı planlıyordum, ama son senenin ortasında "Seni yollamayacağız, Senden ayrı kalamayacağız." dediler. Sınava girmeden önce babam "Nereleri istiyorsun?" diye sordu. Herkesin aklında olan klasik fakülteleri saydım, özel bir şeye ilgim yoktu. Babam nereyi istediğini sorduğunda hiç bir fikrim yoktu hakikaten. ÖSS bitti, eve geldim. Puanımı hesapladım. Babam yazlıkta kapının önünden geçerken "Ne almışsın? Ee, nereye

gidiyor?" dedi. "Gemi inşaat mühendisliğine gidiyor," dedim.

Yani öyle bir puan almıştım ki, ne yüksek bölümlere gidebiliyordum, ne de düşük puandı. Tabi değerlendirdiğimde mühendisliğe karşı değildim, hoşuma gidiyordu. Ama gemi inşaat mühendisi olacağımı hiç tahmin etmezdim. Hayatım boyunca gemilere karşı ilgi de duymadım. Şimdi babamla çalışıyorum. Üniversite hayatım boyunca derslerime yardım etti. Gerçekten zor bir bölümdü. Böyle güzel bir kolejden sonra İTÜ'ye ilk girdiğimiz zaman biraz bocalıyoruz. İlk defa hayatımda benden bu kadar farklı insanlarla birlikte okuyordum. İlk sene derslerden çok müzikle ilgilendim. Arkadaşlarımla barlarda falan çalmaya başladık. Benim dönemimden Ekin Aksu diye bir arkadaşım var, 2001 mezunu, onun dayısı, Hikmet Temel Akarsu, kitabıma önsöz yazan kişi, ünlü bir yazar. Ekin bana, "Hikmet dayımla birlikte müzik, altkültür, edebiyat, felsefe, sanat, sinema üzerine bir dergi yayımlamak istiyoruz, yazı yazmak ister misin?" dedi. Tabii, kabul ettim. Hikmet Temel Akarsu o yazıyı gördü, çok beğenmiş, "Ya bu

Emre Karacaoğlu ile söyleşimiz sırasında Kitney Cottage'a uğrayan dönem arkadaşları güzel bir sürpriz oldu. Buluşma, bu kez sözlük anlamıyla mezunları buluşturdu.

Yaptığım işi en iyi biçimde yapmaya çok özen gösteriyorum, çünkü yaptığımız işin bizi en iyi şekilde temsil ettiğini düşünüyorum. Mesleklerimiz ve yaptığımız şeyler, bizi tanımlıyor. Bu, halı saha maçında kendimi parçalamamdan tutun da yazdığım yazıya, bu yazı için günler ve saatler boyu araştırma yapmaya kadar her şeye yansdı.

çocuğun yeteneği var," demiş. Kitaplarına eleştiri yazmamı istedi. Sonra bir yerlerde yayımlattı onları. Daha sonra dostluğumuz ilerledi. Yayınevi ve gazetelerin editörleriyle tanışmaya başladım. Üniversitede bir yandan sürekli kitap okuyup, bir yandan grubumla hafta sonları bir yerlerde çalışıyor, provalar yapıyordum. Bir yandan da, yazı yazıp, gemi inşaat mühendisliğini götürüyordum. Hepsi bir araya böyle geldi.

[Acaba, mühendislik yapmayıp da sadece yazarlık yapabilir miydin? Yoksa birden çok işle uğraşmak mı keyifli?](#)

Sanırım bu ÜAA'nın bana kazandırdığı bir şey. Çünkü lisedeyken derslerin yanı sıra tiyatroyla, projelerle MUN'le de ilgileniyorsunuz. Okul takımlarında oynuyorsunuz. Okuldan beşte çıktığımı hiç hatırlamıyorum. Sanırım o zamandan kalan bir alışkanlık, boş dururken rahatsız hissedirim kendimi. Mutlaka ya kitap okumam lazım, ya da bir şeyle meşgul olmam lazım. Boş muhabbetten hoşlanmam. Arkadaşlarımla hep nitelikli sohbetlerimin olmasını isterim. Boş boş gezmeyi sevmem. Çok yönlü bir insan oluyoruz en sonunda ama bu arada bazı şeylerden taviz vermemiz gerekiyor tabii. Mesela çok fazla gece hayatım yoktur. Bir sürü arkadaşım onları aramadığımdan şikayet eder. Ama tabi dostluklarımı ayrı bir yere koyarım, o ayrı yani. Bazen "Off keşke kafamı dinleyecek olsam," diyorum ama bir gün geçtikten sonra yine, "Yok yahu ben şu işlerime döneyim, oturayım yazı yazayım, ya da şu kitabı okuyayım," diyorum. Her zaman

ya bir kitap okuyor olurum, ya da şu kitap bitti, oturup eleştirisini yazayım, bir yerde yayınlansın diye oturup eleştiri yazarım.

Bir Orhan Pamuk olmayı herkes çok ister. İyi yazan ve yazdığı şeyle on binler satan biri olmayı kim istemez. Ama Türkiye'de 2-3 tane böyle başarı öyküsü varsa, emin olun bir milyon da başarısızlık öyküsü var. Dolayısıyla, Türkiye gibi bir yerde, bu tarz kültür sanat aktivitelerinden gelir sağlamak çok zor, sıkıntılı bir hayatı göze almanız lazım. Ama ben ailemden seviyeli bir hayat görmüşüm ve o seviyenin altına inmek istemiyorum. Bir anlamda da bir şansım var, baba mesleği yapıyorum ve mesleğimi seviyorum. Eğer bedel ödemeye hazırsan yapabilirsin. Yani, seçenekler açık. Ya sanat yapacaksın, çok az başarı hikayelerinden biri olma ihtimalin var, çok büyük paralar kazanan 3-5 kişi var çünkü veya fakirlik içinde yaşayıp inandığın şeyler uğruna çok büyük eserler ortaya koymaya çalışacaksın. Ya da benim gibi hem bir yandan bu işlerle uğraşıp hem çalışırsın. Ama onun da bir bedeli var. Ona da hazırlan.

[Ve ortaya çıkan bir kitabınız var...](#)

Yazı yazdığım dergilerden biri de Yüksek Ses diye bir Rock dergisi idi. Yayın editörü Güven Erkal'a yazmak için tek koşul söylemiştim, yaratıcı özgürlüğümü vermesini. Hiçbir maddi çıkar beklemeden yazdım, tek derdim yazayım ve birileri okusundu. Beni heyecanlandıran şeyleri başkalarına da aktarabilmek istiyordum. Çoğu kişi bir sanat eserini değerlendirirken bunu yaşamaz; bense bir kitabı okurken, yazarın anlatmak istediği şeyleri fark ettiğimde çok farklı hisler yaşıyorum, heyecanlanıyorum. Yüksek Ses'te düşündüğüm, inandığım, gördüğüm şeyler hakkında yazdım. Yani mesela yeni bir albüm çıktı, onun eleştirisini yapmakla ilgilenmedim. Onu zaten yazarlar var. Daha çok başlığıyla, mesela Kurt Cobain'i, Nirvana'yı içeren yazılar yazdım.

Emre
Karacaoğlu'nun tek
şikayeti var, günün
saatlerinin yetmiyor
oluşu.

Orijinal bir tarzı da var, biraz tez gibi. Yazılarının bir matematiği var...

Doğru. Biraz da yaptığım şeye saygı duymamla alakalı bir şey. Üniversiteden beri felsefem, "ne yapıyorsam iyi yapmak zorundayım"dır. Hayatı çok önemsemiyorum, kendimi çok önemsemiyorum ama yaptığım şeyi çok önemsiyorum. Hayatı önemsemiyorum derken, hayatla ve kendimle dalga geçmesini biliyorum. Başıma gelen aptalca, saçma sapan şeyle dalga geçmesini biliyorum. Ama yaptığım işi en iyi yapmaya çok özen gösteriyorum, çünkü yaptığımız işin bizi en iyi şekilde temsil ettiğini düşünüyorum. Mesleklerimiz ve yaptığımız şeyler, bizi tanımlıyor. Bu, halı saha maçında kendimi parçalamamdan tutun da yazdığım yazıya, bu yazı için günler ve saatler boyu araştırma yapmaya kadar her şeye yansıdı. Orada bir matematik, bir sistem, bir tarz görüyorsanız, emin olun o şans eseri oluşmuş bir şey değil.

Bir sanat eserine, bir müzik parçasına farklı okuma yollarını gösteren de bir kitap aslında...

Kişisel dememin nedeni de o, bende uyandırdığı şeyler. Mesela Yavuz Çetin'in benim de beğendiğim "Oyuncak Dünya" diye bir şarkısı var, sözleri o kadar basit ki... Ama ben onu her dinleyişimde bende uyandırdığı o sonsuz düşünceleri anlatmak istedim o kitapta. Yavuz Çetin'in Boğaz Köprüsü'nden atlayarak intihar etmesi, oradan yola çıkarak ölüm hakkındaki düşündüklerim, ölümle ilgili okuduğum kitaplar, dinlediğim müzikler...

Bir de çevirileriniz var...

Üniversite yıllarımda ek harçlık için çeviriler yapıyordum. Ütü kullanım kılavuzundan, Türk bir kadınla İngiliz bir adamın boşanma belgesine kadar çok ilginç şeyler çevirdim. Sanırım ilk defa Hikmet abi "Bu kadar çeviri yapıyorsun, bir edebi çeviri dene bakalım," dedi. Çeviri yaparken şunu fark ettim; Normalde işimi yaparken mesleğimde İngilizce'yi çok sık

kullanıyorum ama çeviri yaptığım zaman çok daha aktif ve sıcak kalıyor. Dolayısıyla hayatımda sırtıma bir yük daha binmiş oldu. "Bir şekilde hayatım boyunca çeviri işini sürdürmem gerekiyor," dedim. İlk romanı bitirdikten sonra, çeviri yapma hazzını da yaşadım. Bunu çeviri yapmamış birinin anlamasına imkan yok. O eser ne kadar yazarın eseri ise, benim de eserim oluyor. Böyle bir haz bu.

Peki başka projeler var mı? Müzikle ilgili çalışmalar devam ediyor mu?

Kendime ait isimli bir grubum var. Müzik zevkleri birbirine yakın 3 kişi bir araya geldik. İleride sayımız artar mı bilmiyorum. Şu anda beste yapma aşamasındayız. Ben ritm gitar çalışıyorum, solo gitar var. Vokalleri ben yapıyorum. Bas gitarist bir arkadaşımız var. Sadece davulu bilgisayardan çalışıyoruz ama ileride davul da olacak. 5-6 şarkımız var, bunları 10'a tamamlayıp bir yerlerde yayımlatmaya çalışacağız, herhalde. Belki internette kendimiz paylaşacağız.

Bu aralar Roman Kahramanları diye bir edebiyat dergisinde yazıyorum. Hürriyet'in Gösteri ve Sanat dergisinde H.T. Akarsu ile müzisyen-yönetmen birlikteliği üzerine bir yazı serimiz var. O çok güzel gidiyor, üzerinde çok çalıştığımız bir seri. Amacımız 15-20'yi tamamlayıp bir makaleler kitabı hazırlamak. Onun dışında yayınevlerinden kitaplar geliyor, eleştiri yazıları yazıyorum.

Spor yapıyor musunuz?

Üsküdar Amerikan'da ilgilendiğim her şey aynen devam ediyor. Tiyatro yapmıyorum şu anda ama sinemayla ilgileniyorum. Spor, futbol ve basketbol takımlarındaydım, şu anda onun yerine her hafta halı saha futbol maçı ve fitness yapıyorum, son 10 senedir hiç bırakmadım. MUN dersiniz, dünya meselelerine olan ilgimi canlı tutuyorum, yani bu okulda kazandığım her şeyi, bir şekilde sürdürebildim. Zaten İngilizce'm cebimde. **§**

Çok yönlü bir insan oluyoruz en sonunda ama bu arada bazı şeylerden taviz vermemiz gerekiyor tabii. Mesela çok fazla gece hayatım yoktur. Bir sürü arkadaşım onları aramadığımdan şikayet eder.

AMERİKAN KOLEJİ MEZUNLARI ÜNLÜ MENTORLAR ARASINDA

Forbes Dergisi ve Praesta Danışmanlık tarafından düzenlenen “Yönetim Kurullarında Daha Çok Kadın Yönetici için Şirketlerarası Mentorluk” programının mentor ve mentileri (danışman ve danışan) geçtiğimiz ay ilk kez bir araya geldi. Programın ilk ayağının başlatıldığı gecede, Türkiye’nin en büyük şirketlerinin yöneticileri danışman olarak bulunuyordu. Danışmanlarının Süreyya Ciliz, Suzan Sabancı, Cem Boyner, Yılmaz Argüden gibi isimler olduğunu öğrendiklerinde heyecanlanan genç yöneticiler kadar, danışmanlık yapacak olan ünlü isimler de heyecanlıydı.

Forbes dergisinin “Paha Bıçılmaz Buluşma” olarak isimlendirdiği gece, pek çok Amerikan Koleji mezununu da bir araya getirdi.

Mentorlar: Feyhan Yaşar (ACI '74), Serpil Timuray (ÜAA '87), Yılmaz Argüden (TAC '76),

Mentiler: Lale Saral Develioğlu (ÜAA '86), Sibel Türkmen (TAC '83), Sitare Sezgin (ACI '92), Pınar Balcı (ÜAA '86), Ayşın Argüden (ÜAA '78), Ege Karapınar (ACI '78), Didem Dinçer Başer (ACI '90) ve Pelin Akın (ACI '93).

YAZAN: DR. YILMAZ ARGÜDEN (TAC '76)

KARİYERİNİZ DEĞERLİDİR

İşimiz, hayatımızın önemli bir kısmını alıyor ve dolayısıyla toplumdaki algılanmamızı tanımlıyor. Birisiyle tanıştığınızda sorulan ilk üç sorunun Adınız?, Nerelisiniz? ve Ne iş yaparsınız? olması, işin insan hayatındaki önemini vurguluyor. Zaten, iş ve eş seçimi insanın mutluluğunu etkileyen en önemli seçimler.

İşin insana sağladığı kazanımları doğru değerlendirmek, işte başarı için önemli bir ilk adımdır. Bir işte çalışmak önemli bir zenginliktir. İş insana dört boyutta kazanç sağlar.

- İlk akla gelen kazanç çalışma sonucunda elde edilen gelirdir. Ancak gelirin yanı sıra, sağlık ve hayat sigortası ile yaşama ilişkin risklerin mali yüklerinin azaltılıyor olması da çoğu zaman göz ardı edilen önemli bir kazançtır. Ayrıca, emeklilik dönemi için ödenen primlerde insanın gelecek kaygısını bir ölçüde de olsa azaltan önemli bir kazanç olarak ortaya çıkıyor. Özetle, iş insana yaşamının bugününü, yarınını ve risklerini yönetmek için finansal kazanç sağlıyor.
- İnsanların sosyal çevrelerini belirleyen unsurlardan da biri, iş. Çalışma hayatında tanışılan iş arkadaşları, müşteriler, tedarikçiler, işbirliği ortakları insanların özel hayatına da kalite katıyor. Bu dostluklar, insanın sosyal gelişimine destek sağlıyor.
- İş hayatının insana kattığı en önemli özelliklerden birisi de yetkinliklerin gelişmesidir. “İşleyen demir, ısıldır.” atasözü ile özetlen- diği gibi çalışma hayatı insanın bilgi düzeyi, problem çözme yetkinlikleri, yeni teknoloji- lere uyum yeteneği gibi birçok önemli konuda gelişimine katkıda bulunur. Bu yetkinliklerin gelişmesi insanı hem mevcut işinde hem de kariyerinin ilerleyen dönem- lerinde edineceği işlerde başarılı kılar. Aynı zamanda, bu konulardaki gelişmeler insanın özel hayatına da olumlu olarak yansır.
- İş hayatındaki çalışmalar insanların etki alanının da gelişmesini sağlar. İş, insana sonuç elde etmesi için önemli imkanlar sunar. Çalışanın kullanımına sunulan makina, ekipman, tedarik zinciri ve sosyal çevre işini iyi yapanlar için önemli bir güç kaynağıdır.

İş hayatının sağladığı bu imkanları iyi de- ğerlendirmeyenler, kariyerlerinde de başarılı olamazlar. Özellikle, büyük şirketlerde çalışan ve dolayısıyla büyük imkanlarla işleri yürü- tenlerin başarıdaki tüm kerameti kendilerinde görmeleri sonucu işten ayrılmaları durumun- da büyük güçlüklerle karşılaştıkları bilinmek- tedir. Geniş imkanlarla iş yapmaya alışanlar, imkanların dar olduğu ortamlara uyum sağlayamazlarsa iş hayatlarında da sorunlarla karşılaşır.

Benzer bir şekilde, iyi bir işte çalışırken işten ayrılanlar, bir sonraki iş aramada aşırı seçici olur ve işsiz kaldıkları dönemi uzatırlarsa sadece maddi kaynaktan değil, aynı zamanda kendilerini ve çevrelerini geliştirme fırsatla- rından da yoksun kalarak gelişimlerine darbe vurmuş olurlar.

Kariyerini bilgi ve yetkinliklerini geliştirmek üzere planlamayanlar ise hem çalıştıkları işyerinde yükselme konusunda hem de başka iş bulma konusunda geri kalırlar. İnsanın kariyeri boyunca birbiri ile tutarlı fakat farklı yetkinlikleri geliştirmeye çalışması onun mali yönden de daha değerli olmasını sağlar. Bu nedenle, insanların iş hayatında 5-7 yılda bir pozisyon değiştirmeleri tavsiye ediliyor. Ancak, her tavsiye şartlara göre değerlendiril- melidir. Örneğin, proje bazlı çalışan mimarlar zaten her projede iş değiştiriyor gibi farklı de- neyimler kazanırlar. Dolayısıyla, işin içeriğinin değişimi ve gelişimi de pozisyon değişimi ile eşdeğer olarak algılanabilir.

Özetle, çalışmak bir mutluluktur. Kariyerinin değerini bilenler, yetkinliklerini, insan ilişkileri- ni ve etki alanlarını sürekli olarak geliştirmeye çalışanlardır. Sürekli gelişim, yaşam kalitesi- nin artırılmasının anahtarıdır. **§**

Çalışma hayatında sosyal çevreye önem vermeyen, insan ilişkilerini iyi yürütemeyenler, çalışma hayatının sunduğu önemli katkılardan olan sosyal çevre ve etki alanı konusunda kendilerini yeterince geliştiremezler. Bu nedenle, işlerinde sağladıkları başarı dar bir alanda kalır.

RANA ORHUNÖZ BERİ (ACI '85)

MISS REDHOUSE'LUKTAN PROFESYONEL YAŞAM KOÇLUĞUNA

Rana Orhunöz Beri lisedeki lakabından ne olacağı belli ender kişilerden. Miss Redhouse Boğaziçi Üniversitesi'nde aldığı mütercim tercümanlık eğitiminin ardından 20 yıl mesleğini yaptıktan sonra yine bir tercüme işine, insanların kendi iç sesleri ile anlaşmalarına gönül vermiş. Şimdi Türkiye'nin uluslar arası yaşam koçlarından biri. Beri ile lise yıllarından geleceğe uzanan bir sohbet...

ACI size ne kattı?

Bir kere bu okul kendine güvenmeyi öğretiyor. Başkasının yardımı olmadan kendiniz olarak var olabilmeyi ama bunu yaparken de bir tevazu içinde olmayı öğreniyorsunuz. Hiçbir zaman bulunduğu yeri ve güçlerini kendi çıkarına kullanman tasvip edilmezdi. Lise 2'de bir öğrenci değişim programıyla New York'a gittim ve Amerika'da okudum. 15-16 yaşında küçük bir kız ilk defa ailesinden ayrılarak başka bir ülkeye gidiyor... Ama İzmir Amerikan'ın bana verdiği sağlam İngilizce sayesinde tamamen yeni ortama nispeten kolaylıkla uyum sağladım. Not ortalamam çok yüksek olduğu için özel bir okuldan burs kazanmıştım. O kadar sağlam bir akademik alt yapıyla gitmişim ki lise sonlarla ders aldım. Hatta üniversite seviyesinde hocalarımla teke tek ders yapıyorduk bazen. Döndüğümde "Ben her şeyi başarabilirim!" diye hissediyordum.

Üniversite seçiminizi nasıl yaptınız?

Bir şekilde dille ilgili ve insanlarla iletişimde bir alanda çalışacağımı biliyordum. Bana okuldayken Miss Redhouse derlerdi. Hakikaten boş zamanlarımda sözlük okurdum. O yüzden Boğaziçi Üniversitesi mütercim tercümanlık (şimdiki adı çeviribilim) bölümünü tercih ettim. Yeni açılmış bir bölümdü ama İzmir Amerikan'dan bir arkadaşım gitmişti ve çok memnundu. Onu dinleyerek tercihim yaptım. O sene Boğaziçi'ne yaklaşık 30 mezun vermişti İzmir Amerikan, dolayısıyla yurtda hep arkadaşlarımız vardı. 3. sınıfın sonunda simultane sınavında seçilen 5 kişiden biri oldum. Seçilmemdeki en büyük neden İzmir Amerikan'da aldığım İngilizce eğitiminin kalitesiydi.

Peki ya yaşam koçluğu?

Yaklaşık 20 yıl boyunca tercümanlık ve hocalık yaptım. Bundan yaklaşık 4-5 yıl önce fark ettim ki, tercümanlıkta ben iki tarafın anlaşmasına destek oluyorum, yani birbirinin dilini bilmeyen iki taraf ben orada olduğum için birbirini anlayabiliyor. Zaten hep psikoloji kitapları okuyan, öğle yemeğinde hemen yemeğini bitirip kütüphaneye koşutan bir çocuktum. Hayatın anlamı, insan nedir, nereye gider gibi konularda kitaplar okurdum. İlğim hep bu yöndeydi, sonradan hissettim ki ben bu bilgi birikimini, yıllar içinde edindiğim farkındalığı başkaları ile de paylaşabilirim.

Tercümanlıkta nasıl iki tarafı anlaşıtıyorsak, kendi içimizdeki tanıdığımız tarafla tanımadığımız tarafı bir araya getirerek anlaşmalarını sağlayabilmek lazım. Kendinizi ne kadar iyi tanırsanız hareket noktanız da o kadar sağlam oluyor. Kendini iyi tanımayan, bilinçsiz bir insanın ayağını basacağı sağlam zemin yoktur. Kendinizi tam anlamıyla tanıdığınızda, yaşamdaki büyük resminizi görüyorsunuz. Bu

resim içinde nereye gitmek istediğinizi net bir şekilde farkediyorsunuz. Sisler dağılıp, resim netleşiyor. Seçeneklerinizi görüyor, bunların içinden en çok hangisini istediğinize karar veriyorsunuz. Bir kez kararı verince de harekete geçmeniz ve motive olmanız çok daha kolay oluyor. Tüm bu odaklanma, kendini tanıma, seçeneklerini görme, harekete geçme aşmalarında koçluk desteği sizin çok daha etkin ve hızlı bir şekilde hedeflerinize ulaşmanızı sağlıyor.

Koçluğun bu şekilde insanın kendi gücüyle buluşturduğunu gördüğüm zaman, artık hayatımın geri kalanında yapacağım işin koçluk olduğunu anladım. Dünyada daha çok insanın gücünün farkında olmasına ve kendi hayatını istediği şekilde yaşamasına hizmet etmek. Bu karardan sonra da yoğun bir şekilde koçluk eğitimleri almaya başladım.

Tercümanlığı bıraktıktan sonra koçluk eğitimi ne başladınız değil mi?

Aslında bir iki sene ikisini bir arada yapmak istedim ama hayatta şunu öğrendim ki insan ne yaparsa yapsın enerjisini ve ilgisini tek bir konuya verdiğinde ortaya gerçekten tam bir iş çıkıyor. 20 yıl tamamıyla tercümanlık yaptım ve bana çok faydası da oldu bu mesleğin. Bu mesleği yaparken her an "anda kalmak" durumundasınız. Simultane kabininde "anda kalmazsanız", bir saniye için evdeki çocuğunuzu düşünürseniz cümle kaçır.

Bu çok özel bir disiplin gerektirmiyor mu?

Aynen öyle, Zen durumu da diyebiliriz buna. O yüzden yarım saatlik aralarla görev değişimi yaparsınız. Orada öğrendiklerimi koçluk yaparken kullanıyorum. Görüşmelerde tek odak noktam danışanımdır.

Meslek değiştirmeye nasıl karar verdiniz?

Zaman içinde gelişen bir farkındalık bu. Üniversitede hocalık yapmak çok sevdiğim bir iş. Derslerimde öğrencilerimin yaşamdan ne istediklerini fark etmeleri için onları zaten hep yüreklendirirdim. Zamanla, onların kendi güçleriyle tanışmasını sağlamaktan çok büyük keyif aldığımı farkettim. Sonra bu keyif ve tatmini sadece öğrencilerimle değil, başkalarıyla da yaşamak istedim. İnsanlara yardım etmek, destek olmanın ötesinde, sanırım koçluğu çok severek yapmamın sebebi, bir süre sonra, ben o kişinin yanında değilken de, onun kendi gücünü hissederek yaşamaya devam etmesi.

Siz bu kararı verdiğinizde koçluk bu kadar bilinen bir iş değildi. Tereddüt etmediniz mi?

Koçluk yaklaşımıyla ilişki kurmaya küçük küçük, ailemin içinde başlamışım. Örneğin çocuğum okuldan bir problemle geliyor ve ben ona akıl vermiyorum. Diyorum ki "Bir daha sefere neyi farklı yaparsın?" İşte bu tam bir

Bir kere bu okul kendine güvenmeyi öğretiyor. Başkasının yardımı olmadan kendiniz olarak var olabilmeyi ama bunu yaparken de bir tevazu içinde olmayı öğreniyorsunuz.

Rana Orhunöz
Berî, simultane
tercümanlıkta
öğrendiği
"koşulsuz
odaklanma"
yetisini artık
danışanları için
kullanıyor.

Herkesin içinde büyük bir güç var. Tercümanlıkta nasıl iki tarafı anlaşıtıyorsak, kendi içimizdeki tanıdığımız tarafla tanımadığımız tarafı bir araya getirerek anlaşmalarını sağlayabilmek lazım. Kendinizi ne kadar iyi tanırsanız hareket noktanız da o kadar sağlam oluyor.

koçluk sorusudur. Kendimle ilgili bir tıkanıklık fark ettiğim zaman "hayatımdan neyi çıkarsam bu tıkanıklık ortadan kalkar" diye düşünürüm. Bu yaklaşımın çevremdekileri de kendi güçleriyle buluşturduğunu farkettilim. Bundan 5-6 yıl kadar önce ICF'in (International Coach Federation) ne olduğunu öğrendim, onların belirlediği bazı etik kurallar ve izlenmesi gereken yollar ile tam da istediğim şeyi yapabileceğimi farkettilim. Meşhur bir sözümüz vardır bizim; "En iyi koç, olmayan koçtur." Bu söylemesi kolay ama başarması o kadar da kolay olmayan, hem eğitimini almanız hem de tecrübeyle pişirmeniz gereken bir şey. Ben size ne yapmanız gerektiğini kolayca söylerim siz de belki bir kere uygularsınız ama bir dahaki sefere yine ihtiyaç durumuna düşersiniz. Halbuki muhtaç kalmak bizim insan olarak düşeceğimiz en son durum çünkü içimizde ihtiyacımız olan kaynaklar zaten var. Koç işte sorduğu güçlü sorularla sizin bu kaynakların önündeki engelleri kaldırmanızı ve onlara kavuşmanızı sağlıyor.

Hangi konularda eğitim aldınız?

Birçok kişisel gelişim, nefes alma teknikleri gibi eğitimlerden sonra iki ICF- akredite okul bitirdim. Biri Eurasian Gestalt Coaching Program, altı ay sürüyor. İçinde hem eğitimi hem uygulamayı barındırıyor. Gestalt yaklaşımı çerçevesinde koçluk eğitimi alıyorsunuz. Şimdi ve burada'ya odaklanılıyor ve her zaman danışanın getirdiği malzeme ile çalışılıyor. Bu okuldan mezun olduktan sonra farkettilim ki alet çantamda daha çok şey olması lazım. Çünkü insanların farklı özellikleri farklı araçlar ve yaklaşımlar gerektiriyor. Kimi insan duygu odaklı, "ne hissediyorsun" dediğinde cevap verebiliyor ama bazı insanlarda bu olmuyor.

Dolayısıyla koçun karşısındaki insana göre işe yarayacak aracı bulması lazım. İşte bu nedenle ikinci bir koçluk okuluna gitmek istedim, o da Erickson International.

Yaşam koçu olduğunı söyleyen pek çok kişi var, son günlerin moda mesleği mi?

Aslında popüler olan her meslekte olan bir durum. Önüne geçmenin en etkili yolu danışanların koçlarını seçerken bazı konulara dikkat etmesi. Bir ön görüşme yapabilir, kimlerle çalıştığını, nasıl başarıları olduğunu öğrenebilir. Web sitesine girip söz konusu koçun bitirdiği eğitimlerin ICF'den onaylı olup olmadığına ya da ICF'in sitesindeki koçlar listesinden üye olup olmadığına bakabilir. Ben aynı zamanda ICF Türkiye Koçluk Derneği'nin de eğitim komitesindeyim. Biz ICF Türkiye olarak kamuoyunu bilinçlendirmeye çalışıyoruz. Toplantılar ve konferanslar düzenliyoruz. Zaman içinde bu işi doğru yapan ve yapamayanların ayırt edileceğine inanıyoruz.

Tam nedir koçluk?

Koçluk her konuda her zaman olabilir, illa ki bir problemle karşılaştığınızda olmak zorunda değil. Örneğin bir iş teklifi aldınız ve karar veremiyorsunuz ya da iş teklifi almadınız ama işinizi değiştirmek istiyorsunuz. Veya çocuğunuz yurtdışında üniversiteye gidecek ve siz bir anne olarak bununla başa çıkabilmek için strateji geliştirmek istiyorsunuz. Koçlar olarak biz geçmişle ilgilenmiyoruz, her zaman şimdi ve gelecekle ilgili çalışıyoruz. Çünkü koçun görevi, kişiyi geleceğe odaklamaktır.

Geçmişle takılı kalan insanlarda böyle bir çalışmaya girilmesi pek faydalı değil yani...

Aynen öyle geçmişe takılıp ilerleyememe varsa psikiyatr ya da psikoloğa başvurulmalı kesinlikle. Fakat bu alanın dışında da çok fazla çalışılacak alan var bizim için. Ben danışanlarıma şöyle sorular sorarım: "Ne istiyorsunuz? Bu görüşmeden neyle ayrılmak istiyorsunuz?" "Şu konuda netleşmek istiyorum," dersiniz. O zamanki sorumuz şu olur; "netleştiğini nereden anlarsın?" Bu koçluk görüşmesini ölçülebilir yapar. Etkin bir koçluk görüşmesinde ortaya hem sonuç hem de eylem adımları çıkar. Sadece felsefi ya da entelektüel bir konuşma değildir. Tam tersine pratik, o kişinin hayatta ilerlemeyi istediği alanda ilerlemesini hızlandıran bir yöntemdir. Tamamen somut bir süreçtir, tahmin edildiği gibi karmaşık değildir. Her konuşmanın konusunu danışan belirler. Mesela der ki "iş arkadaşım ile uzun süredir anlaşmazlık yaşıyorum, bu konuda yapabileceklerimi netleştirmek istiyorum."

Profesyonel bir koçla yaptığınız çalışma, tamamen gizlilik çerçevesi içindedir. Karşılıklı güvene dayanan bu çalışmada, sizin için öncelik taşıyan konulara bir koçun varlığında normalde odaklanamadığınız kadar odaklanırsınız. 1- 1,5 saat süren bu yoğun odaklanılan sürede, yönlendirme yapmaz, tavsiye vermez, bunun yerine size güçlü sorular sorar. Siz bile bazı düşüncelerinizi ilk kez kendi kendinize yüksek sesle söylersiniz. Bu yeni farkındalıkla beyniniz çözüm odaklı çalışmaya başlar, sizin için en uygun sonucu yaratmak için harekete geçer. Ortalama haftada bir gidilen 6 seanstan sonra kişinin yaşamında somut değişiklikler başlar; ortalama seans sayısı yaklaşık 10-12 civarındadır.

20 yıl başarının daha net ölçülebildiği bir meslekte çalışmışsınız. Şimdi koçluk yaparken geri bildirimleri nasıl alıyorsunuz?

Sürecin sonunda kişinin geldiği nokta benim için geri bildirim aslında. 3-4 aylık periyotlar sonrasında o kişinin yaşamındaki değişiklikler benim için çok önemli. Örnek vermek gerekirse Ağustos ayında seanslara başlayan biri, iş hayatında değişiklik yapması gerekiyor mu gerekmiyor mu diye düşünüyordu, kişisel farkındalığıyla tamamen kendi istediği yönde onu tatmin edecek bambaşka bir sektöre yöneldi ve şimdi çok mutlu. Bunu görmek benim için çok tatmin edici. Belki tercümanlıktaki gibi direkt olarak sonucunu ve ödülünü görmüyorsunuz ama o yaşamlara dokunmak çok farklı. Su halkası gibi, siz birisinin yaşamına dokunuyorsunuz, o kendi yaşamındaki herkese dokunuyor. Çünkü bu süreçte onlar da olaylara nasıl yaklaşacaklarını öğreniyorlar ve koçluk yaklaşımı geliştiriyorlar.

Size genellikle kimler geliyor, sıklıkla geline bir konu var mı??

Bana her kesimden, meslek-cinsiyet ayrımı olmaksızın kişiler her türlü konuda geliyorlar. Ama daha çok kendi kişisel gelişim ve farkındalıkları için geliyorlar. Üst düzey yönetici olmuş, çok başarılı fakat hayatta yaşamadığı şeyler olduğunu düşünüyor. "Bunları nasıl telafi edebilirim, bunlar için hayatımda nasıl daha fazla yer açabilirim?" diye çok yüksek bir farkındalıkla geliyorlar, onlarla çalışmak ayrı bir mutluluk benim için.

En çok da yaşamının geçiş dönemindeki insanlarla çalışıyorum. Örneğin; emekliliği yaklaşmış, hayatlarına değişik bir yön vermek isteyenler geliyor. Türkiye'de pek üstünde du-

ruhan bir konu değildir ama insanlar emeklilikte ne yapacakları konusunda gerçekten çok bocalıyorlar. Yine önemli bir konu, evlilik, tamamen farklı bir hayata adım atma ve farklı bilinmezlerle dolu bir yol. "Ben kimim, ne istiyorum?" gibi soruların cevabını bilmek çok önemli. Kendini bilen insanın hayatı kolaylaşıyor

Eş, dost, çocuklar bu koçluk konusunda neler diyorlar?

Yakın akraba ve yakın arkadaşla koçluk pek yapılamıyor. Danışanla aranızda paylaşılanların size ya da ona bir şekilde değmemesi gerekiyor çünkü. Eğer böyle olursa, kişi anlatırken kendini kontrol etme ihtiyacı hissedebiliyor ve kendini tam açamıyor. Ancak kendileri benden destek talep ettikleri zaman bir başkasına yönlendiriyorum. Bunun dışında ailem ve dostlarım, sanırım benim koçluk mesleğimin kendimi ve onları geliştirdiğini görüyorlar ve memnundur.

Rana Orhunöz Beri
İletişim:

Tel: 05322729778

www.sensuskocluk.com

İKİNCİ YABANCI DİLLER KONFERANSI: YAŞAYARAK ÖĞRENME

Bu yıl 24-25 Şubat tarihleri arasında Üsküdar SEV İlköğretim Okulu ve Üsküdar Amerikan Lisesi'nin evsahipliğinde düzenlenen "İkinci Yabancı Diller Konferansı"nın ilki, altı kardeş okulun katılımı ile gerçekleşti. Her biri alanında uzman değerli öğretmenler ve uzman konuklar, sınıf uygulamalarını ve "yaşayarak öğrenme"nin önemini anlattı.

Konferansın açılış konuşmasını Sağlık ve Eğitim Vakfı Liseler Eğitim Koordinatörü Whitman Shepard yaptı.

Konferansın açılışı Üsküdar Amerikan Lisesi'nde, okul genel müdürü Eric Trujillo, okul müdürü Funda Cüceloğlu ve Liselerin Eğitim Koordinatörü Whitman Shepard tarafından yapıldı. Açılışın ardından öğretmenler projeler, sınavlar, eğitim metotları gibi çeşitli konularda hazırladıkları sunumları paylaştılar. Öğretmen sunumlarının yanı sıra, Profesör Hildegard Morales, Türk-Alman kitapevinden Petek Gökçe ve Goethe Enstitüsü'nden Gül Kocamaz'ın sunumları da ilgiyle karşılandı.

İlk günün programında en çok ilgi çeken konulardan biri de Roberto Reffino'nun "What do we mean by 'Intercultural Learning'" (Kültürler arası Öğrenme ile ne kastediyoruz?) başlıklı sunumuydu. İtalyan Intercultura ve European Federation of Intercultural Learning'in temsilcisi olarak konferansa katılan Ruffino, kültürler arası öğrenme kavramını yaklaşık 40 yıl kadar önce İtalya'ya tanıtan bir organizasyonun parçası. Kültürler arası etkileşimin tarihçesi ile sunumuna başlayan Ruffino, konu ile ilgili ABD ve Avrupa'daki ekolleri özetledikten sonra kültürler arası öğrenmenin bir toplumu nasıl geliştirebileceğini anlattı.

2. Yabancı Diller Konferansı'nın ikinci günü Üsküdar SEV'in Çamlıca Kampüsü'nde gerçekleşti. İkinci günün temel konuları proje tabanlı öğrenme, okul etkinlikleri, MUN, DELF sınav ve uygulamaları ve sınıf aktiviteleri olarak film ve müzik üzerineydi. Goethe Enstitüsü'nden Gül Kocamaz ve Belma Demirhan'ın, oyun vasıtası ile öğrenmeye odaklanan Spiele (Oyun) başlıklı sunumları da günün ilgi çeken başlıklarından biriydi. Konferans, düzenlenen kokteylin ardından Üsküdar SEV İlköğretim Okulu Müdürü Arzu Özçetin ve SEV Okulları Eğitim Koordinatörü Dilek Yakar'ın yaptığı kapanış konuşmaları ile tamamlandı. **S**

ÜSKÜDAR AMERİKAN LİSESİ'NDE BÜYÜK BİR USTA

Gürer Aykal 13 Mart 2012 tarihinde Üsküdar Amerikan Lisesi'nde veliler ve öğrencilerle buluştu.

Uluslararası alanda eşine az rastlanır başarılarına imza atan, Cumhurbaşkanlığı Devlet Senfoni Orkestrası ve Borusan Filarmoni Orkestrası'nın daimi ve onursal şefi Gürer Aykal, Üsküdar Amerikan Lisesi öğrencileri ve aileleri ile keyifli bir gün geçirdi. 13 Mart'ta ÜAA'da herkes sustu, sadece notaların sesi duyuldu.

Gürer Aykal ziyareti için haftalar öncesinden sıkı bir çalışmayla hazırlanan Üsküdar Amerikan Lisesi çok sesli korusu ise günün en heyecanlı ekibiydi. Yurtiçi ve yurtdışında birçok kez sahneye çıkan koro, üstadın karşısında başarılı bir sınav verdi. Gürer Aykal, söyleşisinde ÜAA korosunu tebrik ederek başarılarının devamı için meslek sırlarını paylaştı.

Müzik “sadece müzik” değildir!

Aykal'ın, orkestra şefi olmak, bir koroyu yönetmek ve iyi bir sanatçı olmak için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğinin ayrıntılarını anlattığı söyleşisi büyük bir ilgiyle dinlendi. “Çok sesli müzikle ilgilenen kişiler demokrasiyi çok daha rahat anlayabilir, farklı düşüncelerin tıpkı farklı seslerin olduğu gibi uyumla birlikte olabileceğini görür. Çok sesli müzik insanı geliştirir, bilim ve iş hayatında da başarısına katkıda bulunur,” diyen Aykal, müziğin “sadece müzik” olmadığını bir kez daha hatırlattı. Aykal söyleşisinin sonunda, az önce dinlediği ÜAA öğrencileri arasında kendi korosuna alabileceği kadar yetenekli öğrenciler olduğunu söyleyerek ÜAA camiasını bir kez daha gururlandırdı.

ÜAA VELİLERİ'NDEN

- Söyleşi çok etkileyiciydi. İnanıyorum ki bu söyleşiden çıktıktan sonra pek çok çocuk çok daha fazla zamanını klasik müziğe ayıracaktır.
- Gürer Aykal'ın okul korosuna ve öğrencilere vakit ayırması hakikaten çok zarif bir jestti. Okul yönetimi de orada bizim kadar keyifle programı izledi ve çocukların organizasyonu başından sonuna yürütmesine hiç müdahalesiz, samimi olarak destekledi ki çok takdir ettim. Bu organizasyonu düşünen her kim ise çocuklara bugün çok güzel bir hediye vermiş oldu.
- Gürer Aykal'ın programı çok etkileyici ve heyecan vericiydi.
- Çocuklar mükemmeldi, bizim çocuklarımızın özgüvenleri ve sanata olan ilgileri beni çok etkiledi. Her geçen gün daha güzel programlar yapılmasını dilerim.

Günün sonunda öğrencilerle hatıra fotoğrafı çektiren ve bir kez daha birlikte olma sözü veren Aykal, ardında yeni bir şeyler öğrenmiş olmanın heyecanını taşıyan öğrenciler bıraktı. ÜAA velileri de hem çocuklarının büyük usta ile karşılaşmalarından hem de gün boyunca geçirdikleri keyifli zamandan dolayı mutlulardı. Çocuklarının özgüveni ve sanata olan ilgisi ile gurur duyan ÜAA velileri, usta orkestra şefinin enerjisinin tıpkı gençlerinki gibi olduğunu ve bu enerjinin tüm salona yayıldığını belirttiler.

ÖZDEMİR AKTAN, TAC '71

TAC'NİN MÜCADELE GELENEĞİ SAĞLIĞIMIZ İÇİN ÇALIŞIYOR

Prof. Dr. Özdemir Aktan Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi II. Başkanı, aktif bir cerrah ve öğretim üyesi olmasının yanında, siyasal yaşamda da hareketli bir hekim. TAC'den getirdiği mücadele geleneği ile durmak bilmeden "ülke ahvali"nin iyileşmesi için çalışıyor.

TAC'deki isyankar ruhu tabip odası içinde de sürdürüyoruz aslında. Aklının yatmadığı şeye direnmeyi öğretti bize Tarsus. Yabancı öğretmenlerin varlığı çok farklı bir kültürde yetişmemizi sağladı. Öğretmenlerimiz bizi dinler, saygı gösterirdi.

Tarsus'taki yıllarınız nasıl geçti? Doktor olma-ya nasıl karar verdiniz?

1971 Tarsus mezunuyum. Talas'tan mezun olamayan son dönemin öğrencisiyim aslında. Okulun 1967'de kapanacağı belli olunca bizi Orta 3'te Tarsus'a gönderdiler. Ailem Ankara'daydı. Zaten o zaman da Talas'ta herkes farklı bir şehirdendi ve çok karma, çok kültürlü bir yapı vardı. Tamamı yatılıydı neredeyse. Yatılılık çok önemli bir değer. Hâlâ çok yakın olduğum, görüştüğüm kişiler yatılılıktan arkadaşlarım. Hayatım boyunca kardeşlerimle bu kadar birlikte olmadım.

Doktorluk nereden çıktı dersiniz aslında bizim sınıfın doktoru az, benim bildiğim 3 kişi var. O zamanlar ODTÜ çok revaçtaydı, İstanbul'a giden daha azdı. Ailemin de etkisi oldu. O zamanlar aileler daha etkiliydi, şimdi biz çocuklarımızı tercihlerinde daha özgür bırakıyoruz. Örneğin benim çocuklarım, anne ve babaları doktor olmasına rağmen doktor olmayı istemediler. İkisi de Üsküdar Amerikan mezunu. Kızım Irmak (ÜAA '09) 22 yaşında Sabancı Üniversitesi'nde ekonomi okuyor. Oğlum Can (ÜAA '01) da 29 yaşında, o da ÜAA'dan sonra ODTÜ'ye gitti. Şimdi, Dubai'de uluslararası bir şirkette çalışıyor.

Öğrenciliğiniz ve Hacettepe'ye gidişiniz?

Ben okurken hiçbir zaman "Oğlum dersini çalıştın mı, ödevini yaptın mı, sınavdan kaç aldın,

arkadaşın kaç aldı?" gibi soru ve baskılarla karşılaşmadım. Ailem karneme bakardı, ben de zaten iyi bir öğrenciydim o yüzden bir sorunuz da olmazdı. Herşeyi kendimiz yönetmek durumundaydık ve bu da daha erken yaşta gelişmemizi sağlıyordu. Bizim okulları okul yapan şey yatılılık diye düşünüyorum. Bir de o dönem çıkar çatışması yok, yaş itibarıyla ve çok daha derin bağlar kuruyorsunuz böylece. Küçük kardeşim de Tarsus Amerikan'da okudu.

Hacettepe de benim için iyi bir eğitim yeri oldu ama Tarsus çok özeldi ve o zamanlar İngilizce biliyor olmak çok çok önemliydi. Aldığım eğitim bana çok kapı açtı. Herşey bir yana Tarsus'un bana kattığı en önemli artı iyi bir İngilizceydi. Tıp eğitimine İngilizce bilerek başlamak çok ayırıcı bir özellikti. Şimdi bulunduğum yerdeysem Tarsus'ta öğrendiğim İngilizce sayesinde.

TAC eğitimin yanı sıra bir yaşam mücadelesi sürdürmeyi de öğretiyor değil mi?

O dönemlerden hatırladığım şeylerden biri kravat boykotudur. Kravat takmamız zorunlu tutulunca boykot etmiş, hep beraber ceza almıştık. (Gülüyoruz). Oradaki isyankar ruhu tabip odası içinde de sürdürüyoruz aslında. Aklının yatmadığı şeye direnmeyi öğretti bize Tarsus. Yabancı öğretmenlerin varlığı çok farklı bir kültürde yetişmemizi sağladı. Öğretmenlerimiz bizi dinler, saygı gösterirdi.

Prof. Dr. Özdemir
Aktan bir yandan
Marmara
Üniversitesi'nde
öğretim üyeliği
görevini sürdürüyor
bir yandan da
Türk Tabipleri Birliği
Merkez Konseyi II.
Başkanlığı'ni.

Biraz da bugününüzden bahsedelim. Tıp dünyasının önemli kurumlarından birinin başındasınız...

1988'den beri Marmara Üniversitesi'nde öğretim üyeliğine devam ediyorum. Uzun yıllar İstanbul Tabipler Odası'nın değişik komisyonlarında çalıştıktan sonra 2006 yılında başkan oldum. Başkanlık 2'şer yıllık dönemlerle en çok iki dönem yapıyor. Şimdi de Türk Tabipleri Birliği'nin Merkez Konseyi'nde II. Başkan görevini yürütüyorum. Hem İstanbul Tabipler Odası hem Türk Tabipleri Birliği tamamen amatör ruhla yapılan işler. İnsanlar burada çalıştıkları için para kazanmazlar. Dolayısıyla ben de bu işleri yaparken genel cerrahlığımı devam ettiriyorum, mesela röportajımız sonrasında bir ameliyatım var. Bunların yanı sıra esas işim öğretim üyeliği.

Kolay bir şeymiş gibi söylüyorsunuz ama sorumlulukları yüksek ve emek isteyen işler, üstelik siyasal bir duruşu da var tabipler odasının...

Doğru, birçok konu hakkında fikir beyan ediyoruz. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlıklı olma durumunu bir insanın beden, ruhen ve sosyal yönüyle iyi olması olarak tanımlıyor. Yani beden ve ruhen sağlıklı olmalısınız ama sosyal yönden de sağlıklı olmanız gerekiyor. Etrafınızda insanlar açıktan, yoksulluktan veya bombayla kurşunla ölüyorsa bu sosyal yönden sağlıklı olmak anlamına gelmiyor. Demokratik olmayan bir ortamda yaşamak da

sosyal yönden huzursuzluk vericidir. Dolayısıyla bu da sağlığın parçalarından biridir. Sağlığa bu perspektiften baktığınızda toplumsal konuların ve siyasetin de doktorların alanına girdiği anlaşıyor zaten. Gazeteyi açıp ülke veya dünya ile ilgili olumsuz gelişmeler gördüğünüz zaman bu sizin sağlığını etkiler. Komşunuzda bir şey olduğu zaman nasıl bundan etkileniyorsanız aynen öyle. Bu nedenle Tabipler Birliği sağlığın her boyutuyla ilgilenir.

Peki TTB'nin konumu yeterince biliniyor mu?

TTB'nin kendi yasası var, basit bir dernek değil. Yasa ile kurulan bir meslek odası. O yüzden biraz farklı. TTB'nin 120 bin hekimi var Türkiye'de. Bu hekimlerin de beşer kişilik bir aileleri olduğunu varsaysak 500-600 bin kişilik bir gruptan bahsetmiş oluyoruz. Dolayısıyla yurt dışında böyle bir grup bir şeye itiraz ettiği zaman, üstelik bu grup ülkenin en iyi eğitim almış kesimindense bir ses getirir ve bir yaptırımı vardır. Örneğin benim de üyesi olduğum "American College of Surgeons" zaman zaman üyelerine elektronik postalar gönderir. Yasa tasarıları ile ilgili derneğin önerilerini ve yapılması gerekenleri iletir; üyelerini milletvekillerini aramaya teşvik eder. O milletvekili tekrar seçilebilmek için seçmenlerini bir şekilde memnun etmek zorunda. Türkiye'de ise milletvekili seçilebilmek için bir genel başkana yakın olmak yetebiliyor ve bir daha seçilebilmeniz için seçmeninizi memnun etmeniz gerekmiyor. Bizde de benzer bir sistem olsa, o zaman bu grubun sesi duymazdan gelinemez. Her dediğini yaptıracak değil elbette ama kamuoyu oluşturmak böyle bir şey, bir uzlaş. Oysa örneğin biz TAC mezunları, daha lise yıllarında belli bir demokrasi kültürü ile yetiştik. Öğrenci Birliği çok önemli bir deneyimdir, bir seçim süreci yaşarsınız. Standart okullarda ise sınıf başkanını öğretmen atar.

Sağlık politikalarında köklü dönüşümlerin olduğu bir dönemden geçiyoruz. TTB de bu süreçte epey aktif.

Sağlık politikasında öyle bir sistem getiriliyor ki, bu aslında AKP'nin yarattığı bir sistem

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlıklı olma durumunu bir insanın beden, ruhen ve sosyal yönüyle iyi olması olarak tanımlıyor. Etrafınızda insanlar açıktan, yoksulluktan veya bombayla kurşunla ölüyorsa bu sosyal yönden sağlıklı olmak anlamına gelmiyor.

değil. Bu tüm küresel neoliberal politikanın bir parçası. Krizler yaşandıkça bakıldı ki devletler bazı şeyleri karşılayamıyor, o zaman özel- leştirmeye gidelim dendi. Özelleştirmenin mantığında kamu hizmetlerinin hantal oldu- ğu, gelişmelere zor adapte olduğu, zarar ettiği gibi önermelerin doğru olduğu var. Kamu hizmetleri ya da şirketleri özelleştirildiğinde bunların rekabet edeceği, dolayısıyla gelişece- ği düşünülüyor. Ama bir de yeterince parası olmayanlar konusu var, sağlık gibi bir hizmeti almak için onlar ne yapacaklar? Neoliberaller bu politikaları oluşturlarken ekonomilerin hep büyüyeceğini, şirketlerin de büyüyeceğini ve büyüyen pastadan herkesin kendi oranında bir pay alacağını varsaydılar. Onlara göre bu sitemde fakirler de, zenginler de zenginleşe- cekti. Ancak son yaşanan krizlerde gördü- ğümüz gibi böyle olmadı. Zenginler daha zengin oldu, fakirler daha fakir. Bu sadece ülke bazında değil kişi bazında da böyle oldu. 1930'larda en zengin ülkelerle en fakir ülkeler arasındaki gelir farkı 9 katmış. Bu 1960 yılında 30 kata çıkmış, 2000 yılında 90 kata.

Bu perspektiften bakarsak, yeni geldiğimiz sağlık sisteminde, sağlığın finanse edilmesi gerekiyor. Bunun belli yolları var. Ya vergilerle finanse edersin ya da prim toplayarak. Bizdeki sosyal güvenlik kurumu böyle bir şey işte. SGK insanlardan prim toplayacak, bu primler bir havuzda toplanacak ve bu parayla da sağ- lık finanse edilecek. İtirazımızın birinci noktası buydu çünkü kayıt dışının, yoksulluğun, işsiz- liğin ve genç nüfusun yoğun olduğu ülkemiz yapısına sağlıklı prim sisteminden elde edile- cek gelire bağlamak uygun değildi. Bu proje Dünya Bankası'nın hazırlayıp birçok ülkenin önüne koyduğu hazır bir formül. Türkiye'nin yüzde 25'i yoksulluk sınırının altında. Türkiye ekonomisinin yüzde ellisi kayıt dışı. Kayıt dışı demek bu insanlar prim ödemiyor demek. Bu iki sorun nedeniyle o havuz dolmayacak ve finansman sorunu büyüyecek. Bu yüzden getirilen siteme karşı çıktık. Geçen zaman da haklılığımızı gösterdi. Sosyal Güvenlik Kurumu geçen yıl sağlığa harcadığı paranın sadece yüzde ellisini primlerle toplayabildi. Diğer yarısı devlet bütçesinden karşılanıyor. Devletin karşıladığı en büyük kısım yeşil kart- tı, 1 Ocak itibarıyla o da kalktı biliyorsunuz. İyi de o yüzde elli nereden karşılanacak? Birincisi sağlıktan yararlananlar daha fazla katkıda bulunacaklar. İzliyorsunuzdur reçeteler ücret- lendiriliyor. İkincisi sağlık çalışanlarının gider- leri düşürülecek. Türkiye'nin yoksul bir ülke olduğunu düşünürseniz sağlığa ulaşamayacak çok fazla insan olduğunu düşünüyoruz. Devlet diyor ki ben sosyal bir devletim ve dolayısıyla fakirlerin primlerini öderim. Ama GSS'nin bir fakirlik tanımı var eğer aylık geliriniz asgari ücretin üçte birinden fazlaysa- bu da yaklaşık

aylık 290 TL gibi bir para- devlet sizi fakir kabul etmiyor. Artık maalesef özel sigortanız olmak zorunda. Bu siteme para ödemek de- yince gidip doktora hastaneye para vermeniz gerekiyor. Özel ağılık sigortası yaptırarak bu sisteme bir para veriyorsunuz zaten. Başka türlü bu sistem finanse olmayacak. Sosyal güvenlik kurumuna da güvenemeyeceksiniz çünkü SGK parası neye yeterse onu karşıla- yacak. Yani bazı şeylere ulaşmanız için ayrı para ödemeniz gerekecek. Böyle olunca da bir özel sigorta yaptırmak zorunda kalacaksın- ız. Bu özelleştirme programı devam ettikçe hastaneler de ticaret yuvaları haline gelecek. Hekimlik öyle bir şey ki karşılıklı güven ve iletişim üzerine kurulu. Bizim işimizde iki kere iki dört etmiyor. Her ameliyatta ölüm riski var, düşük ama var. Bu sebeple güven ortamının kurulması şart ama özelleştirme deyince kâr amaçlı işletmeler ortaya çıkıyor. Üstelik yeni sistem diyor ki ne kadar çok hasta bakarsan o kadar çok para kazanırsın. Böylece iyi hekim- lik uygulamaları bozulmaya başlıyor. Hekimler şu anda hastanelerde beş dakikada bir hasta bakıyor. Sistemin parçaları bozulmaya başlı- yor. Bu nedenle TTB'nin rolünün çok önemli olduğunu düşünüyorum. **Ş**

Hekimlik öyle bir şey ki karşılıklı güven ve iletişim üzerine kurulu. Bizim işimizde iki kere iki dört etmiyor. Ama özelleştirme deyince kâr amaçlı işletmeler ortaya çıkıyor. Üstelik yeni sistem diyor ki ne kadar çok hasta bakarsan ona göre çok para kazanırsın. Böylece iyi hekimlik uygulamaları bozulmaya başlıyor.

Prof. Dr. Özdemir Ak- tan, hem kendi öyküsü- nü hem de hepimizi ilgilendiren geleceğin sağlık politikalarını anlatırken, öğretim görevlisi olmanın getirdiği bir akıcılıkla konuşuyor.

PROF. DR. DERİN URAL, ACI '85

AFET YÖNETİMİNDE UZMANLIK DÖNEMİ

Türkiye'nin deprem gerçeği kadar bu konudaki geç başlayan hazırlıkları da biliniyor. Ancak özellikle 1999 depremi sonrasındaki çalışmalar, artık afet konusunda uzmanlık döneminin başladığını gösteriyor. Bu dönemin öncülerinden biri ise İTÜ Rektör Yardımcılarından ve Afet Yönetim Merkezi Koordinatörü İzmir Amerikan mezunlarından Prof. Dr. Derin Ural...

İnşaat mühendisliği okumanın zorluklarından biri bir erkek alanı olarak görülmesiydi. Hocalarımızda bile "Kızlar başaramaz," fikri vardı. "Mezun olunca şantiyelerde nasıl çalışacaksınız?" derlerdi. Okurken hep mücadele verdim.

Üniversite, master ve doktora... Tümü de ABD'de, üstelik inşaat mühendisliği gibi zor bir alanda. Bu sürecin öyküsü nedir?

Ben Amerika'da doğdum ve büyüdüm. Amerikan Koleji'ne de lise birde geldim. Lise sona geçtiğimde ailem yine Amerika'ya döndü. Ben son senemi de ACI'da okumak istediğimden kaldım. Babam inşaat mühendisi ve öğretim üyesiydi o zaman. Ben de hep mimar olmak istedim. Ve üniversiteye, mimarlık fakültesinde başladım. İlk yılın sonunda bizden bir "Educating Cube" tasarlamamız istendi. Bir tane yaptım, üstünü boyadım falan, götürdüm. Sonra bir baktım sınıf arkadaşlarım, böyle 3 boyutlu değişik şekillere giren küpler, açılan küpler falan yapmışlar. (Gülüyor) Dedim ki, benim böyle bir tıynetim yok ve o an anladım ki aslında matematiği çok seven ve mühendislikte başarılı olabilecek bir öğrenciyim. Hocalarım Architectural Engineering'e geçiş yapmamı önerdi. Fakat iş imkanlarını araştırdığımda inşaat mühendisliğinin daha kabul gören bir alan olduğunu fark ederek bu alana geçiş yaptım. Babam çok mutlu oldu. "Kızım ben baştan sana söylüyordum, inşaata gir diye," dedi. (Gülüyor)

Böylece ikinci sınıfta inşaat mühendisliğine geçmiş oldum. Az sayıda kız öğrencinin olduğu, kadınların başaramayacağına yönelik algının hakim olduğu bir bölümdü.

Genelde erkek mesleği olarak görülen bir alan...

Ama Türkiye'de bu oranlar farklı, bizim buradaki öğrencilerimizin yüzde 33'ü kadın. Amerika'da sınıfta, yüzde 1, yüzde 2 kadar azdı benim zamanımda. Bu bölümde okumanın zorluklarından biriydi benim için. Hocalarımızda bile "Kızlar başaramaz," fikri vardı. "Mezun olunca şantiyelerde nasıl çalışacaksınız?" derlerdi. Hatta bir hocam dönem başında demişti ki, "Bu konu pek kızlara göre değil ama ders devam edecek, ödevleriniz ve sınav notlarınıza bakacağım, dönemin sonunda en başarılı öğrenci, finale girmeyecek ve benden A alacak." Ben de çok seviyorum statik, dinamik konularını, hep en iyi notları aldım aldım, dönem sonu geldi. Profesöre "Açıklayacaksınız hani en yüksek notu kim aldı, kim sınava girmeyecek?" diye sordum. "Sen," dedi. "Ama," dedim, "lütfen sınıfta bunu açıklayın çünkü böyle söz vermiştiniz." Ve açıklamadı. Bir kız öğrencinin başarılı olması onu mutsuz etti. Okurken hep bir mücadele verdim.

Sahada çalışmak yerine akademiye seçmenizin sebeplerinden biri bu mu?

Aslında ikisi de zor bir kadın için. Lisansımı bitirip yüksek lisans-doktora yapma kararı aldığım da deprem mühendisliği konularını seçtim. Türkiye'yi düşündüğümüzde yapılacak o kadar çok şey var ki, akademiye o yüzden kalmak

istedim. Bu alanda da saha çalışması yoğun, deprem sonrası sahada ciddi çalışmamız gerekiyor. İnanılmaz zor şartlarda çalışıyoruz ve insani olarak da gördükleriniz sizi mahvediyor. Deprem mühendisliğinin afet yönetimine doğru kaymam bundan dolayı oldu. Yüksek lisans ve doktoramı Princeton'da yaptım. Japon bir hocamız vardı. Ondandır çok güzel şeyler öğrendik. Çünkü Japonya'daki deprem gerçeğine karşı alınan önlemler, dünyanın en ileri önlemleri. Örneğin bir tekerlek sistemi konuyor binaların altına, deprem olduğunda bina bilerek hareket ettiriliyor. Ondandır sona sönümleniyor, herhangi bir enkaz görmüyorsunuz. Doktorayı bitirdim, mezun olacağım zaman Türkiye'de çok ciddi katkılarım olabileceğini düşündüm. Tam o sırada Amerikan İnşaat Mühendisliği Dergisi'nin arkasında ODTÜ'nün yardımcı doçent arıyoruz ilanını gördüm. Bir tek oraya başvurdum, başka hiç bir üniversiteye başvurmam. Beni bir seminer vermeye davet ettiler. Türkiye'ye geldim semineri verdim ardından da ODTÜ'de yardımcı doçent oldum. Yıl 1995.

Ne kadar süre ODTÜ'de kaldınız?

1999'a kadar. 99'da büyük Kocaeli depremi oldu. Sürekli buradaydım. Sahaya gidiyorum, Amerika'dan gelen hocalarla bir arada çalışıyoruz. İTÜ'nün misafirhanelerinde kalıyorum. Buranın rektörü, Gülsüm Sağlam, "Derin," dedi, "sen deprem mühendisisin, Ankara'da deprem olmuyor, ne işin var ODTÜ'de? Gel İTÜ'de daha çok katkı olur." Aslında çok mantıklı geldi. Çünkü burada bir deprem enstitüsü var, değişik gruplar çalışıyor. ODTÜ biraz daha küçük, burası daha büyük bir fakülte. 99 depreminden sonra İTÜ'ye geldim.

99 depremi büyük bir dönüşümün de başlangıcı oldu...

Gelmemle beraber rektör bir toplantı yapmak istedi. Toplantının konusu "What Went Wrong - Depremde yanlış giden neydi?" Neden bu kadar can kaybı oldu, neden bu sonuç oluştu ve neden bu kadar bina yıkıldı? Bu toplantıya dünyada alanında uzman kim varsa getirmek için kolları sıvadık. Cımbızla seçtik hocaları ve uygulayıcıları; Kaliforniya'dan, Japonya'dan, Meksika'dan, Avrupa'dan isimler arandı. Bir platform oluşturduk. Biz 200-300 kişi katılır diye düşünürken 1000 kişi geldi ve CNN toplantıları canlı yayımladı.

Bir oturum da afet yönetimi boyutu üzerineydi. Amerika'daki Federal Acil Durum Yönetim Kurumu'ndan gelenler oldu. Çadır kentleri gezdiler, yemek dağıtımlarını, yıkılmış binalarda yaşayan insanların formu nasıl doldurdıklarını, yardım alıp alamadıklarını tespit etmişler. Toplantı sonrası bize "Neden sizin Türkiye'de bir afet yönetim kurumunuz yok?" diye sordular. FEMA'dan eğitim projesi aldık. ABD ve Türkiye arasında iki hükümetin ortak projesi oldu.

Derin Ural,
Türkiye'nin
afet yönetimi
konusundaki
hazırlıklarının
yönünü
değiştirmek, daha
etkin bir sistem
kurmak için
çalışıyor.

Mühendislerin yetkin olmaması önemli sorunlardan biri. İTÜ'den mezun olanla, hiçbir hocası bulunmayan herhangi bir üniversiteden mezun olan inşaat mühendisleri eşit yetkinlikte Türkiye'de. İkisi de imza atabiliyorlar. Birinin yaptığı yıkılıyor, diğerininki yıkılmıyor. Baro sınavı veya TUS gibi bir sınav yok mühendislikte. O kadar acı ki, çocuklar bildiklerini zannederek yapıyorlar o binaları.

Yanlış giden neydi, diye baktığınızda, alt alta sıraladığınızda birden çok faktör var değil mi?

Bu konu ile ilgili bir bildirge de yayımladık. Önemli konulardan biri mühendislerin yetkin olmaması. İTÜ'den mezun olanla, hiçbir hocası bulunmayan herhangi bir üniversiteden mezun, inşaat mühendisleri eşit yetkinlikte Türkiye'de. İkisi de imza atabiliyorlar. Birinin yaptığı yıkılıyor, diğerininki yıkılmıyor. Bir kere bu sistemin yanlış olduğunu söyledik, belirli bir sınav sisteminin ve yetkinlik sisteminin meslek odalarının şemsiyesi altında yapılmasını önerdik. Baro sınavı veya TUS gibi bir sınav yok mühendislikte. O kadar acı ki, çocuklar bildiklerini zannederek yapıyorlar o binaları. Kötü niyet yok. Ama eğitimsizler. Şimdi biz ilk kez öğrencilerimizi bu sınava sokacağız. Bu sınavla ilgili nasıl büyük bir yankı geldi odalardan, nasıl olumsuz tepkiler alıyoruz anlatamam. Bize çok kızdılar.

99 depreminden sonra epey zaman geçti. Sizce bu geçen sürede neler değişti? Gölcük depremi sonrası ve Van depremi sonrası karşılaştıra-bilir misiniz?

Aslında deprem öncesi yapılan hazırlıklar daha kıymetli. Bunlar planlama, afet riskini azaltma çalışmaları, yapılan binaların temellerinin doğru olması, yapı denetimleri gibi çalışmalar. Bunlar Van'da daha iyi durumda mı değil mi, çok ölçemiyorsun. Deprem sonrası ilk yardım, arama kurtarma ve bunların koordinasyonu çok daha iyiydi. Kocaeli'ni hatırlarsınız, başbakan canlı TV yayınında yardım istemişti. Yani hiç bir iletişim ağı çalışmamıştı o zaman. Bu sefer onları yaşamadık. Yani en azından bir koordinasyon, afet sonrası müdahale evresinde bir başarı görebildik bence. İyileştirme süreci de yine daha iyi yaşanıyor, yeni binalar hızla yapılıyor. Ama geçici konutlarda durum nedir diye sorarsanız, yine riskler var

Peki devlet-akademi ilişkileri eskiye nazaran değişti mi sizce? Yani bu konuda, karşılıklı çalışabiliyor musunuz?

Çok iyi çalışıyoruz, aslında bize sürekli danışıyorlar. Bu sene 17 Ağustos'ta Türkiye'nin afet

deprem stratejisi yayımlandı. Eğitim kısmını ben buradaki arkadaşlarla hazırladım. Yol haritasını biz hazırladık. Ne gerekiyorsa da yapmaya devam edeceğiz. Yapılacak çok şey olduğuna inanıyoruz.

Hep mühendisler dedik ama bir de müteahhitlerimiz var...

O müteahhitlerin de yaptıkları projelerin yerel yönetimlerce kontrolü gerekiyor. Yani her şey o kontrole dayanıyor. Kim kontrol etti, kim onay verdi? Yurt dışındaki başarılı modellere baktığınızda, bir bina çöktüğünde sorumlusunu, hemen imzasından bulduklarını görüyoruz. Bu sistemde zayıf halkalar neredeyse, hepsinin düzeltilmesi gerekiyor. İstanbul gibi büyük bir şehir deprem bekliyor. Fay çok yakınımızdan, Adalar'ın yakınından geçiyor. Deprem hazırlığı ve afet yönetimi dediğimiz şey çok büyük bir ilişki ağı. Bir yandan da mesela şehir planlama-cılığı kısmı var. Toplanma alanlarımız yok. varolan toplanma alanlarımız yavaş yavaş gökdelenlere teslim ediliyor. Bu çok büyük bir problem değil mi? Zorlu binasının yapıldığı alan, aslında o bölgenin toplanma alanı olarak düşünülen bir boş alanken, birdenbire bir AVM inşa edildi. Öte yandan bir de toplumun hazır olması gerekiyor. Siz belki konu ile ilgili olduğunuz için biliyorsunuz da, kaç kişi kendi mahallesinde toplanma alanını ve görevini biliyor? Böyle bir hazırlık var mı? Ya da siz bunlara yönelik bir şey yapıyor musunuz?

İlk sarsıntıda en zayıf binalar çökecek İstanbul'da. Ondan sonra ikincil ve üçüncüller de. Hükümet o yüzden bir kentsel dönüşüm projesi başlatıyor şimdi. Afet kanunu çıkarıyorlar. Bir şeyler yapılıyor. Ama istediğimiz hızda mı!? Kentsel dönüşüm deyince de İstanbul'da çok fazla model yok. Gördüğümüz modeller çok iyi niyetli ama yaşam stiline uymuyor. Ama o insanların sağlığı ve hayatta kalabilmeleri için mecburuz böyle projeler yapmaya. İstanbul gibi bir mega şehir, 10 milyon üzerinde nüfusu olan bir şehirde çok fazla alternatif olmuyor.

Bir umudunuz var mı, hani bu gelişimler sonucu?

Var, var. Biz hiç umutsuz değiliz. "We never give up! - Asla vazgeçmeyiz!" Afet yönetimi için STK'ları çağırıyoruz. Onlara eğitim veriyoruz. Valiliklere gidiyoruz. Yaklaşık 10-15 hocamız dönüşümlü olarak süreki Van'dalar. Şimdi de orta hasarlı okullar için ne yapılabilir, güçlendirme çalışması yapılabilir mi? diye bir çalışma içerisindeyiz.

Afet yönetimi yüksek lisans programı ne zaman başladı? Kaç mezununuz var?

Merkezimizi 2000 yılında kurduk. Master programımızı o zaman başlattık. Fen Bilimleri'ne bağlı, tezsiz bir yüksek lisans programı. Bu program Türkiye'de ilk kez uygu-

lanacağı için tek başımızla yapmak istemedik. Oklahoma State, -bu programı ilk başlatan ve şimdi yüksek lisansı, doktora olan- ve Teksas A&M üniversiteleri ile de anlaşma imzaladık. Belli bir süre sonra tek başımıza devam ettik. Mezun sayısını tam bilemeyeceğim ama öyle güzel işler buldular ki, STK'larda, yerel yönetimlerde, uluslararası ajanslarda çalışanlar var. Doktorlar, hemşireler, mimarlar, mühendisler, gazete yazarları... çok değişik bir spektrum geldi. Her alandan gelebiliyorlar. Doktora programını da başlatabiliriz.

Bilimsel anlamda sizi heyecanlandıran yeni çalışmalar var mı? Yapay sinir ağlarıyla ilgili çalışıyormuşsunuz...

Aslında beni heyecanlandıran çok çalışma var. Özellikle teknolojinin hızlı gelişiminin uygulamaya nasıl yansıtılacağını düşünüyoruz. Yapay sinir ağlarını afetlerde depremler için kullanıyorum. Elimizde geçmişte yaşanmış depremler, o depremlerin sonucunda zeminde nasıl davranışlar gözlemlediğimiz ve o davranışlar sonucunda binalarda oluşan hasarların bilgileri var. Şimdi bu bilgileri bilgisayarlara veri olarak girip bu yapay zekayı eğittiğimizde bire bir tahmin verebiliyor. Diyelim ki İzmir'de bir deprem olursa, oradaki zeminin bilgilerini girdiğinizde hasarın nasıl olacağını görebiliyorsunuz.

Yapılacak binaları da buna göre yapıyoruz...

Tabii ki. Planlamada bunları kullanmak gerekiyor. Aslında o kadar kolay bir yöntem ki. Bunlar bize çok heyecan veriyor. Geçmişte çünkü, oturup tek tek hesaplamalar yaptığımız, acaba bu olur mu olmaz mı dediğiniz şeyleri şimdi toptan verebiliyorsunuz. Analizi birkaç saat içinde size geri dönebiliyor. Müthiş bir şey. Bu bilgisayarların hızıyla, bizim araştırma hızımızı bir araya getirmek kolay değil.

Biraz da sizden bahsedelim. İki çocuğunuz var değil mi?

Oğlum 9 yaşında, kızım da 5 yaşına girecek, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde doğdu. Ailem müthiş destek veriyor. Halen Amerika'da yaşıyorlar ara ara gidip geliyorlar. Babam oradaki üniversiteden emekli oldu. Bir ablam ve bir kız kardeşim, ikisi de İstanbul'dalar şimdi. Yıllar sonra aynı şehirdeyiz.

Bir mücadeleci ruhunuz var sanırım. Bir erkek alanında kadın olarak başarılı olmak. Sonra Türkiye'nin en "erkek" olarak bilinen üniversitelerinden birinde rektör yardımcısı olmak. Sonra çocuklar...

Bazen öyle olmak istemiyorum ama herkes çok güçlüsün diyor. Yaptığım işe inanır ve seversem, yapabileceğim en iyi şekilde yaparım. Çok mükemmeliyetçi olabiliyorum. Ve bir tutkum var. Türkiye'de eğitimin daha iyi olmasını istiyorum. Yeni projeler getirip, onların başarılı

Bazen öyle olmak istemiyorum ama herkes çok güçlüsün diyor. Yaptığım işe inanır ve seversem, yapabileceğim en iyi şekilde yaparım. Çok mükemmeliyetçi olabiliyorum. Ve bir tutkum var. Türkiye'de eğitimin daha iyi olmasını istiyorum. Yeni projeler getirip, onların başarılı olması için elimden geleni yapıyorum.

olması için elimden geleni yapıyorum. Hafta sonu tamamen çocuklara odaklıyım. Futbol dersi, basket, sanat... Onların da çok zengin bir çocuklukları olsun istiyorum, kendilerini keşfedebilmeleri için deneyerek öğrenmelerini istiyorum. Hafta içi burada, hafta sonu onlarla birlikte çok yoğunum. Hobilerim var ama kendim için çok az zamanım kalıyor. Haftada bir saat sporu takvimine bir randevuymuş gibi koyuyorum. O da bana iyi geliyor.

Lisedeyken de böyle miydiniz? İzmir Amerikan yıllarınız nasıl geçti?

Matematiği çok severdim, hâlâ severim. Bizim okulda "Kızın sen edebiyatta iyi olmalısın," gibi bir ayrım katiyen yoktu. Sevdğin derslerde müthiş destek görüyordun. Lise son sınıftayken ailem ABD'ye dönmüştü, bana istersem onlarla gidebileceğimi istersem kalabileceğimi söylediler. Kalmayı seçtim. Anneannem ve dedem gelmişti Ankara'dan, onlarla beraber kalmıştım. Hiç kolay olmadığını hatırlıyorum ama sonunda mezun olurken çok mutluydum. "İyi ki böyle bir karar aldım," dedim. O yılın zorluklarına rağmen çok da öğretici olduğunu, beni daha güçlü kıldığını düşünüyorum. [§]

YAZAN: UZM. DR. H. BELGİN İKİDAĞ*

ALERJİK RİNİT (SAMAN NEZLESİ)

Alerjik rinit, genetik geçişli alerjik hastalıkların en sık görüleni olup pek çok gelişmiş ülkede nüfusun yaklaşık %10-20'sinde bulunmaktadır. Son 10 yılda hastalık artış göstermiştir. Alerjik rinitin ortalama başlangıç yaşı 10'dur. Vakaların %80'i 20 yaşından önce başlar. Çocukluk çağında erkekler kızlardan daha çok etkilenir, erişkinlerde sıklık her iki cinsten aynıdır. Hastalık ortaya çıktıktan sonra genellikle yıllarca devam eder.

Alerjik rinit hayatı tehdit eden bir hastalık değildir, ancak insanların yaşam kalitesini önemli oranda etkiler. Alerjik rinit erişkinlerde işgünü, çocuklarda okul günü kaybına neden olmaktadır. Ayrıca tedavisi için yüksek miktarda para harcandığı için ekonomik açıdan da yük olmaktadır. Bu nedenle Alerjik rinit tanı ve tedavisi oldukça önemlidir.

Alerjik rinit burun mukozasının (burun iç yüzünü örten zarın) enflamasyonu (ödemi- enfeksiyona bağlı olmayan iltihabı) olarak tanımlanır. Burunda kaşıntı, hapsirik, sulu burun akıntısı ve burun tıkanıklığı ile karakterizedir. Baş ağrısı, koku alma bozukluğu ve konjunktivit gibi bulgular da eşlik edebilir.

Alerjik rinit sebep olan alerjene göre mevsimsel (polenler, bazı küf mantarları) ve yılboyu süren (ev tozu akarı, hayvan deri döküntüsü ve tüyleri, bazı küf mantarları) olarak sınıflandırılabilir. Ancak bu iki grup arasındaki ayırım her zaman kesin olarak yapılamayabilir.

Alerjik Rinit Tanısı

Alerjik rinit tanısında en önemli adım aile hikayesini ve hastaya daha önce uygulanmış tetkik ve tedavileri içeren ayrıntılı sorgulamadır. Hastanın yaşı, şikayetlerinin hangi ortamlarda ortaya çıktığı sorulmalıdır. Genetik yatkınlık söz konusu olduğundan aile hikayesine de dikkat etmek önemlidir. Ayrıca alt solunum yolu hastalıkları, cilt bulguları, gıda allerjisi sorgulanmalıdır. Ayrıntılı sorgulamayı takiben kulak burun boğaz muayenesi yapılmalıdır.

Alerjik Rinit - Astım Birlikteliği

Yapılan çalışmalarda alerjik rinitli hastaların %20-40'ında aynı zamanda astım olduğu

saptanmıştır. Ayrıca astımlı hastaların %60-80'inde üst solunum yollarına ait şikayetler ve bulgular bulunmaktadır. Hatta rinit açısından sorgulama biraz daha ayrıntılı yapıldığında alerjik astımlı hastaların %98'inde rinit varlığı saptanmıştır. Alerjik rinit hastalarına astım bulguları olmadığı halde solunum fonksiyon testi yapıldığında bronş aşırı duyarlılığının yüksek olduğu saptanmıştır. Rinitli hastalarda astım gelişme riskinin riniti olmayanlardan üç kat daha fazla olduğu ve rinitin astım için bir risk faktörü olduğu düşünülmektedir. Rinitin eşlik ettiği astım hastalarında, tedavi edilmeyen alerjik rinitin astım kontrolünü de olumsuz etkilediği saptanmıştır. Bu nedenle alerjik rinitli hastalar alerjik astım açısından, yine alerjik astımlı hastalar da alerjik rinit açısından incelenmelidir. §

* SEV Amerikan Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Uzmanı

Alerjik rinit ve astım çoğunlukla el ele yürüyen hastalıklardır.

Gerçek bir dinlence için...

www.montanapine.com

CELİL OKER (TAC '71)

BİR TALAS-TARSUS ORTAK HİKAYESİ

Polisiye edebiyatımızın çok okunan yazarlarından. Kendi öyküsünde sıkı bir Tarsus Amerikan örgüsü anlatan Oker'den Talas'tan İstanbul'a bir yazarlık serüveni...

Kronolojik başlayalım, Talas Amerikan Ortaokulu'ndan ...

Kayseri'de doğup büyüdüm. Talas Kayseri'nin nahiyesiydi ve şehir dışındaydı. Dolayısıyla yatılı okuduk. Herhalde benim Talas'a gitmemin, bir Amerikan okulunda eğitim görmemin ve öyle devam etmemin gerekçesi, babamın karayolcu olmasıydı. 1950-1960 yılları arasında, karayolları Türkiye'nin en batıya bakan kurumlarından biriydi. Babam Kayserili olduğu için doğduğumdan itibaren beni o okula yollayacağını kafasına koymuş. Daha ben kundaktayken okulu ziyaret edip beni bir sıraya oturtmuş ve "Sen burada okuyacaksın," demiş. Nihayetinde ben de oraya gittim ve ilk günden itibaren bir başka yaşam tarzıyla, bir başka dünyayla tanıştım. İlginç olan şu, Talas'ın resmen son mezunu benim. Biz son sene, kapanma meselesinden dolayı 2 sınıf okuduk. Orta ikiler ve üçler. Hazırlıklar ve birinci sınıflar bizden önce Tarsus'a gitmişti. Dolayısıyla yeni "sıra"lara ağabeylik yapma hevesimiz kursağımızda kaldı, çünkü onlar yoktu. (Gülüyor) O senenin sonunda bizim sınıftan herkes mezun oldu, bir tek ben coğrafyadan ikmale kaldım. Orta ikiden de 3-4 çocuk vardı, ikmale kalmış. Yaz sonunda sınav olmak için okula gittik. Sonuçları açıklarken müdür çıkıp okudu: "Bilmem kim bu, bilmem kim şu, onlar geçti." Sonra kağıdı kapadı, cebine koydu döndü gitti. "Sör, ben, ben?" dedim. Döndü ve "5" dedi. Dolayısıyla Talas'tan en son mezun kişi sıfatıyla Tarsus'a intikal ettim.

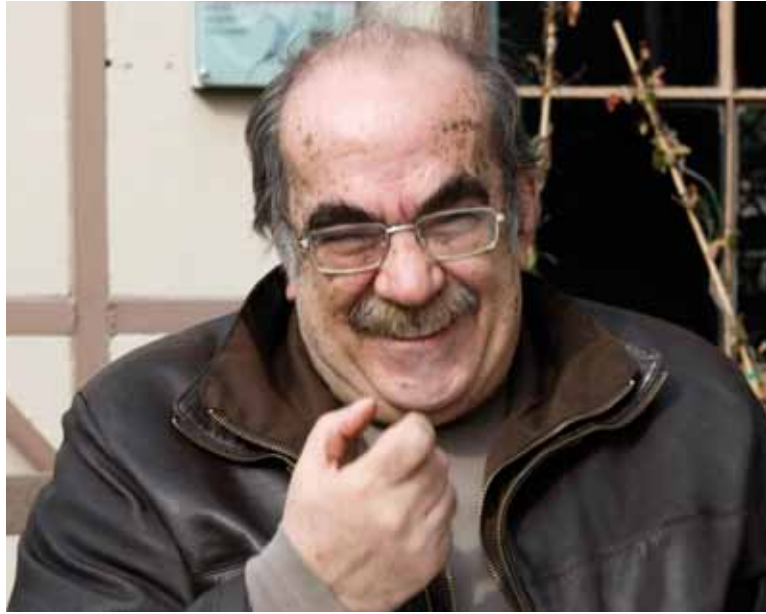
Yazmaya ortaokulda mı başladınız?

Tabii. Son sınıfta -o zaman reklam yazarlığı diye bir mesleğin olduğunu bile bilmiyordum- yazmakla ilgili bir iş yapma eğilimim vardı. Onun da alanı, olsa olsa gazeteciliktir diye düşündüm. Başka bir şey bilmiyordum. Ortaokuldayken mahalleden arkadaşları örgütleyerek, mahallenin duvar gazetesini çıkardık. Şimdi Türkiye'nin hatırı sayılır ressamlarından Mahmut Karatoprak bizim gazetesinin grafik tasarımcısıydı. Logosunu o yapmıştı. Bir arkadaşımızın babasına çerçeveli askı yaptırıp ağaca asmıştık. Sokağın ortasında, duvar gazetesini ama ağaçta dururdu gazetemiz. Her sayı kilidi açardık, yazıları koyardık, kilitlerdik. Ve kenara çekilir, bakkalın yanına soteye yatıp kaç kişi bakıyor diye sayardık. Fotoğraflarını biz çekerdik. Yazılarını biz yazardık.

Birlikte fotoroman da çektik. Rock grubu da kurduk, her şeyi yaptık canım. Şahane bir çocukluk yaşadım yani.

Bu arada Akba Yayınlarına "size bir roman göndersem yayınlar mısınız" diye bir mektup da yazmışsınız.

Tabii o ukalalığı da yaptım. Akba Yayınları Türkiye'de polisiye roman konusunun en baba yayıneviydi. Çok iddialı. Nasıl bir cesaretle, adamlara ortada daha hiçbir şey yokken, "Ben

Celil Oker, ortaokul yıllarından beri yazıyor, çiziyor, okutuyor...

de polisiye roman yazmak istiyorum, yazarsam ve size gönderirsem basar mısınız?" diye mektup yazdım. Ve inanılmaz olan oradan cevap geldi. Korkunç bir şey yani. Acayip insanlar olmalılar! "Hadi lan, yürü" falan da demiyorlar. "Mektubunuzu aldık, teşekkür ederiz, biz prensip olarak sadece çeviri eserler yayınladığımız için, telif eser yayınlamıyoruz. O yüzden bilginize," diyorlar.

Duvar gazetesi Tarsus'ta da devam etti mi?

Birebir aynısı olmasa da evet. Önce yazıları el yazısıyla yazıp duvara yapıştırıyorduk. Sonra gazete gibi olmasına karar verdik. Gazete olunca haberleri, köşe yazıları, tefrika hikayeleri ve çeşitli bölümleri olur. El yazısı veya mürekkepli kalemle yazılmış gazete olmaz. Daktilo ile yazılır, mizanpajı olur. Böyle yan yana 3 tane A4 konmaz. *Biz* gazetesini Turgut Bademli'yle üstlendik. Daktiloyla dizdik haberleri, köşe yazılarını. Okulun en merkezi yerinde duruyor. Problemsiz çıkardık gazeteyi. Sansür yok. Sansür teşebbüslerini de püskürtüyoruz. İlk kurgu denemelerimi orda yaptım. Tefrika halinde polisiye öyküler yazdım gazeteye.

Sonra üniversite...

Seçenekler çok değil. Benim de böyle mühendislik falan okuyamayacağım belliydi. Robert Kolej ise, hem ayrı bir sınav yapıyor hem lise hocalarından tavsiye istiyor hem de lisedeki not ortalamasına bakıyor. Dolayısıyla ben oturduğum yerden "Herhalde Robert Kolej'e giremem," diyordum. Fakat tam sınava gireceğim yıl, Robert Kolej Boğaziçi Üniversitesi'ne dönüşmeye karar verdi. Koşullar değişti, ben de denemek için gittim. Hem İstanbul'u da görmemişim, bir göreyim dedim. Çağaloğlu'nda Kayserililerin bir oteli var. Hâlâ duruyor, oraya geldik. Bebek otobüsünü bulduk, Boğaziçi'ne gideceğiz ve sınav için kayıt yaptıracağız.

Reklam yazarı olduğum için ha babam yazmayı biliyorum. Yani ilham filan gerekmiyor. Bir şeyler yazacaksan, yazarsın. Ben yazamadım demek yok reklamcılıkta, iyi olur kötü olur, ama yazacaksın.

Oker ile uzun zamandır öğretim görevlisi olduğu İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin kampusunda buluştuk.

Üniversite'ye geldik, o yokuştan çıktık arkadaşla. Bir baktım, rektörlüğün yanından çıkan bir merdiven yukardan aşağıya insan dolu, kayıt için. "Ben bu kuyruğu beklemem," dedim. Fakat boşuna gelmiş olmayalım, gezelim, görelim diye, kuyrukta bekleyenlerin yanında sıyrılıp yukarıya futbol sahasına çıktık ki, ortalık mahşer yeri gibi. O gün üniversitenin açılış günümüştü. Ve ben orada, dolaşıyorum. Aa, ne göreyim, sağım Tarsuslu, solum Tarsuslu. Herkes ağabey. Biri "Ne arıyorsun burada?" dediğinde, "Ya ağabey güya kayda geldim, ama kayıt kuyruğu çok uzun, vazgeçtim," dedim. "Gel peşimden," dedi. Başka kapıdan aldı beni, hoop bir takım merdivenlerden dolaşıp bir masanın önüne geldik, "Bunun da kaydını yap," dedi. Hemen nüfus kağıdını verdik. Sınava girme kartını aldım. Sınavı da kazanınca Boğaziçi'nde kaldım.

İngiliz Dili ve Edebiyatı okumayı sevdiniz mi?

Şahaneydi. Lisede, hakiki kitapları okuyup konuştuğumuz için, temel kurgu yapılarını, karakterleri az çok biliyorduk. Ama esas şahanelik, bu bölümü bitirince ne olacağımı bilmemektir. Bize önerilen hocalık formasyonu derslerinin hiçbirini almadım. Dolayısıyla, bir sertifikam da

yoktu. 4 yıllık okulu 8 yılda bitirdim. Boğaziçi Üniversitesi'nde üç kuşak falan gördüm.

Diplomayı alınca ne değişti?

Hiç bir şey değişmedi. Zaten söylüyorum, hayatımda benden diploma iki kere soruldu: Biri askere girerken, diğeri de bu okula (İstanbul Bilgi Üniversitesi) tam gün öğretim görevlisi olarak atanırken. Bir Allah'ın kulu da senin diplomanı görelim filan demedi.

Bu arada evlendiniz...

80'de evlendim. 85'e, oğlum 3 yaşına gelip yuvaya gidene kadar, bekarlık mı, evlilik mi çok fark etmeyen, mesai dışı işlerde çalışan, dolayısıyla çok çalışmayan biriydim. Bana sorduklarında çevirmenim diyordum ama çalışmazsan, çeviri yapmazsan aslında çevirmen değilsindir. Özellikle kayınpederim sorduğunda öyle diyordum. Ne zaman ki Ali 3 yaşına geldi, anaokuluna gitmesi lazım, onlar da her ay para istiyorlar. O zaman çalışmaya başladım.

Eşimle sıkı bir kavga ettik bir akşam. Mali durum, para pul... Ben de kavganın sonunda ona dedim ki, "Tamam giderim iş bulur, gelirim." Ertesi sabah kalktım Maslak'ta Anadolu

Yayıncılık'a gittim. Anadolu Yayıncılık *Türk ve Dünya Yazarları Ansiklopedisi*'ni çıkarıyor. Başında Taha Parla hoca var, Boğaziçi'nden. Ve çalışanların yarısı benim arkadaşlarım. Aynı Boğaziçi'ne girerken yaşamış olduğum gibi, salona bir girdim, herkes benim adamlar. Gittim Taha Hoca'ya "Bana da iş verin," dedim. "Peki yarın gel," dedi. Ben de akşam eve gittim, "iş bulduk" dedim. (Gülüşmeler) Bu iş dünyanın en şahane işi, çünkü madde yazıyorsunuz. Şefimiz Taciser Belge, Murat Belge'nin o zamanki eşi. Herkes benim arkadaşım. Kimse kart falan basmamızı istemiyor, başımızda duran yok. Alt kat- ta, danışmanlardan biri şair, çevirmen ve bilim adamı: Cevat Çapan. Öbürü Memet Fuat. 1,5-2 yıl devam ettim. O arada askerlik çıktı. Askerden dönüşte bir dolu reklamcı arkadaşım vardı. "Şu reklam yazarlığı işine bir bakayım," dedim. O sırada Markom isimli reklam ajansı adam arıyordu. Başvurdum ve işe alındım. Reklam bilgisi sıfır, marka falan lafı hiç yok ortada. O dönemler öyleydi, zaten okulu yok. Nasıl öğrendim? Yine şans! Patron, yani kurucularından biri Haluk Mesci idi. Haluk Mesci, o kuşakta üniversiteyi bitirdikten sonra direkt reklama geçen ilk insan. Kafaya koymuş ve başka bir şey olmadan reklamcı olmuş. Türk reklamcılık tarihinde önemli

isimlerden biri. Reklam konusunda her şeyi ondan öğrendim, benim ustam, bu anlamda odur. Orada 2 yıl falan çalıştım. Beni ilgilendiren bir fiyasko sonucu da istifa ettim. Bir ilan yapmıştık. İlan çıkıp geldiğinde bir baktık ki imza yok. Adres bile yok. Ben atlamışım. Üstelik yabancı dergide yayımlanıyor, o dönem büyük maliyet. Bu ilanın namusu benden sorulduğu için, istifa edip gittim.

İşsiz olan adam ne yapar, çıkar eski işyerlerine gider. Ben de kalktım yine ansiklopediye gittim, adamlarım orada. Orada on dakika-yarım saat otururken bir çocuk geldi, "Nazar Bey seninle görüşmek istiyor," dedi. Nazar Büyüm hem ansiklopedinin yayıncısı, Adam Yayıncılık ve Anadolu Yayıncılık'ın, hem de Merkez Ajans'ın patronu. Gittim, "Hoşgeldin, ne oldu?" dedi. "Nazar Bey istifa ettim," dedim. "Gel burada çalış," dedi. O sırada Ana Britanica'yı çıkarmayı düşünüyordu. O şansı verdiği için büyük bir saygı ve sevgiyle anıyorum. Böylece Merkez Ajans'ta işe başladım, derken üniversiteden arkadaşım Emre Senan ve iki arkadaşla daha birlikte kendi ajansımızı kurduk. Böylelikle, bir anda reklam ajansının ortağı oldum. Orada 1999 yılına kadar ağırlıklı olarak yazarlık işini yürüttüm

Adı neydi ajansınızın?

Adı, çok kötü: Reklamcılık Ticaret. Böyle bir isim olamaz, Türkiye'nin gelmiş geçmiş en kötü reklam ajansı adı.

Yazarlık nasıl başladı peki?

Bütün üniversite ve ondan sonraki yıllarım, bir hikayeci olmakla uğraşarak geçti. Hikayeci adayları ne yapar, yazar, yazdıklarını arkadaşlarına filan gösterir, işi bilenlere okutur, dergilere gönderir. Bütün bu süreçlerin hepsini yaşadım. 80'den sonra benim ait olduğum siyasi yapı TİP, gençler için *Yarın* diye bir dergi çıkarmaya başladı. Oraya yolladığım hikayeler basıldı. Dolayısıyla ben sonunda öyküleri basılan bir hikayeci, yazar oldum. Şahane bir durum, gönderiyorsun ve basıyorlar. Fakat ne olduysa ben edebiyata küstüm. Ne bekliyordum bilmiyorum. Çok acayip ünlü olmayı falan mı bekliyordum acaba? Hikaye yazmak ile aramıza soğukluk girdi. Sonra reklamcılık yaptım, reklam hakkında çeşitli dergilere yazılar yazdım. Ve hikaye işi, kendiliğinden öldü. Ama 1998 yılındaki bir yarışma son zamanlarda kafamda gezdirdiğim bir meseleyi canlandırdı. Kaktüs Kahvesi, 1. Polisiye Roman Yarışması. Buna katılayım dedim.

Gençliğimde çok sıkı polisiye roman okurdum. Bunun üzerine doktora, tez versem, veririm. Yine gençliğimden, edebiyat mevhumu iyi kötü var. Reklam yazarı olduğum için ha babam yazmayı biliyorum. Yani ilham filan gerekmiyor. Bir şeyler yazacaksın, yazarsın. Ben yazamadım demek yok reklamcılıkta, iyi olur kötü olur, ama yazacaksın. Tabii ki son anda yetiştirdim ve son

gün postaya verdim. Ondan sonra bekle bekle. Sonra bir telefonla sen kazandın dediler. Yarışmanın şahane ödülü de kitabın basılması! Yüz lira para ödülü de var. Ama esas mesele kitabın basılması. Disketleri yolladım, kitap basıldı. O sırada ajansla biraz problemlerim vardı, ayrılma kararı aldım, hisselerimi devrettim. Nasılsa sarılacağım bir şey bulmuştum.

Tam zamanlı yazar olmaya mı karar verdiniz?

Evet, son olarak aslında niyetim o. Fakat ajansta çalışırken, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden Aydın Bey, Haluk Meşçi aracılığıyla beni çağırdı. Problem şu: Üniversiteye ilk alınan öğrenciler üçüncü sınıfa gelmiş. Üçüncü sınıfta *Copy Writing* (Reklam metni yazımı) diye bir ders var ama bu dersi verecek adam yok. "Sen verir misin" dediler, "olur" dedim. Ve bir yıl yarı zamanlı o dersi verdim. Bu arada oturdum ikinci kitabı yazdım. Onu da bilerek, çok hızlı yaptım ki, "Ben hâlâ buradayım," hissi doğsun. Sağ olsun Oğlak Yayınları kitabımı bastı. 2000 yılında da tam zamanlı olarak Bilgi'de çalışmaya başladım. Ondan beri devam ediyorum. Yedi romanım, bir hikayeye kitabım çıktı. Şu anda da çok uzun yıllardan beri Türk basınında ihmal edilen bir alanı yeniden yaşatıyoruz. Yeni çıkan Yurt gazetesinde, roman tefrika ediyoruz. Birinci tefrika gazetesinin birinci gününde başladı. Evde her gün yazıyorum.

Charles Dickens gibi! Her gün yazıyorsunuz, konu nereye giderse...

Aynen öyle. Ama o kadar dağınık olamayız. Ve bunun ne kadar şahane bir şey olduğunu görüyorum. Çünkü, tıpkı reklam yazarları gibi yazmak zorundasın. Gak guk, bugün yazmaya yım filan yok! Karnım ağrıyor, ilham gelmiyor yok! Oturup yazmak zorundasın.

Biraz yedekli gidebiliyor musunuz?

Üç-dört gün. O yüzden kılıç tepemizde böyle sallanıyor. Yani üç gün yatsan, yazarımız hasta bilmem ne diyecekler. Yazarlık dediğiniz şey, ilhamla, tanrı vergisi yetenekle ilgili bir şey filan değildir. Öncelikle oturup yazmakla lazım. İkincisi nasıl yazacağını bilmek gerekiyor. Bu da yazmadan, okumadan öğrenilemiyor. Her şeyi bilmek gerekiyor. Karakter nasıl yaratılır, diyaloglarda neye dikkat edilir. Bunların hepsini bildikçe ve çalışarak uyguladıkça oturup yazıyorsunuz. Asla özel biri, seçilmiş biri değilsiniz. Adamın biri, "I'm not a writer, except when I write" demiş. (Yazdığım anlar dışında bir yazar değilim.) Bu kadar.

Son kitabınız *Yenik ve Yalnız*'dan sonra başka bir kitap var mı?

Daha sonra bir hikaye kitabı çıkardım. *Beyaz Eldiven, Sarı Zarf*. Onda bir takım hikayeler var. Polisiye, biraz sert, şehir filan. Yine bildiğim alanlarda dolaşıyorum, normal edebiyatçılığa dönmüyorum.

Babam Kayserili olduğu için doğduğumdan itibaren beni Talas Amerikan Koleji'ne yollamayı kafasına koymuş. Daha ben kundaktayken okulu ziyaret edip beni bir sıraya oturtmuş ve "Sen burada okuyacaksın," demiş. Nihayetinde ben de oraya gittim ve ilk günden itibaren bir başka yaşam tarzıyla, bir başka dünyayla tanıştım.

UZM. PSK. YILDIZ EGELİ (ACI '05)

İZMİR SEV İLKÖĞRETİM OKULU, OKUL PSİKOLOĞU

SINIRLAR ÇOCUKLARIMIZA NASIL YARDIMCI OLUR?

Son zamanlarda iki tip aileyle daha fazla çalışma fırsatım oldu. İlki, çocuğu bütün kurallara uyduğu için kural dışı bir şey yaptığında kutlamalar yapanlar, ikincisi ise çocuğuna bir türlü söz geçiremedikleri için yakınlılar. Peki, davranışlar için belirleyici ve günlük yaşamda önemli yeri olan bu "sınırlar" çocuklar okula başladığında mı oluşturuluyor yoksa "sınır" oluşumu erken çocuklukta mı başlıyor?

Sınırlar kesinlikle erken çocukluk döneminde oluşmaya başlıyor. Ancak aileler genellikle çocukları okula başlayıp, çocuklarını diğer çocuklar ile kıyaslama şansı bulana kadar kendi geniş veya sıkı sınırlarının farkına varamıyorlar. Aile hayatımızın içerisinde erittiğimiz düşüncelerimiz, tutumlarımız, kurallarımız ve rutinlerimiz çocuğumuzun deneyimlerini oluşturuyor. Erken çocuklukta edinilen güven, sevilme, korunma gibi temel inançlar yaşanan somut deneyimlerle sabitleşiyor ve ileriki yaşlarda davranış biçimlerini açıklayan elementler olarak karşımıza çıkıyor.

'Sınırlar' çocuğumuza öğrenmesini istediğimiz kuralları öğretmemizde bize yardımcı olur. Aynı zamanda çocuğumuzun kendisinden neler beklendiğini ve kuralların ne olduğunu kavramasında önemli rol oynar. Sınırları olmayan bir evde büyüyen çocukları okyanusun ortasına bırakılmış gibi düşünebiliriz. Sınırsız kuralın, beklentinin olduğu bir alanda ne yöne yözeceğini bilemeyen çocuklar... Diğer yandan, çok sıkı sınırları olan bir evin çocuklarını bir süs havuzunda gibi düşünebiliriz. Hareket özgürlüğünün olmadığı, benlik bilincini oluştururken yeteri kadar deneyim kazanamayacağı, yaratıcılığını geliştiremeyeceği bir süs havuzu... Sınır oluşumundaki en önemli faktör ise annenin ve babanın tutumu. Anne-baba tutumlarını üç ana başlık altında toplayabiliriz. Serbest anne-babalar, otokratik anne-babalar, ve demokratik anne-babalar.

Serbest Anne-Babalar

Bu tip ailelerde çocuğun bolca özgürlüğü vardır ancak çocuk sınırlardan yoksundur. Aileler genellikle bir isteklerini çocuklarına yaptırabilmek için ikna yolunu kullanmak durumunda kalırlar. Bunu yaparken de bir taraf kazanır, diğeri kaybeder.

Küçük bir örnekle açıklamak gerekirse: Annesi Ahmet'e terliklerini giymesini söyler, giymezse televizyon izleyemeyeceğini belirtir. Birkaç kere bu isteğini tekrarlar, Ahmet'e terliklerini giymezse karnının ağrıyacağı gibi bilgi aktarmalarında bulunur, terliklerini ayağına kadar getirir. Ahmet terlikleri kısa bir süre giydikten sonra tekrar çıkarır. Anne yalvarır. En sonunda alışkın olduğumuz, "ne halin varsa gör", "hastalanırsan ben bakmayacağım" gibi cümleler sarf eder. Sonuçta kazanan taraf Ahmet olmuştur. Güç Ahmet'in elindedir; O, eğer ısrarcı davranırsa "hayır"ların "evet"lere, "yapma"ların "ne istersen yap"a döneceğini öğrenmiştir. Kurallar Ahmet için geçerli değildir, bir problem söz konusu olduğunda çözüme sorumluluğu anne-babasıdır. Zaten sonuçlarla karşılaşanlar da anne-babasıdır.

Demokratik Anne-Babalar:

Demokratik ailelerde çocuklar belirli sınırlar içerisinde özgürdür. Sınırlar net olduğundan çocuğun evebeyne güveni vardır ve kendisinden istenileni yerine getirirken genellikle aile ile işbirliği içerisinde hareket eder. Bu sebeple demokratik ailelerde kazanan kaybeden bulunmaz, iki tarafın da kazancı vardır.

Örneğin; Ahmet yatmamakta ısrarcıdır. Annesi ona yatma saatinin geldiğini söyler ve "yatağına giriyorsun" gibi net bir yönlendirme verir. Ahmet yatağına gider ve bir süre uyuyormuş gibi yapar. Ardından uyuyamadığını annesine belirtir. Annesi ertesi gün kalkabilmesi için uyuması gerektiğini söyler. "Gözlerini kapat", "masal okuyabilirim" veya "sırtını kaşıyabi-

lirim" gibi davranışsal seçenekleri Ahmet'e sunar. Ve Ahmet işbirliği içerisinde bunlardan birini seçer. Ahmet bu ve buna benzer olaylar ile sorumluluk, işbirliği ve bağımsızlık hakkında bilgi edinir. Aynı zamanda kurallara ve otoriteye saygı duyması gerektiği hissini pekiştirir, kuralları içselleştirir. Bu sayede benlik kontrolü kazanmaya başlar.

Demokratik anne-babaların beklentisi çocuklarının kendi problemlerini kendileri çözebileceği yönündedir. Tehlikeli olmadığı sürece çocuklarını kendi seçimlerinin sonuçlarıyla karşılaşmasına izin verirler. Çocuğun taşıyabileceği kadar sorumluluğu vardır, aile içi iletişimde ve problem çözmede aktif katılımcılardır.

Otokratik Anne-Babalar:

Otokratik ailelerde çocuklar özgürlük içermeyen sınırlar dahilinde yaşar. Bu sebeple, çocuklardan bir şey beklendiğinde genellikle güç gösterisi ve korkutma hisleri devreye girer. Çocuk anne-babadan güçsüz olduğu için kurallara uyar, onların olmadığı yerlerde kuralları yıkmaya çalışır. Bu sebeple ilişkiler itaat üzerine kuruludur ve kazanan-kaybeden taraf vardır.

Örneğin Ahmet annesini onunla oynaması için oyuna çağırır. Annenin cevabı "Neden beni istiyorsun?", "Tek başına oynayamaz mısın?", "Kardeşinden örnek al" ve benzeri cümlelerle olur. Ahmet küsme, agresifleşme davranışları sergiler ve "artık seni hiç sevmiyorum" der.

Burada annenin çocuğunu sorguladığını, küçümsediğini ve talebini reddettiğini gözlemleyebiliriz. Annenin beklentisi, çocuk kendisinden yüz bulursa onu dinlemeyeceği, çocuğunun kendisinden çekinmesi gerektiği yönündedir. Ahmet'in bu ve benzeri durumlarından öğrendiği ise problemlerin zor kullanılarak çözüldüğü, problem çözmede esas görevin güçlü olan, kural koyan anne-babalarda olduğu ve öğretici olanların kazandığı yönünde olur. Otokratik ailelerde çocuklar genellikle öfke, inatçılık, intikam, isyan, geri çekilme ve korkuyla bastırılma yollarından birini seçerek davranışlarını şekillendirir.

Şimdi az önce yanıtladığınız mizansene dönüp kendi evebeynlik davranışlarınıza bir daha bakabilirsiniz. Yanıtınız hangi evebeyn tipine daha yakın duruyor? Bu üç tip evebeynlik her zaman kesin çizgilerle birbirinden ayrılmayabilir. Bazı konularda serbest, bazı konularda demokratik olduğunuzu görebilirsiniz. Sizin yapınızı belirleyen çocuğunuza karşı genel tutumunuzdur.

Unutmayalım ki, sınır koymak ceza vermek değildir ve çocuğumuzu sevmediğimiz anlamına gelmez. Çocuklar neleri yapmaları, nelerden kaçınmaları gerektiğini bilmek isterler. Sınırları yeni var olmaya başladıkları dünyanın kullanma kılavuzu olarak görürler.

Sınırlarımız kurallarıyla bir bütündür. Bu kurallar kısa, net ve kesin olmalıdır. Bu şekilde kolayca akılda kalabilirler. Gerektiğinde nasıl bir sonuçla karşılaşacaklarını anlatarak ve sözlerimizi davranışlarımızla destekleyerek sınırların pekişmesine katkıda bulunabiliriz.

EMİNE TUSAVUL, ÜAA '79

ÜAA'DEN ŞEN BİR ENERJİ

Emine Tusavul, yaratıcı enerjisi ile insanı büyüleyen, tasarımcılıktan perakendeye pek çok alana el atmış bir ÜAA mezunu. Tusavul ile eğlencesi bitmeyen, bol kahkahalı bir söyleşi yaptık.

Üsküdar Amerikan'a yedekten girdim. "Ya giremezsem" diye çok korkmuştum, ÜAA'e giremesem Avusturya Lisesi'ne gidecektim, bu duruma çok üzülmüştüm: "Ben dört duvar arasında okumak istemiyorum, bu salıncaklı okula geleceğim," demiştim.

Okulunuz size ne ifade ediyor?

Üsküdar Amerikanla yedekten girdim ben. "Ya giremezsem" diye çok korkmuştum, ÜAA'ya giremesem Avusturya Lisesi'ne gidecektim, bu duruma çok üzülmüştüm: "Ben dört duvar arasında okumak istemiyorum, bu salıncaklı okula geleceğim," demiştim. İlk sene gündüzlü öğrenciydim. Sonra bir gün lodos oldu, dediler ki "Bu yakada tanıdığınız akrabası olanlar orada kalabilir yoksa okulda kalacaksınız çünkü karşıya geçemezsiniz." Köprü yoktu o zaman. O gün okulda kalanlardan biriydim. Hazırlıkların büyük bir yatakhane vardı, orada güzel bir yer yatağı yaptılar bize. Arkadaşlarımızdan pijama ayarladılar. Sonra Amerikalı çok genç bir kız vardı, bize gitarla çok güzel şarkılar söyledi, çok eğlendik. Dedim ki, "Tamam ben artık yurttan kalıyorum, her gün eve git gel hiç bu kadar eğlenceli değil." Orta 1'den itibaren bitirene kadar yatılı oldum.

Akademiye nasıl seçtiniz?

Orta 1 ya da 2'de yurttaşlık dersi vardı. Güzin Hanım o derste bize herkes ileride hangi mesleği yapmak istiyorsa onun bir tanıtımını yapsın demişti. Ben de bir afiş yapmıştım. "Sen ne olacaksın?" dedi. "Afişçi," dedim. O zamanlar henüz afili adlar yoktu, grafik tasarımcının adı afişçiydi. Okulun sanat odasında çok vakit geçirir, bundan çok keyif alırdım. Resim öğretmenleriyle aram hep çok iyidi. Kısacası ne yapmak istediğimi biliyordum, afişçi olacaktım, oldum da.

Peki aileniz nasıl karşıladı bu durumu, sizi farklı yönlendirmeye çalıştılar mı?

Sonuçta yine üniversite sınavına giriyorsun, belirli tercihler yapıyorsun. Ben iki tercih yaptım veterinerlik ve pedagoji. Demek ki kendimi en çok hayvanlara ve çocuklara yakın görmüşüm sanattan sonra. İstanbul Üniversitesi pedagojiyi kazandım, gidip kaydımı da yaptırdım hakkımı kaybetmeyeyim diye çünkü akademinin sınavları yazın oluyordu. Sonra akademinin sınavları başladı orayı da parlak bir başarı ile kazandım. Annem feci kanlı göz yaşları döktü. "Girme, o okulda mı okunur o nasıl bir meslek?" Üstelik kendisi Almanya'da akademiye gitmişti. Ben inatla grafiğe kaydımı yaptırdım.

Eğitiminizi yurtdışında tamamlamışsınız?

İki sene İstanbul'da okuduktan sonra New York'ta bitirdim, eet.

Neden böyle bir tercih yaptınız?

Hahah bil bakalım neden; evlendim! (Gülüyoruz) Eşim master yapacaktı orada, ben de onun peşinden gittim. Okurken de asistanlık yaptım çünkü buradaki akademinin formasyonu, sıkı yönetim nedeniyle ders saatlerimiz kısıtlı olsa da çok iyidi.

Sonra Türkiye'ye döndünüz, kalmayı düşünmediniz mi hiç?

Başından itibaren Amerika'da kalmak gibi bir niyetimiz yoktu. Yurt dışı görmek önemliydi o dönemde. Benim planlarım içinde değildi ama

bilmiyorum belki de eşimle tanışmasaydım liseyi bitirir bitirmez gidecektim, O var diye akademiye girdim. Döndüğümde aslında bir ajansta falan çalışmayı düşünüyordum. Ama bir aile dostumuz geldiğimin ikinci günü beni aldı, "Bizim Vepa diye bir şirketler grubu var, sen de bu mağazaların koordinatörü olacaksın. Senin gibi yetişmiş biri, Üsküdar Amerikan'dan çıkmışsın, Amerikada okumuşsun, estetik gözün de var, sen yapamayacaksın da kim yapacak?" dedi. Yöneticilik beni buldu yani. Üç seneye yakın orada çalıştım, tam da Avrupa'ya açılma dönemi idi, perakende konusunda çok şey öğrendim orada. Türkiye'yi gezdim insanları

tanıdım. Personel ilişkilerini öğrendim, bir dükkan nedir onu anladım. İçeri nasıl mal sokulur, vitrin nasıl yapılır, ürün nasıl sunulur, hakikaten çok şey öğrendim. Koli de taşıdım, sabahlara kadar ürün de yerleştirdim. Sosyetik hanımlara İtalya'dan getirdiğimiz 6 bin çift ayakkabıyı satmak için ayakkabı servisi de yaptım.

Ardından Derimod'a geçmişsiniz.

Evet o bir transfer gibi oldu. O dönemde de Derimod iyi bir reklamverendi. Vepa'dayken çalıştığım ajanstan da duymuşlar beni. Reklam ve Halkla İlişkiler'e geçtim. Burada sadece istediğim alanda çalışma şansım oldu. Çalıştığımız ajansın şirket içindeki uzantısı gibiydim adeta. Hem ajans ne yapıyor anlayabiliyorsun hem müşteri ne istiyor biliyorsun, bu önemli bir tecrübe bu sektör için. İki sene sonra ise akademiden çok sevdiğim bir arkadaşım ile bir ajans kurduk. İlk müşterimiz de Derimod oldu. Ajans kurmak için doğru zamanlamaydı. Derimod da doğru müşteri. Müşterinin ne istediğini bilmek, çözebilmek çok önemli.

Hâlâ devam ediyor mu ajansınız?

Arkadaşımla başladığımız ajansı 97'de kapattık. Sonra şimdiki ajansım Birebir Reklamcılık kurduk, o devam ediyor.

Müşteri grubunuz nasıl peki?

Çeşitli alanlardan müşterilerimiz var. Derimod da Vepa da tekstildi ama o dönem tekstilde kriz vardı ve ben de tekstille çalışmayalım diye yola çıktım. Şansıma da değişik sektörlerde müşteriler çıktı. Özellikle AVM'lerde bilgi ve deneyim sahibi olduk. Yıllarca onlara hizmet verdik. Farklı alanlarda olduk hep. Mesela Zeynep Tanbay Dans Projesi ile 12 senedir çalışıyoruz.

Değişik bir projeniz de olmuş İTÜ öğrencileri ile sokak tabelalarını çekmişsiniz?

O, sınıf arkadaşım Arzu'yla (Arzu Erdem, ÜAA '79) yaptığımız bir proje. Arzu, İTÜ mimarlık bölüm başkanı. 2002 senesi idi Arzu dedi ki "Biz ilk sene öğrencilere temel eğitimin yanı sıra farklı alanlarda uzman kişilerden eğitim aldırıyoruz, bu bir perküsyon sanatçısı da olabilir, bir tiyatro sanatçısı da. Sen bir grafiker olarak onlara ne katabilirsin?" Karşılığında "Grafikerlik bir haftada öğretilecek şey değil. Ama benim bir projem var, çıkıp İstanbul'un sokaklarının grafiklerini fotoğraf- lamak istiyorum. Bu da tek başıma yapabileceğim bir proje değil, bana bu çocukları bir yıl boyunca emanet edebiliyorsanız ben onlarla bunu yapayım," diye teklif ettim. Onlar da, ne kadar şanslıyım ki kabul ettiler. Her Perşembe gidip öğrencilere fotoğraf nedir, kadraj nedir, fotoğraf çekmenin incelikleri nelerdir gibi konuları anlattım. Sonra fotoğrafla teknik anlamda daha ilgili bir arkadaşımı çağırdım, o da fotoğraf teknikleri hakkında ders verdi. O zamanlarda dijital makineler bu kadar yaygın değildi, Fuji Film sponsorumuz oldu. Çocuklarla Karaköy'e gidip alabilecekleri en uygun, en ekonomik makineleri seçtik. Kimileri hayatında tek bir kare fotoğraf bile çekmemişti. Bütün İstanbul'u karış karış dolaştık, apartman isimleri, dükkan isimleri, sokak tabelaları, farklı birçok grafiği çektik. 17.800 kare fotoğraf oldu bu, filmlerin banyolanmasına da ben sponsor oldum. Bu fotoğrafların içinden seçim yaparak 10 ayrı konuya ayırdık, 10 ayrı kitap oldu. Basımına da bir yayınevi sponsor oldu.

Çektikçe gördük ki İstanbul'daki grafiklerin çok önemli bir bölümü tuvalet çöp ve park ile ilgili. Mezarlıklar ayrı bir konu. Kitabın adı da Altyazılı İstanbul. İnternet sitesinde de 600 adet fotoğrafı görebilirsiniz. Çocuklar için de çok iyi oldu, portfolyolarına koydular. Güzel bir deneyim oldu herkes için.

Peki Kağıthane nasıl doğdu?

Yine arkadaşım Arzu ile rahat ve neşeli bir ortamda, bir yaz günü "kağıt da ne güzel bir şey" muhabbetiyle başladı. Şu kağıtla ilgili bir şeyler yapsak ne güzel olur diye düşündük.

Emine Tusavul, tüm yaratıcı enerjisini aktardığı kağıt objeleri ile dükkana girenlerin içini ısıtıyor.

Emine Tusavul da "rahat duramayan" insanlardan. Aklındaki projeler mutlaka bir gün gerçekleşiyor. O gün geldiğinde o çoktan yenilerine başlamış oluyor.

Arzu ile ortak yapalım diye başladık bu işe ama Arzu'nun yoğun programı nedeniyle olmadı. Sonra konuşurken "ismi de Kağıthane olsun" dedi Arzu. İki ay içinde isim için tescile başvurdum. Kalktık bir kağıt fuarına gittik bakalım neler var diye. Burayı kurarken ana fikrimiz öyle bir dükkan olsun ki içindeki her şey kağıt ve kağıttan türetilmiş şeyler olsun ve biraz da İstanbul'u anlatsındı. İstanbul'la ilgili şeyler hiç değişmeyen bildiğimiz, çarık, lokum elma çayı gibi şeyler, bunların haricinde de hoşluklar olsun istedik biz. Yola çıktıktan sonra, gelinlik de olsun, önlük de olsun diye daha da çoğaldı ürünlerimiz. Kağıdın porselene, tekstile dönüşmüş halini de kullanalım derken fikir oluştu. 2008'de kriz patladı. Ajansta da bir çok arkadaşım var boş oturuyoruz, telefon bile çalmıyor, müşterilerin hepsi ne olacak diye bekliyor. Elimizde böyle bir fikir var, haydi yapalım dedik. Ben yine fotoğraflar çekmeye başladım. Balıkların, kedilerin fotoğrafları, İstanbul'un bitkileri, gemileri, sokak tabelaları falan filan derken arşivimizi oluşturduk. Logomuzu oluşturduk. Sonra, kriz geçti işler arttı biz yine unuttuk. Yine rafa kalktı. 2010'un Kasım ayında kardeşim Karaköy'de bir dükkan buldu. Dükkan kiralari el yaktığı için pek de cesaret edemiyordum aslında. O da kafe ve restoran işinde yıllardır, dedi ki "Ben ön tarafını kafe yapayım sen arka tarafında bu dükkanı aç." Deneyelim dedik. Paldır küldür iki ay içinde her şeyi toplardık. Ben baskıları yaptırıp, daha ambalajlar nasıl olacak onu bile bilmiyorduk. Dükkanı açtık ve bir baktık ki çok ilgi görmeye başladı. İki dükkan daha

olsa, üç dükkan daha olsa derken Galata'da, Nişantaşı'nda Göktürk'te toplam 4 dükkanımız oldu.

Güney şehirlerinde açmayı düşünüyor musunuz?

Karşı tarafta açmayı bile düşünmüyorum aslında çünkü lojistiği zor bir iş sonuçta. Hakim olamayacağım yerlere de açmayı istemiyorum. Bir de kendi kaynaklarımızdan oluşturduğumuz bir ekiple çalışıyoruz. Onun için çok kolay değil ekibi büyütmek de. Mesela bu yaz Alaçatı'da bir dükkan açacak genç bir kız geldi, ürünlerimizden satmak istediğini söyledi. Şimdi ona yavaş yavaş ürün gönderiyoruz kendi dükkanında satsın diye. Bodrum'dan biri aradı ben burada franchising istiyorum diye. İşler git gide açılıyor.

Bu işin yurtdışındaki türevleri nasıl?

Bütün iş yurtdışında görüp bizde niye yok diye kıskanmamızla başlıyor zaten. 2007'ye kadar yurtdışına gittiğim zaman sinir içinde geri dönüyordum niye bizde böyle şeyler yok diye. Tam bu ayardaki ve dengedeki bir şeyi bulmak zor.

Bence de cesaret işi oldu bu dükkanı açmak. (Gülüyor.) Burada yaşadığım en keyifli şey, benim ürünü ya logoyu istediğim yere, istediğim büyüklükte koyarım, küçük koyacağım hiç gözükmeyecek. Hep müşterinin isteğine göre şeyler yapınca bu büyük bir keyif oluyor. (Gülüyoruz) Burada kendi istediklerimi yapıyorum ve en büyük tatmin de müşteri geliyor ve rafların önünde kikirlemeye başlıyor, eğleniyor.

İş dışında neler yapıyorsunuz?

Daha ne yapacağım! İki tane kızım var Ayşe ve Aslı. Ayşe, makina mühendisi. Aslı mimar. Reklamcılık devam ediyor, 3,5 tane Kağıthane var. Hocalık yapıyorum, şimdi bir de yüksek lisans yapıyorum, tez de yazacağım.

YAZAN: MURAT MERİÇ

İYİ POLİSİYE İYİ EDEBİYATTIR!

Polisiye, televizyon dizileri ve birbiri ardına yayımlanan romanlarla bir zamandır gündemimizde. Türkiye’de Ahmet Ümit’le birlikte “yeni” bir akım gibi algılanan bu türün tarihi aslında oldukça eskiye uzanıyor.

Emrah Serbes'in
yazdığı Her Temas İz
Bırakır ve Son Hafriyat
kitaplarından uyarlanan
Behzat Ç. : Bir Ankara
Polisiyesi, son yılların en
çok konuşulan dizilerinden
biri oldu.

Son dönemde ürünlerinin arttığı, “gö-rülür” olduğu muhakkak ama polisiye, Osmanlı döneminden bu yana hep gözde olmuş; bol ürün verilmiş. Bu ürünlerin ne kadar edebî olduğu tartışılır elbette ama memlekette en çok okunan türlerden birinin polisiye olduğu tartışılmaz. “On paralık” kitaplarla başlayan, tefrikalarla güçlenen bu akım, pek çok yazarın katılımıyla gelişti ve bugüne ulaştı. Birbiri ardına “ucuz” polisiyeler yazılırken bir anda kalburüstü yazarlar bu türe el attı, Halide Edip Adivar’dan Nâzım Hikmet’e pek çok yazar, hayatının en az bir döneminde bu türde ürünler verdi. Ahmet Ümit’ten Emrah Serbes’e iyi polisiye yazarlarının ortalığa çıkmasıyla bilinen, sevilen, takip edilen bir tür oldu bu ve çoktan hatırı sayılır bir külliyat oluştu.

Bu yazıda, Türkiye’de polisiyenin tarihine göz atacağız. Bu türün köşetaşlarından, kırılma noktalarından, gelişiminden söz edeceğiz. En azından bu dar yerde bunu yapmaya çalışacağız. Yazıyı, “yeni başlayanlar için Türkiye’de polisiye” başlıklı bir kılavuz olarak görmek mümkün. Elbette büyük bir kılavuz olamayacak bu; onun için “memleket polisiye tarihine giriş” olarak da algılayabilirsiniz... Modern polisiye Edgar Allan Poe ile başladı, bu herkesçe kabul edilen bir tez. Elbette öncesi de var. Türkiye üzerinden ilerleyeceğimiz için bunları şimdilik görmeyelim ama İngilizcede yayımlanan her dört romandan birinin polisiye olduğunun tespit edildiği bilgisini tam da bu noktada verelim.

Polisiyenin Türkiye’ye girdiği tarih 1881. Bu türün Ahmet Mithat Efendi’nin çevirileriyle başladığı kabul ediliyor. Bu durum 1908’e kadar sürüyor. İlk telif roman olan “Esrâr-ı

Cinayât” da Ahmet Mithat Efendi imzalı ve basım tarihi 1884. Bu dönemde, yazarla birlikte anabileceğimiz bir başka isim, Selanik’ten gelen ve bilhassa çevirileriyle adından söz ettiren gazeteci Fazlı Necip. Necip, gazetesinde “Arsen Lüpen” hikâyeleri tefrika etmekle kalmıyor, “Cani mi, Masum mu?” gibi romanlar da yazıyor. Polisiye, bu iki yazarın çabalarıyla başlıyor ve katılımlarla ilerliyor.

1913 sonrasında ilk “yerli” kahramanlar ortaya çıkıyor: Amanvermez Avni, Kandökmaz Remzi, Eleğmez Kadri... İlk dönemde, Server Bedi müstear ismini kullanan Peyami Safa dışında polisiyeyle ilgilenen “ciddi” yazarlara rastlayamıyoruz. Kitap olarak yayımlanan ve ilgi gören ilk seri olan “Beyoğlu Cinayâtı” serisinin yazarı bile Ebülbehzat mahlaslı, kim olduğunu bilmediğimiz biri. O dönemde yazılan hikâyelerin arkasında para kazanma isteği var; bu yüzden, daha ziyade çalakalem yapılmış “uyarlama”lar dolanıyor piyasada. Dönemin en meşhuru Amanvermez Avni bile “Türklerin Sherlock Holmes’ü” üst başlığıyla yayımlanıyor. Bu bahiste, “Türk Arsen Lüpen” Nahit Sami’yi ve enteresan bir Fantoma uyarlaması olan Fakabasmaz Zihni’yi de unutmamak gerek.

1924, memleketin polisiye algısını değiştirecek olan kahramanla tanıştığımız tarih: Cingöz Recai! Kibar, saygılı, yakışıklı ve bu vasıfları dolayısıyla genç hanımların sevgilisi olan kahramanımızın yaratıcısı olan Server Bedi, henüz 25 yaşındaki Peyami Safa. Yakınlarda bir kısmı Alkım Yayınları tarafından basılan ve yaklaşık 60 öyküden oluşan bu seri, değişik dönemlerde farklı yayınevlerince basıldı, farklı kuşaklar bu kahramanı tanıdı. Aslında bir anti-kahraman bu çünkü hırsız!

Polisiyenin Türkiye’ye girdiği tarih 1881. Bu türün Ahmet Mithat Efendi’nin çevirileriyle başladığı kabul ediliyor. Bu durum 1908’e kadar sürüyor. İlk telif roman olan “Esrâr-ı Cinayât” da Ahmet Mithat Efendi imzalı ve basım tarihi 1884.

1980'lerin ünlü komiseri
Mike Hammer.

1924, memleketin
polisiye algısını
değiştirecek olan
kahramanla tanıştığımız
tarih: Cingöz Recai!
Kibar, saygılı, yakışıklı
ve bu vasıfları
dolayısıyla genç
hanımların sevgilisi
olan kahramanımızın
yaratıcısı olan Server
Bedi, henüz 25
yaşındaki Peyami Safa.

Komiser Mehmet Rıza'yı sürekli peşinde koşturan ama her seferinde faka bastıran Cingöz Recai, sinemada da karışımıza çıkıyor. Ayhan Işık canlandırmıştı, popülerliği, biraz da bununla alakalı...

Cingöz Recai, ilk önemli kahramanımız. Sonrasında uzun süre onun tahtını ele geçirecek bir kahraman çıkamıyor; polisiye denince akla Cingöz geliyor. 1950'lerde bu türe olan ilgi artıyor. Bunun sebebi memlekette yayımlanmaya başlayan Mike Hammer romanları. Ancak talep arzın ötesine geçiyor ve Mickey Spillane'in yazdığı romanlar bir yerde tükeniyor. Buna, hızla "Türk işi" bir çözüm bulunuyor: Başta F.M. İkinci takma adını kullanan Kemal Tahir olmak üzere pek çok yazarımıza yeni Mike Hammer romanları yazdırılıyor. Böylelikle "dudaklarıyla dövüşen, yumrukla- rıyla sevişen" kahramanımız, uzun yıllar gündemde kalıyor. Elbette "uyarlama"ları da çıkıyor ortaya: Oğuz Aral, dergisi Gırgır'da Hayk Mammer adıyla bir çizgi roman kahramanı yaratıyor ve bu uslanmaz detektifin İsmail Parin adıyla "yerli" bir versiyonu bile yaratılıyor! Bu arada, göz ardı edemeyeceğimiz bir gelişme oluyor: Çağlayan, Ekicigil, Ayyıldız gibi yayınevleri kuruluyor ve bunlar, beynelmilel polisiye külliyatını Türkiye'de yayımla-

maya başlıyor. O güne dek dağınık bir şekilde yayımlanan kitaplar derli toplu bulunur olunca bu tür daha da sevilir. Sonrasında Ethem İzzet Benice, Mahmut Yesari, Vâ-Nû, Münir Süleyman Çapanoğlu, Ziya Şakir gibi isimlerin romanları polisiyeyi gündemde tutuyor; Esat Mahmut Karakurt, Refik Halit Karay, Cevat Fehmi Başkut, Aziz Nesin gibi önemli yazarlar, eserlerinde polisiye kurguyu kullanıyor. Bu noktada, yayımlanan iki ayrıksı romanı anmadan geçmeyelim: Nâzım Hikmet'in "Yeşil Elmalar" (1936) ve Halide Edip Adıvar'ın "Yolpalas Cinayeti" (1937) adlı kitapları...

1960'lar ve 70'lerde, polisiye biraz geriliyor. İlk dönemdeki kadar çok ürün verilmiyor ama önemli kitaplar yayımlanıyor. Bu dönemde, Afif Yesari'nin, Muzaffer Ulukaya takma adıyla neredeyse her hafta bir Mike Hammer macerası yazarak bir rekora imza attığını es geçmeyelim. Memleket polisiyesinin en enteresan anekdotlarından biridir bu. Önemli edebiyatçılarımızdan Erhan Bener'in "Loş Ayna" ve "Anafor" adında iki polisiye roman yazdığını da unutmayalım. 1978 yılında Dede Korkut Yayınları tarafından basılan Yahya Bayındır'ın romanı "Türk'e Vuranlar" ise, benzeri çok olmayan bir "ülkücü" polisiye.

Polisiye Türkiye edebiyatında epey ürün vermiş bir edebiyat dalı. Cingöz Recai ise en ünlü kahramanlardan biri.

1980'lere geldiğimizde arkada hatırı sayılır bir külliyat var ancak hâlâ bunların çoğu uyar-lama. Telif roman çok ancak iyisi neredeyse yok denecek kadar az. Pınar Kür'ün bazı romanları ve Emre Kongar'ın "Hocaefendi-nin Sandukası"nı saymazsak, 80'lerde de çok ürüne rastlayamıyoruz. Polisiyenin asıl hız kazandığı dönem 90'lar. Oğlak Yayınları bünyesinde kurulan Maceraperest Kitaplar ve düzenlenen kimi yarışmalar pek çok polisiye yazarını bize tanıtıyor. Celil Oker'den Nihan Taştekin'e pek çok "iyi" yazar bu yıllarda ortaya çıkıyor. Osman Aysu ve Ahmet Ümit'in bu furyaya katılmasıyla polisiye, memlekette yazarlar nezdinde de ilgi gören bir tür haline geliyor. Esasen İngiliz olan ancak Türkiye'ye yerleştikten sonra adını değiştiren Birol Oğuz, "Hava Kuvvetleri'nden müstafi, THY'den kovulma" özel detektif Remzi Ünal'ın yaratıcısı Celil Oker, ilk yerli uzay polisiyesi "Rüzgârsız Şehir'i yazan Cenk Eden, bir yandan sahafılık yapan Alman kadın detektif Kati Hirşel'in maceralarıyla adından söz ettiren Esmahan Akyol, fantastik polisiye yazarı Şebnem Şenyener, mesleği kadın satıcılığı olan ve tesadüfen olayları çözen Metin Çakır'la "aykırı detektif" kavramını edebiyatımıza sokan Armağan Tunaboylu, Melek Teyze ve oğlu Oğul'un eğlenceli maceralarını yazan Çağan Dikenelli, Cüneyt Ülsever ve İsmail Güzelsoy, son dönemde mutlaka anmamız gereken isimler... Bu dönemde Hasan Doğan tarafından yazılmış bir Kıbrıs polisiyesi bile var: "Kayıp Adada Cinayet". Son olarak, travesti detektif Burçak Veral'la polisiyeye yeni bir soluk getiren "Hop-Çiki-Yaya" dizisinin yaratıcısı Mehmet Murat Somer'in adını zikrederim ve yazının sonuna yaklaşalım. Ancak bitirmeden, yakın dönemde adından çok söz ettiren bir kahramanı analım: "Behzat Ç."

Geçtiğimiz sezon Star TV ekranlarından tanıştığımız Ankaralı o uçuk polisin maceralar-

rı, öncesinde kitap olarak karşımıza çıkmıştı. "Behzat Ç." en azından ilk sezonunda bu memlekette polisiye dizi çekilebildiğini bize gösterdi. Serdar Akar'ın yönetimi, başka Erdal Beşikçioğlu olmak üzere oyuncuların muazzam performansı ve Pili Bebek'ten tanıdığımız Cem Kısmet'in müzikleri diziyi bir anda hatırı sayılır bir kitleyle tanıştırdı. Dizinin başarısının ardında iki sağlam roman var aslında: Zaman zaman senaryoya da bulaşan, hikâyenin ve kahramanların yaratıcısı Emrah Serbes'in "Her Temas İz Bırakır" (2006) ve "Son Hafriyat" (2008) adlı romanları... "Bir AnKara Polisiyesi" başlığıyla yayımlanan bu romanlar, sadece "Behzat Ç."nin kaynağı değil, memlekette iyi polisiye yazıldığının da göstergesi.

Yazıyı yavaş yavaş sonlandırmak durumundayız zira yerimiz dar. Meraklısı için önerebileceğimiz şahane kitaplar var ama: Sadece Türkiye'de değil, dışarıda da türün gelişimi hakkında kapsamlı bilgi sahibi olmak isteyenler, Erol Üyepazarcı'nın iki ciltlik kitabı "Korkmayınız Mister Sherlock Holmes!"a (2008) bakabilir. Bu kitapta aradıklarından fazlasını bulacakları garanti... Polisiye meraklılarının hoşuna gidecek bir diğer kitap, Ernest Mandel'in "Hoş Cinayet'i. "Polisiye Romanın Toplumsal Bir Tarihi" altbaşlığıyla Yazın Yayıncılık tarafından basılan kitap, yüzünü memleket dışına çevirecekler için en iyi kaynak. Bu kitabın yanına, Thomas De Quincey'in "Güzel Sanatların Bir Dalı Olarak Cinayet" adlı çalışmasını da koyabiliriz.

Yazının sonunda, Server Bedi imzasıyla 1940'lı yılların başında yayımlanmış "Selma ve Gölgesi"nden söz edelim. Onu ayırmamızın sebebi "özel" oluşu: Türkçede belki de bugüne kadar yazılmış en iyi polisiye bu. Server Bedi'nin Peyami Safa'ya yaklaştığı roman İstanbul'da bir yalıda başlıyor ve

Venedik'te bir otel odasında beklenmedik bir şekilde sonlanıyor. Olaylar, güzel dul Selma Ragıp'ın çevresinde geliyor ve iki samimi arkadaşın (Nevzat ve Halim) bu kadına aşık olmasıyla içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Bir yandan gizemli, diğer yandan gerilimli akışıyla bir solukta okunacak bir roman bu. Polisiyeye başlamak için en doğru kitap. Kitabın, 2008'de Mehmet Güreli tarafından "Gölge" adıyla sinemaya uyarlandığını da hatırlatalım ve polisiye severlerin mottosu haline gelen "iyi polisiye, iyi edebiyattır" cümlesini bir kere daha kuralım. Bol entrikalı, güzel günler dileklerimizle...

AYLA OGAN HEYFEGİL, ACI '84

ACI'DAN TÜRKİYE'Yİ BAŞTAN KURMAYA

Ayla Ogan Heyfegil, İzmir Amerikan Koleji'nden mezun olduktan sonraki öyküsünü Türkiye'nin baştan inşa edilmesi üzerine kurmuş. Heyfegil, son 10 yıldır başta İstanbul olmak üzere Türkiye'nin pek çok şehrinde büyük yapı projelerine danışmanlık veriyor, ülkeyi baştan kuruyor...

Bir mezun dergisi olarak, ilk önce okulunuzun size kattıkları ile başlayalım mı?

Biz ezbere dayanmayan bir eğitim metodolojisiyle büyüdük. Her zaman sorguladık. Her sorguladığımızı tartıştık. Tartışmaları mütabakata vardırarak önemliydi. Hedef belirlemek ve o hedefe ulaşmak için çalışmak önemliydi. Okuduğum okulun bana- bize verdiği pek çok artı değer var. İletişim bunlardan en önemlisi. Olaylara başka açılardan bakabilme gücü, çok önemli. İlla tek bir doğru yok, bir çok doğru olabilir. Herkes oturduğu koltuğa, o andaki ruh durumuna ve yaptığı işe göre doğrulardan birini görebilir. Hayatta yalnızca siyah ve beyaz yok, gri, grinin tüm tonları ve hatta kırmızı ve pembeler de var. Bu nedenle farklı bakış açılarına açık olmak gerekiyor.

Hayatta her zaman düşünebilirsin. Önemli olan düştüğünde süratle ayağa kalkmak, neden düştüğünü etüt etmek; sonra da üstünü silkeleyerek tekrar yürümeye başlamak. Düştüğün zaman kalkmamak ya da yıllarca niye düştüm diye irdelemek kimseyi ilerletmez. Biz, orada bir tümsek var o tümseğe dikkat etmem lazım, deyip üstümüzü silkeler ve yürümeye devam ederiz. Yolda bir kere daha düşünebilirsin, bu defa bir çıkur olabilir.

Belki de bu yüzden Amerikan Koleji mezunları iş hayatında bu kadar başarılı. Amerikan Koleji'nden mezun olanlar ne yapıyorsa en iyisini, en doğrusunu yapmaya çalışıyor.

En azından yapmaya çalışıyor. Yapamadığı zaman da ders alıyor. Aldığı derslerle bir sonrakini biraz daha ileriye taşımaya

çalışıyor. Bugün, yüzde yüz doğru zaten yok. Sadece kişisel değerler değişmiyor. Yani doğruluk ilkesi, kimseye yalan söylememek, kimseye zarar vermemek, her zaman kendine de dürüst olmak gibi şeyler değişmiyor.

Bir yandan da okul kültürü içinde, dış dünyayla çok bağlantıda olmadan yetişmenin getirdiği eksiler de var mı?

Hiç katılmıyorum. Örneğin, liseyi 1984'te bitirdiğimizde, o dönemki Türk müdürümüz, Alpaslan Özbay dedi ki, "Çocuklar size Türkiye'yi tanıtarak sizi bir sonraki adıma hazırlamamız lazım". Ve 30 kız öğrenciyi bir otobüse bindirdi. O sene eşi (Helen Özbay) yeni doğum yapmıştı ve 2 haftalık da bir bebeği vardı kucağında. 30 kız, 2 haftalık bir bebek, müdürümüz ve eşiyle birlikte İzmir'den yola çıktık. Samsun'dan başladık Hopa'ya kadar bütün Karadeniz'i, oradan Doğu Anadolu'yu gezdik. Van Gölü'nde tekne tutuldu. Arkamızdan tekneler geliyor. Herkes şaşıyor, 30 kız. Otobüs garında iniyoruz, sürekli kot pantolon, tişört, sanki İzmir'deymişiz gibi. Bakkala da giriyoruz, manava da giriyoruz. Tam bir ay Anadolu'yu dolaştık. Ve gezinin sonunda dönüğümde, dedim ki, evet İzmir Türkiye'nin bir parçası ama Türkiye bambaşka bir mozaik.

Okul yıllarınız nasıl geçti? İzmir Amerikan kampusunun bambaşka olduğu söyleniyor...

O biraz da İzmir'in havasından suyunan ve okulumuzun lokasyonundan da kaynaklanan bir şey. Okul şehrin çok merkezi bir yerinde. Evden okula yürüyerek gidip geliyorduk. Okulun içinde bir sürü spor ve sosyal aktiviteleri vardı, arkadaşlıklar çok güçlüydü. Ben bakıyorum en yakın arkadaşlarım hazırlıktan ya da orta bir, orta ikiden arkadaşlarım. Hâlâ görüşüyoruz. Hatta günlük rapor verdiğim arkadaşlarım var. Bazen 6-7 ay yüz yüze görüşemeyebiliyoruz ama 6 ay raporumu veriyorum devamlı olarak. 6 ay sonra görüştüğümüzde de bıraktığımız yerden devam edebiliyoruz.

Ancak asla kolay bir okul diyemem, akademik olarak çok zor bir okuldur. Mezun olduğum 84 yılında yanlış hatırlamıyorsam aşağı yukarı 35-40 kişi Boğaziçi Üniversitesi'ne geldik İzmir'den. Aşağı yukarı bir o kadarı da ODTÜ'ye gitti. Çok daha fazlası Ege Üniversitesi'nde zor dallara girdiler. Bugün aramızda tıp profesörleri var, çok değerli pozisyonlarda profesyonel arkadaşlar var. O zaman üç tercih yapmıştım, üçü de Boğaziçi Üniversitesi'nden; İşletme, Endüstri ve Siyasal Bilgiler. Dördüncüsü yoktu. Ne cesaret değil mi! Bugün kızım böyle bir şey yapsa, kalp krizinden ölürüm. Boğaziçi'ne gireceğim belli, o üç bölümden birine gireceğim belli,

alternatif olacak başka tercih yapmamışım, ben siyasal bilgileri kazandım.

Boğaziçi nasıl geçti?

Boğaziçi biraz kaotik ve çok büyük geldi. Benim zamanımda Boğaziçi şehrin dışındaydı, kurtlar inerti. Uçaksavar gibi semtler henüz yoktu. Galiba sene 1986 idi, çok kar yağmıştı, 20 gün kadar Boğaziçi'nde mahsur kaldık ve kantinde bisküvi bitti. Kız erkek okumaya alışmamışız, bizim başka bir kültürümüz var. Sınıf düzeni çok sıkı değildi, her dersin dersliği başkaydı, kitaplarını gidip alacaksın, dersliğini bulacaksın, zamanında orada olacaksın, tüm bunları kendin yönetirdin. Burada bambaşkaydı, 6-7 ay kadar dağıldık, sonra tabii süratle toparlandık. Dedğim gibi İzmir Amerikan'dan İstanbul'a çok ciddi sayıda geldik. Dolayısıyla yalnızlık hissetmedik açıkçası.

Amerikan sistemin bir devamıydı Boğaziçi. Onun da çok artı değerleri oldu. Orada okuduğum dört sene boyunca harçlığımı çıkarmak için çalıştım. İstanbul'da yapılan uluslararası kongrelerde mihmandarlık, rehberlik, yabancı delegasyonların ağırlandığı gibi işlerde çalışıyorduk. Çok iyi para kazanıyorduk bu arada. Bir ara nerdeyse genel müdür maaşı kadar para kazanır hale gelmiştim. Ama okula uğrayamıyordum bir taraftan da. Bir ay içinde mesela 3 hafta, fuarlarda, kongrelerdeyim. Ama İzmir Amerikan'ın verdiği disiplinle, bir hafta bütün ders notlarını alırdım, oturur çalışır, soracağım soruları hocalarıma, arkadaşlarıma sorardım. Ve dört senenin sonunda gayet iyi bir ortalamayla bitirdim okulu. İkisini bir arada götürebileceğimi gördüm. Hakikaten lisemin çok çok büyük katkısı oldu.

Ne iş yapacağınıza ne zaman karar verdiniz?

İnsanlarla iletişimde kalacak bir iş yapacağımı biliyordum ilk günden itibaren. Bizim dönemimizde bankacılık iyi bir meslekti. O dönemde daha borsa yok, finans sistemleri yeni kuruluyor. Bizler gibi lisan bilen, yurtdışında gidip gelmiş insanları istiyorlar. Emlak Bankası'nda Boğaziçi'nden mezun 40-45 arkadaşla birlikte eğitime girdim. Fakat dördüncü ayın sonunda dedim ki, ben eğer bankacı olursam, ölürüm, bir süre sonra kimse beni toparlayamaz. Çünkü bir makinenin arkasında veya iletişimin kısıtlandığı bir ortam istemiyorum. Bütün üniversite boyunca turizm işi yapınca... İşte Sudan bakanı geliyor, başka yerin cumhurbaşkanı geliyor, hep onları ağırlıyorsun, onlarla diyalog içinde sin. İkinci alternatifim, Ankara'ya gidip, Dışişleri'nde diplomat olmak, orada bir kariyer yapmaktı. Ankara'nın da denizi yok, İzmir'den gelmişim, denizsiz yerde ya-

Hayatta her zaman düşebilirsin. Önemli olan düştüğünde süratle ayağa kalkmak, niye düştüğünü etüd etmek; sonra da üstünü silkeleyerek tekrar yürümeye başlamaktır. Biz, orada bir tümsek var o tümseğe dikkat etmem lazım, deyip üstümüzü silkeler ve yürümeye devam ederiz.

*Ayla Ogan Heyfegil,
Türkiye'nin en
bilinen gayrimenkul
projelerine
danışmanlık yapıyor.*

şama fikri de cazip gelmedi. O yok, bu yok, o zaman ne olabilir? Turizm. Aşağı yukarı 10 sene turizmde çalıştım. O zaman Hamoğlu grubu içerisindeydim. Türkiye'ye ilk golfü biz getirdik. Aslında Klasis, Golf and Country Club Antalya'daki golfün öncüsüdür. İlk resort oteli yaptık. Kız Kulesi'ni aldık renovasyonunu yaptık. Marmaris'te, Kıbrıs'ta değişik yerlerde oteller açıldı. Onuncu senenin sonunda 32-33 yaşında bütün holdingin CEO'su pozisyonuna geldim. O dönemde Türkiye'de yetişmiş adam yok. Dünyanın her tarafında oteli pazarlar haldeyim. Japonya'dan geliyorum Amerika'ya gidiyorum. Ve Türkiye'yi, Türkiye'de golfü anlatıyorum bir kadın olarak. Bahsettiğim 90'ların başları. Çarşafın yok, çok akıcı bir İngilizce konuşuyorsun, golften bahsediyorsun. Golfü develerle mi oynuyorsun gibi abuk sabuk sorular geliyordu. Bütün bunları algılamakta zorlanıyorlardı. On senelik deneyim bana müthiş şeyler kazandırdı. Hakikaten görmediğim çok az yer kaldı. Dedim ki "biz çok çabuk öğrenen bir milletiz, zekamız çok kıvrak." Aldığımız eğitimle birlikte süratle öğrenip, analiz edip kendi uygulama sahana geçirebiliyoruz.

Gayrimenkul işine nasıl geçtiniz?

Dünyada golfün etrafında golf villaları diye bir konsept var. O golf vilları nedir, kim oturur, kime satılır? O zaman İstanbul'da golf oynayan aşağı yukarı 300 kişi vardı. Onlar da Maslak'taki 9 delikli askeriye'nin golf sahasında oynuyorlar. Çünkü başka yerde saha yok. Hepsini üye yaptık. Sırf yurt içinde değil, yurt dışında da satman, bir yandan da golf oynayanların sayısını artırman gerekiyor

ki sistem çalışsın. O noktada gayrimenkul işine girmeye başladım. Satış ve pazarlamada bana birçok vizyon açan bu işin bir sonraki adımı Kemer Yapı oldu. Kemer Golf and Country Club'da çalıştım 4 sene kadar. Son dönemde dışarıdan danışmanlık talebi de gelmeye başladı. O noktada bugünkü partnerim Ömer İsvan, Türkiye'ye geldi, Hamoğlu grubuna danışmanlık vermeye başladı. Ben masanın yatırımcı tarafındaydım, o da danışman tarafında. Birlikte uzun yıllar çalıştık. Kemer'i de birlikte geliştirdik. Dokuz sene önce İstanbul ofisini açtık. Londra ofisi duruyor ama İstanbul ofisi bir anda bütün bölgeyi eline geçirdi. Türkiye'den başladı, ama Türkiye ile birlikte Ortadoğu, aralarında Rusya'nın da bulunduğu Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri, Kuzey Afrika, Doğu Avrupa İstanbul ofisinden yönetilmeye başladı. Şu anda İstanbul ofisinde yaklaşık 40 kişi var. Kanyon, İstinye Park, Astoria, Bodrum Kempinski gibi önemli projelere imza atmaya başlayınca, Kemer Country ve Clasis'ten sonra, bir anda ismimiz Türkiye'de duyulmaya başladı. Aklınıza gelebilecek bir çok projeyle öyle veya böyle temasımız var. Kanyon, İstinye Park, Sapphire, Levent Loft, Özdilek, Kempinski, Astoria, Çiftçiler, HSBC Binası, Savoy, Çubuklu Vadi, Fiba Holding. Şimdi Alemdağ'da Fiba Holding'le Magic Master Plan yapıyoruz. Bomonti Bira Fabrikası'nın restorasyonunda İbrahim Çeçen Holding'le çalışıyoruz. Adana'daki Sheraton, Bodrum'daki Kempinski. Şimdi Bodrum'da Mendal and Oriental'i yapıyoruz. İzmir'de 3 projemiz var, İş GEO'yla, Tekfen ve Rönesans grubuyla ve diğer büyük gruplarla çalışıyoruz. Yani baktığınız zaman büyük kurumsal

firmalara, aslında küçük yatırımcılara da, arazi aşamasından anahtar teslimine kadar danışmanlık yapar hale geldik.

Bir ülkenin konut ve inşaat alanında dönüşümü söz konusu. Siz de tam bu konunun ortasında yer alıyorsunuz. Bu dönüşüm sağlıklı şekilde mi ilerliyor?

Bu işte çok fazla plan, program yok. Ama konut ihtiyacı var. Kemer Country örneğini ele alalım. Kemer Country'nin bulunduğu nokta bir çöp yolu. Yani sadece çöp dökmeye giden kamyonlar biliyor. Bir de Kemerburgaz'da yaşayan, yetiştirdiği patlıcanla meşhur bir ahali var. Tüm dünyada şehrin merkezinden şehir dışına kaçış trendi ve suburban dediğimiz villaların olduğu bir yaşam var. "Ee güzel, burası da şehre yakın, yolu yapılacak, güzel bir arazi bulduk haydi

Ayla Ogan Heyfegil, Servotel Corporation İstanbul Ofisi'nin kurucu ve yönetici ortağı. 1984 yılında Londra'da faaliyete başlayan Servotel'in İstanbul ofisi Ayla Ogan Heyfegil ve Ömer İsvan ortaklığıyla 2003 yılında kuruldu. Ayla Ogan Heyfegil, turizm, konut, karma kullanım ve ofis fonksiyonlarına sahip projelerin gelişmesindeki deneyimi ile Türkiye'nin en önde gelen projelerine konsept yaratımı, tasarım yönetimi, proje geliştirme, koordinasyon, satış ve pazarlama konularında danışmanlık hizmeti sunuyor. Boğaziçi Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Siyasal Bilgiler mezunu olan Ayla Ogan Heyfegil GYODER ve ULI gibi kuruluşlara üye.

"Biz çok çabuk öğrenen bir milletiz, zekamız çok kıvrak. Aldığımız eğitimle birlikte süratle öğrenip, analiz edip kendi uygulama sahamıza geçirebiliyoruz."

İstinye Park'ı aldık. İstinyePark Büyükdere Caddesi'nin öbür ucunu oluşturmaya başladık. Sonra bir baktık ki her taraftan binalar çıkıyor, alışveriş merkezleri yapılıyor. Şimdi daha yeni yeni, şu geçen 3-4 seneden sonra şehir dokusu içerisinde plan ve programlar yapılmaya başlandı. Ama İstanbul çok büyük bir şehir, kontrol etmeniz çok zor. Son 5-6 senedir yatırımcı artık daha akıllı. Bizim gibi firmalarla birlikte çalışmaya çabılıyor.

Hep büyük yapılardan bahsediyoruz. Diğer kısımda küçük, ilginç apartmanlar, siteler var...

Bunları da çok önemli buluyorum. Bir kere şehrin yenilenmesi gerekiyor. Bu sırf İstanbul için değil, aslında Türkiye'nin hemen hemen her yeri için geçerli. Unutmamak gerekir ki Türkiye çok genç bir cumhuriyet. Savaştan çıktıktan ve cumhuriyeti kurduktan sonra kendi içinde bir yapılanma var. Çok kaliteli bir yapılanma değil çünkü paranız pulunuz, insanınız yok. Sadece temel ihtiyaçları karşılıyorsunuz. Sonra dünyada gerçekleşen krizler, kendi iç krizleriniz var. Şimdi artık paranızın, bilginizin, görgünüzün geliştiği yeniden bir yapılanma dönemi başladı. Ben bunu aslında ikinci yapılanma dönemi olarak algılıyorum. İstanbul için konuşayım, Nişantaşı'ndan Bağdat Caddesi'ne kadar her yerde eskinin yenilenmesi mecburiyeti var. Apartman bazında, bina bazında, aynen dediğiniz gibi, küçük ölçekte. Çok da güzel yapılıyor, tıkr tıkr el değiştiriyor, müteahhitler bu süreci götürüyorlar.

Tarlabası Projesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Aslında doğru bir proje. Ama henüz olması gereken pozitif enerjile hayata geçirilmemiş bir proje. Yani yola doğru çıkmış,

daha iyi bir yaşam hedeflenmiş ama halen elde duruyor. Çalık grubuyla da çalıştık bir dönem. Harekete geçtikten sonra o enerjiyi yakalayamadılar.

Bence şehir iki türlü gelişecek. Ana şehir dokusunun ve merkezin yenilenmesi devam edecek. Sancılı olacak. Bir yandan da şehir dışında uydu yapılaşmalar ve kentleşmeler sürececek. Artık Maltepe'de oturamayacaksınız, çünkü iş yeriniz karşıda, Beylikdüzü'nde. Her gün o yolu gidip gelmekten, Beylikdüzü'ne taşınacaksınız. Onun için ikisi birlikte büyüyecek ve gelişecek. **Ş**

burayı geliştirelim." diye yola çıktık. Ormanın da yanında, bir golf kulübü yaparız vizyonu. Biz katıldığımızda vizyon genişlemeye başladı. Bugün Kemerburgaz'a baktığınızda o vizyonun bambaşka başka bir yere gittiğini görüyorsunuz. Artık bugün Kemerburgaz Etiler gibi, Levent gibi şehir olmuş vaziyette. Halbuki dünyada planlama şehir bazında yapılır ve yapılan planlamada Kemerburgaz gibi bölgeler alçak yapılaşma bölgesi olur. Neden? Çünkü su havzası var etrafında. Alçak yapılaşmaya karar verildiyse artık bu hep öyle gider ve çok fazla değişmez. Bizde öyle değil maalesef. Benzer bir hızlı yapılaşmayı Büyükdere Caddesi'nde de yaşadık. Büyükdere Caddesi'nde eski Eczacıbaşı fabrikasının yerine Kanyon projesini yaparken "Deli misiniz?" dediler. Biz Kanyon'la geliştirmeye başladık. Eşzamanlı olarak

YAZAN: MURAT MERİÇ

DENİZİ ÖZLEYENLER İÇİN!*

Yaz geldi, denizin kokusu çağırıyor. Tatil için en keyiflisi ise kendini dalgalara bırakmak, sonsuz mavilikte kaybolmak. Kısacası, mavi yolculuğa çıkmak!

Mavi yolculuk âşıklarından Meriç Köyatası, bir yazısında mavi yolculuğun felsefesi olduğundan söz ediyor: “Bir tekneye atlayıp haldır haldır koyları dolaşmak mavi yolculuk değildir.” Ona göre, bu yolculuğa çıkmışsanız Halikarnas Balıkçısı’ndan, Azra Erhat’tan ve daha da önemlisi Ege mitolojisinden haberdar olmanız gerekir. Girdiğiniz koyların tarih içerisindeki yerini ve önemini kavramak, mavi yolculuğun esas kuralıdır. Doğan Hızlan, 31 Ağustos 2002 tarihli yazısında, bu mevzuyu tamamlayacak şu cümleyi kurar: “Mavi yolculuk, bizim doğal ve kültürel güzelliklerimizi bir arada yaşatan, gezi kültürünü öğreten bir tatil okulu.”

En İyisi Doğru Zamanda Yelken Açmak

Mavi yolculuğa çıkmak için belli bir tarih aralığı yok. Yoğun olarak Temmuz – Eylül arası tercih edilse de, işin erbabı Azra Erhat bize “dört başı mamur” bir yolculuk için Ekim ve Kasım aylarını öneriyor çünkü o aylar Akdeniz “tahta” gibi dalgasız oluyor ve balıklar oltaya neredeyse atlıyor: “Mavi gezinin yapılabileceği mevsim, haziran ayından ekim sonuna dek uzanır. Yaz ayları açık havada, güvertede yatmak için en elverişli aylarsa da, güz ayları denizlerin en sakin ve balığın en bol olduğu zamanlardır...” Bu son cümlemin, balık çiftlikleri açılmadan, böyle bir şeyin fikri bile ortada dolanmadan önce yazılmış olduğunu unutmayalım elbette... Unutmamamız gereken bir başka şey de havaya bakmak. Deniz ne kadar sakin olursa olsun, yöredeki balıkçılar ve denizciler Kos üzerinde kara bulutların biriktiğini gördükleri zaman denize çıkmayı reddeder. Kara bulutların Kos tarafından gelmesi Bodrum’a yağmur yağacağının alâmetidir. Bu mevzuda ısrar etmemek gerekir, durum tecrübeyle sabittir.

Bir anlamda koy koy dolaşmak, güneşin, denizin ve doğanın keyfini çıkarmak... Mavi

Mavi gezi bir mavidir, adı yok.

Aşam sensiz bu mavinin tadı yok.

Ağlamak yok, sızlamak yok mavi var

Dünya boyunca yürek dolusu

İman boyunca Allah dolusu

Otur çakıllarını boya mavi yavrusu

Hey betine bereketine, kalınlığına

Etine buduna kurban olduğum, dibi görünen su.

Bir kızım olursa adı DURUSU.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun

Mavi Gezi şiirinden.

MAVİ YOLCULAR SAHNEDE!

Sezen Aksu, Coşkun Demir ve Ali Kocatepe, “Mavi Yolcular” adını taşıyan bir grup kurdu ve Eurovision Şarkı Yarışması’nın 1983’te yapılan Türkiye elemelerine “Heyamola” adlı bir şarkıyla katıldı. Şarkı, yarışmanın favorisi olmasına rağmen birinciliği Çetin Alp’in “Opera”sına kaptırdı. Yarışmadan sonra 45’lik plak olarak yayımlandı ve “yılın şarkısı” seçildi. “Heyamola”, mavi yolculuğu anlatan coşkulu bir şarkı olmasının yanında memleketin son çok satan 45’liklerindendir.

yolculuk denince akla gelen bu. Ekseriyetle bir hafta boyunca kendini denizle “bir” hissetmek, onunla bütün olmak, bütünlüğün ötesinde onun bir parçası haline gelmek... Onun içindir ki “mavi yolcular” denizden karaya adımlarını attıkları ilk anda bir uyum sorunu çeker, ayakta duramaz! Unutulması güç anılar birikmiştir bir yandan: Tutulan balıklar raki eşliğinde ve sessiz Akdeniz gecelerinde yenir, bir yandan yıldızlar olanca güzelliğiyle tepedeyken diğer yandan o sessizliğe sohbet sesleri karışır. Varsa ay ışığı yoksa yakamozlar eşlik eder sohbe. Gündüz bir başka güzeldir: Akdeniz’in koynunda, şeffaf sularda yüzmenin tadı başkadır. Yüzerken şunu bilirsiniz: Dünyanın en temiz denizinin içindesinizdir ve güneş o anda sadece sizi yakıyordu.

Halikarnas Balıkçısı’nın Mirası

Mavi yolculuk, “düş” denilen şeyin aslında ta kendisi! Halikarnas Balıkçısı, bu mevzuda bakın ne söylüyor: “Güney illerinin geceleri başka gecelerden daha koyu, daha derin olur. Yıldızlar el uzatılınca tutulacak kadar yakındır...” Böylesi bir yorganı 1 hafta boyunca üstünüze örttüğünüzü düşünsenize... İnsanın ömrü uzar.

İlk mavi yolculuğu Halikarnas Balıkçısı namıyla maruf Cevat Şakir Kabaağaçlı yapmış, Gökova’yı “Yatağan” adlı motorsuz kayığıyla koy koy dolaşmış. İlerleyen yıllarda “Hürriyet” adını taşıyan teknesiyle çıkmış yola ve bu gezilere dostlarını da götürmüştü. Bu dostlardan Sabahattin Eyüboğlu mavi yolculuğun ismini koymuş, Azra Erhat ise kitabını yazmış. Bedri Rahmi Eyüboğlu, şiirlerinde ve yazılarında bu gezilerden söz etmekle kalmamış, gittiği koylarda kayaların üstüne resim yapmış! Mavi yolculuğun ödülleriinden biri, Bedri Rahmi’nin o güzelim resimlerini görmek... Bu geziler, 1957’den Balıkçı’nın 1973’teki ölümüne değin kesintisiz sürmüştü. Erhat’ın kitabı da 1957 tarihli. 1962’de ikinci baskısını yapmış, görünür olmuş. Bu tarihten itibaren başkaları da mavi yolculuk yapmaya başlamış ve “Mavi Yolculuk” kitabı bir rehber işlevi görmüş. Talebin artması, 1979’da aynı kitabın “Karya’dan Pamfilya’ya Mavi Yolculuk” adıyla yayınlanmasının müsebbibi. Sonrasında bu kitap düzenli olarak yeni baskı yapmış. Şu anda da Can Yayınları tarafından basılıyor ve piyasada kolaylıkla bulunuyor.

Mavi yolculuk güzergâhı, Kuşadası’ndan Antalya’ya uzanan 350 millik bir alanı kapsıyor. Bu alan koylarla ve antik kentler-

*Mavi Yolculuk dendiği
zaman denize has
lezzetleri de unutmamak
gerek. Yüzerek geçirilmiş
bir günün sonunda
özel olarak hazırlanmış
meze tabaklarında
çıtır çipuraya kadar
bu tabakların tadına
doyulmuyor.*

le dolu. Dolayısıyla onlarca rota üretmek mümkün. Sadece tek bir koya demirleyerek bütün haftayı orada geçirmek mavi yolculuk için pek uygun değil. Dolaşabildiğiniz kadar dolaşmak, gece konaklamalarında koyların tadını çıkartmak, görebileceğiniz kadar çok koy görmek gerekiyor. Bunu teknede yaptığınız için görece çok az yoruluyorsunuz. Yorulduğunuzda deniz altınızda, dahası (pek önerilmiyor ama) klimalı odalar emrinizde. Ama mavi yolculuğa çıkıp klimalı odada dinlenenlerdenseniz hiç bu işe girişmemenizi öneririz.

Afrodit'in kenti Knidos, Caretta Caretta'ların kumsalı İztuzu, Dalyan'daki kral mezarları Kaunos, Ölüdeniz, Didim, Fethiye, Kaş, Kalkan, Kelebekler Vadisi, Kekova hep bu

civardaki görülesi yerler. Biz, biraz da Halikarnas Balıkcısı anısına Bodrum çıkışlı bir rota önereceğiz. Ancak tek yol bu değil: Çıkış noktaları Ayvalık'tan Antalya'ya uzanıyor. Gökova, Marmaris, Fethiye ve Göcek, en yoğun kullanılan noktalar.

Bodrum'dan gün ağarırken yola çıktığınızda karşınıza ilk çıkan dantel gibi örülmüş kıyılarıyla dikkati çeken Orak Adası. Adanın her yeri zeytin ağaçlarıyla süslüdür ve şanslıysanız güneyden gelen ufak esintinin getirdiği zeytin kokusu denizin kokusuna karışır. Mavi yolculuğa çıkmanın ilk ödülüdür bu ve Akdeniz size "hoş geldin" demektedir. Buna kanıp adaya yanaşırsanız olmaz, yola devam etmek gerekir. Küçük Mazı ve Büyük Mazı koylarını geçtikten sonra Fesleğen Koyu olarak da

bilinen Çökertme Koyu'na gelirsiniz. Kahvaltı ekseriyetle orada yapılır, kaptan biraz konuşkan biriye bu esnada "Çökertme" türküsünün buradan çıkmadığını, Yalıkavak'taki Geriş köyü civarına Çökertme denildiğini ve Halil'in oralı olduğunu anlatır.

Kahvaltı sonrası tekne Gökova'ya yönelir. Arada göreceğiniz Yeniköy termik santraline takılmazsanız muhteşem doğayla baş başa olmanın keyfini çıkartabilirsiniz. Bir yandan yüksek dağlardan inen ormanlar, üzerinize düşecekmiş gibi görünen kayalar, muazzam bir mavilik, inanılmaz bir yeşillik derken Ören'e gelirsiniz. Kıran Dağları'nın dibindeki Akbük Koyu, geceleme için idealdir: Poyraza geçit vermez, her dem sakindir. Ancak rüzgâr güneyden estiğinde bir başka konaklama yeri bulmak durumundasınız zira güney rüzgârları koydaki denizi fena kıpırdatır. Bu durumlar da alternatif karşıdaki Sedir Adası'dır. Kimi oranın denizini turkuaz olarak tarif eder, kimi çivit mavisine benzetir. Her ne dersenez deyin, o mavilikte yüzmenin keyfi bambaşkadır.

O yakındaki İngiliz Limanı olarak bilinen bölge, yıllardır pek çok mavi yolcunun ilgisini çeker. 1. Dünya Savaşı sırasında bir İngiliz filosu burada saklanmış, adı oradan gelir. Buraya gitmişseniz, iskele civarında Tankut Öktem'in yaptığı şahane "Deniz Kızı" heykelini görmeden geçmek olmaz. Heykeli buraya ünlü denizci Sadun Boro yerleştirmiş ve kaidesine şunları yazmış: "Bu deniz kızı düşlerini süsleyen cennete erişebilmek için nice engin denizler, ufuklar aştı. Kıtalar, adalar dolaştı. Ta ki Gökova'ya ulaşana kadar..." Sadun Boro, dünyanın bütün denizlerini Kısmet'le dolaşmıştır ama İngiliz Limanı'nı başka sever. "Vira Demir" kitabından alıntılatalım: "70'li yılların sonuna kadar bu koyun etrafını koca

HALİKARNAS BALIKÇISI'NDAN BİR TARİF:

Nedim Atilla'nın "Zeytinyağı Kültürü" adlı kitabında Halikarnas Balıkçısı'ndan aktardığı kolay bir tarif:

ÇİPORTA (KİPOHORTA)

Malzemeler: Bir demet arapsaçı, bir kabak, 250 gram taze börülce, bir demet semizotu, bir demet radika, üç domates, dört adet taze soğan, iki diş sarmısak, yoğurt, kekik, taze nane ve kırmızı pul biber.

Hazırlanışı: Arapsaçını önceden haşlayın. Yoksa dereotu da olabilir. Haşlanan otu ayırın. Kabak, börülce ve taze soğanı küçükçe doğrayın. Zeytinyağında tavada (veya tencerede) hafifçe kavurun. Kavurduğunuz bu malzemeye haşlanmış arapsaçı, soyulmuş ve ince doğranmış domatesi, radikayı, semizotunu ekleyin, çok az tuz koyun. Tavanın (ya da tencerenin) ağzını kapatın. 15 dakika kendi buharı ile pişirin. Otların yumuşadığını kontrol edin ve ateşten alın. Ilıyınca servis tabağına yayın. Ortasına sarmısaklı yoğurt koyun. Zeytinyağı, kekik, nane ve pul biber serpip kızarmış çavdar ekmeği ile servis edin.

koca çam ağaçları çevirirdi. Onlara bağlandığınız zaman dalları teknenizin üzerini örterdi. Yüksek ağaçlar perde gibi rüzgara mani olur, neredeyse demir atmaya gerek kalmazdı."

Sedir Adası'na uğramışken Kedrae antik kentini gezmemek olmaz. Kleopatra plajı olarak bilinen küçük plajda denize girmenizde de fayda var. Özel kumuna basmak artık yasak ama denizi, bütün zamanlarda gireceğiniz en güzel deniz. Rivayet odur ki dünyanın her yerine ayak basan Kleopatra buraya da gelmiş, adayı sevmiş ama kum bulunmamasına içerlemiş. Sevgilisi Antonius, buradaki kumları Mısır'dan özel olarak getirtmiş. Kum, esasen, orada yaşayan deniz hayvanlarının kalıntılarından oluşuyor ve kendi kendine çoğalıyor. Ancak gelenin gidenin çok olması üreme hızına yetişememiş ve bu kumu azaltmış. Bugün, bu yüzden koruma altında.

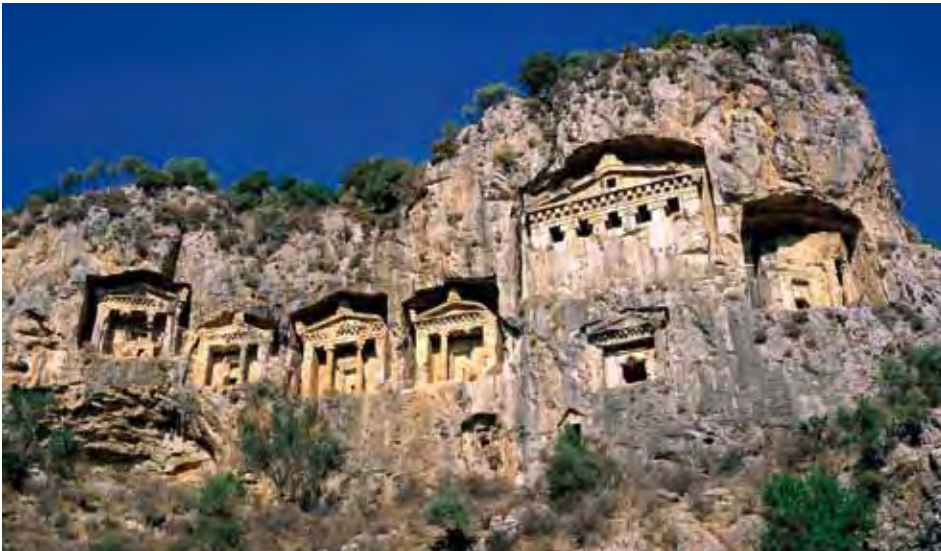
Basamıyorsunuz ama görmek ve ucundan dokunmak mümkün.

Sonrasında istikameti kaptan belirliyor ama hangi koyda konaklayacağınıza karar vermek sizin elinizde. Ancak Mersincik, Çatı, Löngöz, Küfre, Babuş, Uzun Liman, Çamaltı istikametinden Yedi Adalar'a vardığınızda orada konaklamanız elzem. Bir cümleye sığdığına bakmayın, bu koyları gezmek iki gününüzü alıyor. Uzatıp bunu üç gün de yapabilirsiniz ama hepsinin sonunda konaklayacağınız yer muhakkak Yedi Adalar olmalı. Dünyanın en sessiz koyunda, kuş cıvıltılarının arasında yüzmek ve geceyi binbir mahlûkatın sesi eşliğinde yıldızlar altında geçirmek, bu yolculuğun bir başka ödülü. Kimi, sadece bunun için bile çıkıyor mavi yolculuğa. Sonrası yine koy gezileri: Mine, Çatalca, Mezar, Maden, Amazon derken farkında olmadan Bodrum'a

geri dönmüş oluyorsunuz. Bu arada karagözden mercana pek çok balığı bizzat tutup yemenin keyfine de varıyorsunuz. Son yıllarda balık giderek azalıyor ama Akdeniz, oltanızı yolladığınızda onu boş göndermiyor, bütün cömertliğiyle akşam yemeğinde yetecek balığı size sunuyor.

Azra Erhat, "mavi yolculuğu anlatmak zordur, mavi yolculuğu yaşamak gerek. Bu geziye katılanlar hepsi mavi yolculuk dönüşünde başka bir insan olarak çıkarlar karaya. Gözleri güzellekle, gövdeleri sağlıklı, ruhları mutlulukla dolmuştur. Doğaya ve insana karışmışlardır. Öyle unutulmaz bir serüven yaşamışlardır ki, bütün bir yıl izlenimlerini anlatmaya, anılarını tazelemeye doyamazlar. Bir mavi yolcu için en büyük başarı, kendisi bir mavi yolculuk düzenleyebilmek ve arkadaşlarına bir mavi gezi serüveni yaşatmaktır," der. Mavi yolculuğu en iyi özetleyen paragraf budur herhalde. Şiirlere, romanlara, filmlere ve şarkılara da konu olmuştur mavi yolculuk. Ancak okumak, dinlemek, izlemek elbette görmenin ve bizzat yaşamının yerini tutmaz.

Bu yazıda mavi yolculuğu bir rota üzerinden anlattık ama herkes kendi rotasını çizmekte elbette özgür. Tekneye binişten itibaren bambaşka bir hayat bekliyor sizi. Hayatınızın bundan sonrasını etkileyecek, bir alışkanlığa dönüşebilecek, giderek bir tutku halini alabilecek bir şey, mavi yolculuk. Bir felsefe ve tatilin ötesinde bir yaşam biçimi. Hazırsanız, adiminizi denize doğru atın. Pişman olmayacaksınız. §

* Başlığımızı Orhan Veli Kanık'tan ödünç aldık. Denize olan hasretini bilerek...

ELİF SÖYLETİR DOĞAN TAC '94

TAC'DEN BİR “DİŞİ KAPLAN”

Elif Söyletir Doğan, pek çoğumuz tarafından bilinen Blogcu Anne. Yurtdışında uzun zaman çeşitli sivil toplum örgütlerinde çalışan, hamile kaldığında işi bırakan ancak Tarsus Amerikan mezunlarında sıkça görülen enerjisi ile bu kez blog dünyasında fırtınalar koparan Doğan, annelik günlüğü ile pek çok aileye destek veriyor.

Başlangıcınız biraz masal gibi, Tarsus Amerikan Lisesi'nde eşinizi de bulmuşsunuz.

Evet. Lise aşkım Doğan Doğan ile evlenip ABD'ye gittim. 10 yıl boyunca orada okudum ve çalıştım.

İşletme okudunuz değil mi?

Sevmediğim halde işletme okudum, üzerine master yaptım.

Sivil toplumla da hep süren bir bağınız var...

ABD'de başlayan çalışma hayatım süresince "başkalarına faydam dokunsun" diyerek sivil toplum örgütlerinde (STÖ) çalıştım ki bu bizim okulumuzun da temel değerlerinden biridir. Şizofrenik hastalara rehabilitasyon veren bir STÖ ile çalıştım örneğin. Çok keyifle çalıştım orada. Baktım ki bu zamana kadar edindiğim donanımları yine kendimi tatmin edecek şekilde harcayabiliyorum; insanlara bir faydamın dokunduğunu hissediyorum. Bundan sonra ben bu alanda çalışacağım dedim, iki STÖ'de daha çalıştım. Sonuncusu uluslararası bir kuruluştur, Vietnam'a giden bir gazi tarafından kurulmuştu. Oraya kendi isteği ile gitmiş, fakat bacakları felç olarak 23 ya da 25 yaşında döndüğünde ülkesinde hiç iyi karşılanmamış. "Gitmeseydin o zaman kardeşim," gibi tepkilerle karşılaşınca, üstelik yapılanları anlayınca "biz orada gerçekten kıyımlar yaptık, insanları mahvettik, her yere mayınlar yerleştirdik" diyerek Vietnam'da bir rehabilitasyon merkezi açmış. Benim çalıştığım dönemde birkaç farklı ülkede mayından kolunu bacağını kaybetmiş insanlara protez kol, bacak yapıyorlardı. Rehabilitasyon hizmetleri veriyorlardı. O dönemde hamile kaldım. Bebek sahibi olunca bir süre çalışmaya ara vermek istiyordum.

Sivil toplumda kaynak geliştirmek en zor işlerden biri değil mi?

Kaynak geliştirmenin iki ucu var. Bir kurumsal, bir de bireysel. Biz daha çok bireysel kanadındaydık. Amerika'da çok oturmuş bir sistem var, vakıflardan hatırı sayılır miktarda kaynak bulabiliyorsunuz. Tekniğine uygun teklif mektupları yazmanız, projenizi ve kaynağı nasıl kullanacağınızı açıklamanız çoğu zaman

Elif Söyletir Doğan uzun yıllar süren sivil toplum kariyerinin ardından çok daha özverili bir işe girişmiş: Annelik.

kaynağa ulaşmanızı sağlıyor. Üstelik insanların bir ya da birkaç STÖ'ye yardım etme kültürü bizdekinin aksine oturmuş durumda. Mutlaka, düzenli bağış yapıyorlar. Dolayısıyla orada farklı taktikler var. İnsan ilişkileri çok önemli. Çok zor ama çok keyifliydi. Çünkü biz şu kadar satış yapıyoruz değildi mesele. Gerçekten bu insanlara kol bacak kazandırıyoruz veya küçük çocukları okutuyoruz. O yüzden benim daha barışık olduğum bir işti. Hamile kalınca bıraktım.

Türkiye'ye döndünüz değil mi?

Bizim niyetimiz belli bir süre daha kalıp dönmekti. Eşimin işi sebebiyle dönüşü daha erkene aldık. Deniz iki aylıkken döndük. 2007 yılının ocak ayıydı. Anneliğimin ilk senesini kesinlikle çalışmadan geçirmek istiyordum. Ama bir seneden sonra bunalmaya başladım. Kurumsal hayata dönmek istemedim, annelikle çok bağdaşacağını düşünmedim. Aileme ağırlık vermek istiyordum. İş hem bütçeye katkıda bulunmak hem de tatmin olmak için istiyordum. O yüzden saatleri esnek bir iş olması gerekiyordu. Bir-iki STÖ'de gönüllü olarak şansımı denedim, olmadı. Ben de oturup Blog yazmaya başladım.

Keyif için mi başladınız?

2-2.5 sene kadar hiç bir şey yapmadım, sadece çocuk baktım. İstedğim bir şey olmasına ve kendim karar vermiş olmama rağmen zor gelmeye başladı. Hareketli bir yaşamdan gelmişsiniz, okumuşsunuz, bir şeyler yapmışsınız. Bir süre sonra "Sadece bir çocuk

Annelik çok öğrenilen, paylaştıkça kolaylaşan bir şey. Anne olunmaz, doğulur deniyor. Bence öyle değil. Bence anne olunur.

bakmak için mi okudum?" diye sorgulamaya başlıyorsunuz. Bunun dışında "Bugün rahat mıyım?" diye sorduğumda vereceğim çok fazla cevabım yoktu. Evet evi temizledim, çocuğumun altını temizledim, kocama yemek yaptım. Ama kendim için ne yaptım? Pek bir şey yapmadım. O yüzden 2009'da başladım yazmaya.

Peki nasıl oldu da böylesine gelişti?

Yazmaya başladığımın ilk gününde eşime "Yapmam gereken şey buymuş!" dedim. İlk yazımdan sonra bile inanılmaz bir aydınlanma hissettim. Bir ampul yandı kafamda, demek ki benim bunu yapmam gerekiyor. İnsanlardan da yorumlar geldikçe... Blog çok kolay yayılan bir şey, biri yorum bırakır, siz yanıtlarsınız derken insanlar sizden haberdar olur. Bunun üzerine sosyal medya Twitter ve Facebook'u da eklediğiniz zaman zaten katlanarak büyüyor. Geri dönüşlerle daha çok motive oluyorsunuz. Siz yazdıkça güzel geri dönüşler oluyor. Böyle böyle büyüyor.

Blog normal doğum neferi sayılır biraz da, değil mi?

Ben ilk doğumumu Amerika'da yaptım. Ve doğal yollardan oldu. Amerika'da sezaryen bu kadar çok pompalanmıyor. Buradaki kadar kolay değil sezaryen orada. Zaten 7-8 sene öncesine kadar tercihten sezaryen yapmıyordu doktorlar. Mutlaka tıbbi bir sebebi olması gerekiyordu. Orada da pomlanan şeyler var elbette. Suni sancıyla doğum yapılabilir. Doğumumu orada gerçekleştirdim ve gerçekten pozitif bir doğumdur. Her şey istediğim gibi oldu. Bebeğimi kendim çıkardım içimden gibi, çok değişik bir hikayesi de var. Doğum hikayesini koymuştum. O yüzden blogtaki ilk pozitif doğum hikayesi oydu. Sonra devamı geldi. Sonra başka annelerden de gelmeye başladı.

Burcu şu olsun, doktoru tatile gidecek o yüzden şimdi doğurayım gibi gerekçelerle sezaryen sakıncalı aslında. Bebek için de anne için de sakıncalı. Ama Türkiye'de çok kolay bir prosedür uygulanıyor. Bunun sebebinin de kadınların doğumdan korkmaları olduğu görülecektir. Ki ben de doğurmadan önce korkardım. O yüzden dedim ki "Hayır öyle olmak zorunda değil, güzel doğum hikayeleri de var, mutlaka bağıra çağırma doğurmak zorunda değilsiniz. Onlar da doğumun bir parçası olabilir ama olmayabilir de, her doğum farklıdır." Şimdi başka anneler de bana doğum hikayelerini gönderiyorlar, ben de yer veriyorum. Ve çok güzel geri dönüşler alıyorum. İnsanın vücuduna ve bebeğine güvenmesi lazım. Benim bebeğim nasıl doğması gerektiğini biliyor. Benim vücudum da onu nasıl doğurması gerektiğini biliyor, ben ikisini buluşturacağım

sadece. Olması gereken o, diye düşünüyorum. Elbette tıbbi gereklilikler bu durumun dışında. Normal şartlarda anne ve bebeğin sağlığını tehdit eden bir durum yoksa, doğal doğum en güzeli. Ama denersiniz, baktınız canınız çok yanıyor, bazı şeyler öne geçiyor, o zaman tabii ki destek alabileceğiniz bir sürü şey var.

Annelik nasıl bir süreç?

Annelik çok öğrenilen, paylaştıkça kolaylaşan bir şey. Anne olunmaz, doğulur deniyor. Bence öyle değil. Bence anne olunur. Ben iki çocuğuma da yer yer farklı annelik yaptığımı görüyorum. Çünkü, ikinci kez bazı şeyler çok kolaylaşıyor. Bisiklete binmek gibi bir şey yani. Unuttuğunuzu sandığınız bir çok şey size geri geliyor. Bir bakıyorsunuz otomatikçe bağlamışsınız.

Peki çalışan anne-ev kadını anne ikilemi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Zaten ben kendimi evde çalışan anne olarak tanımlıyorum. Çünkü bence çalışmayan anne diye bir şey yok. Dışarıda çalışan anneler var, evde çalışan anneler var. Bir sürü kadın da bunu anlamıyor aslında. Evdesin, istersen

uyursun, yatarsın, kalkarsın diye bir şey yok. Bebek uyuduğu zaman sen de uyu, hayır. Bebek uyuduğu zaman sen yemek yapıyorsun, çamaşırları asıyorsun. Hiç bir şey yapmıyorsan tuvalete gidiyorsun. Çünkü başka hiç zamanın olmuyor. Çalışıp çalışmama kararı çok kişisel bir karar. Ben çocuğum olmadan, anne olmadan önce çok katı düşünürdüm; bence imkanı olan her kadın işi bırakmalı, çocuğuyla vakit geçirmeli anne olduktan sonra diye. Ama çok zor bir şey, çocukla evde vakit geçirmek. Ben öyle çocukla çok yaratıcı olabilen, saatlerce lego oynayabilen, boyama yapabilen bir anne değilim. Olmaya çalışınca zaten maraza çıkıyor. Olmaya çalışıp da olamayınca bu sefer çocuğa yansıyor. Ben buna çalışmayan anne sendromu demiştim. Çocuğumu proje haline getirip, onu da öğrensin, bunu da öğrensin dememek gerek. Evde de olsak, dışarıda da olsak kendi kimliğimizi unutmamamız lazım. Uçaklarda oksijen maskesi açılınca önce kendinizinkini, sonra çocuğunuzunkini takın diyor. Aynı şey.

Peki ya emzirme reformu?

Emzirme reformu bir sosyal farkındalık hareketi olarak ortaya çıktı. Önce bir blog hareketiydi, sonra hareket büyüdü. İlk 6 ya sadece anne sütü, Dünya Sağlık Örgütü'nün söylediği bu, Sağlık Bakanlığı'nın söylediği bu, bebekler ilk 6 ay sadece anne sütü almalı, başka hiç bir şey almamalı, su bile almamalı. Ama doğum izni? Kadının doğumdan önce 8 hafta, doğumdan sonra 8 hafta, toplamda 16 hafta izni var. Bunun 5 hafta kadarını doğum sonrasına bırakabiliyorsunuz. Yani bebeğiniz 2.5 - 3 aylıkken bitiyor. İzin alamıyorsanız, o zaman geri kalan anne sütünü nasıl vereceksiniz? Geri kalan 3-4 ayda imkansız hale geliyor. Çünkü sütü sürekli sağlamak lazım, iş yerleri bunu desteklemiyor. O zaman doğum izninin 6 ay olması lazım. Bugünden yarına olabilecek bir şey değil. Belki hiç bir zaman olmayacak. Ama bu farkındalığı yaratmaya çalıştık.

Amerika'da nasıl?

Amerika'da daha da kötü. Amerika'da ücretsiz doğum izni diye bir şey yok, en fazla 3 hafta falan. Eyaletten eyalete değişiyor, tartışılacak gibi değil yani. Amerika kapitalizmin şatosu olduğu için, bu konuda Avrupa'yı örnek almamız lazım bence. Bizim yapmaya çalıştığımız da bu farkındalığı yaratmak. Anneler haklarının bilincinde olsunlar. Kadın zaten çalışmak da istiyor. Çalışmaya ihtiyacı da var. Maddi olarak da var, manevi olarak daha çok var. Sosyal yaşama ihtiyacı var, üretken etkinliklere ihtiyacı var. O yüzden de işe geri dönmeli ama işyeri de karşılıklı anlayış göstermeli. Karşılıklı güven ve anlayış yani. Çalışanına güvenen iş yerleri olmalı. Evde ça-

Daha ilk yazısını yazar yazmaz blog işinin tam da istediği iş olduğuna karar vermiş Elif Söyletir Doğan. O gün bugündür, Blogcu Anne olarak tanınıyor.

2-2.5 sene kadar hiçbir şey yapmadım, sadece çocuk baktım. İstediğim bir şey olmasına rağmen bir süre sonra zor gelmeye başladı. Bir süre sonra "Sadece bir çocuk bakmak için mi okudum?" diye sorgulamaya başlıyorsunuz.

İşmayı getirse hem trafik azalır, hem bir sürü enerji tüketimin önüne geçilir. Anlayacağınız desteklenebilir kadının çalışması.

Farkındalık oluşturdunuz. Sırada ne var?

Şimdi bunu aslında bir adım daha ileriye taşıyıp, anne dostu toplum platformuna dönüştürmek istiyoruz. Çünkü emzirmek tek kaygısı değil çalışanların. Emzirme dönemi bittikten sonra da annelik ihtiyaçları devam ediyor. Çocuk hastalanıyor mesela. Ama işe gitmek zorunda, çocuğu bırakacak yer yok, iş yerlerinde kreş yok. Emzirme dönemi bittiğinde işe geldiğinde çocuğu ne yapacak? Tabi ya bakıcıya bırakmak zorunda kalıyor ya okula göndermek istiyor ama okullar belli bir yaştan sonra alıyorlar gibi pek çok konu var. Dolayısıyla iş dünyasıyla çalışan kadının daha uyumlu, iki tarafı da memnun edecek şekilde bir araya gelmesini hedefliyoruz. Aslında toplumda da annelere kolaylık sağlayacak şeyler yapılması lazım. Sadece anneler için değil, engelliler için de. Kaldırımların daha düzenli olması, bebek arabasıyla gezmenin kolay olması, istenilen yerlerde emzirme odalarının bulunması, emzirme odası yoksa bile herkesin rahat ve uygun bir şekilde emzirebilmesi gibi...

Hâlâ Blogcular çerçevesinde mi devam ediyor, yoksa örgütlü bir katılım var mı?

Tamamıyla gönüllü annelerinin desteklediği bir hareket. Yani bir tüzel kişilik yok arkasında.

Anne olduktan sonra kadına bakışınız nasıl değişti?

Birincisi, annelik empati yanıımı çok iyi geliştirdi diyebilirim. Herkesin bir annesi olduğunu düşünüyorsun, herkes için aynı zamanda anne-baba olduğunu düşünüyorsun. Anne olduktan sonra, özellikle ilk dönemlerde kadı-

nın kendini bırakması çok kolay oluyor. Çünkü tamamıyla tam böyle bir dişi kaplan olarak çocuğa odaklanıyorsunuz. Hayatınızdaki her şeyi geri plana atmak çok kolay. Kocanız da, arkadaşlarınız da dahil. Bu bir süre sonra sizi yorabiliyor, çok tüketiyor. Çok dik bir rampa yani, buna girerseniz çok hızlı düşüyorsunuz. O yüzden de çok önemli kendini bakıma almak. Ben bunu yaşadıkten sonra artık söyleyebiliyorum. Ne bileyim, bazen kırmızı bir oje bile sürmek insanı çok iyi hissettirebiliyor. Farklı bakıyorsun ellerine. Manikür yapmasan bile ellerine kırmızı oje sür. Çok kadınsı bir şey çünkü. İlla ki güzel gösteriyordur. Eğer doğumdan önce çok fit bir insan değilsen, ki çoğumuz maalesef değiliz, düzenli spor yapmıyoruz, o zaman illaki bir karnın, fazla kilon oluyor. Kendini sevmiyorsun yani. Kendini cinselliği olmayan bir kadın, anne olarak görüyorsun. Bir kendini bir kocanı geri plana atıyorsun, onun dışındaki her şey öne geçiyor. Bunları hatırlamak çok önemli.

Annelere en çok gelen sorular neler?

Uyku eğitimi konusunda çok soru geliyor. Annelerin uykuyla çok ciddi bir imtihanı var.

Eşiniz de internet dünyasından. Blog konusunda size yardımcı oluyor mu?

Evet, çok fikir veriyor. Benim menajerim ya da koçum diyebilirim. Geçenlerde bir çocuk dergisi onunla röportaj yapmıştı, komik şeyler söylemiş. Ona da aynı soruyu sormuşlar, eşinize ne şekilde yardımcı oluyorsunuz diye. Genelde önemli bir konu olduğu zaman araştırırım, ederim, onun dışında uzaktan seyreder, lüzumsuz yerlerde burnumu sokarım demiş. Yani ağırlıklı olarak çocuklarla ilgili şeyler bende. **§**

POSITIONING: THE BATTLE FOR YOUR MIND

All Ries ve Jack Trout, zihnimizde yer kapmaya çalışan markalar kadar bir "marka" olarak kişinin kendi konumlanması üzerine de eğiliyor ve hem keyifle okunan hem zihinde kalan bir kitap sunuyorlar.

AL RİES VE JACK TROUT
MCGRAW-HİLL, 2001, 213 SAYFA, PAPERBACK

Her şeyin ve herkesin konumlandırması var zihnimizde: Üründen hizmete, ülkeden şehre, dini kurumdan eğitim kurumuna, araç kiralamadan politikacıya sanatçıya... James Twitchell'in 2005 yılında yayımlanan *Branded Nation: The Marketing of Megachurch, College Inc., and Museumworld* kitabında da belirtildiği gibi herşey ve herkes bir marka ya da marka adayı aslında. Piyasa giderek genişliyor, ürün, hizmet ve kendisini markalaştırmaya çalışan insan sayısı hızla artıyor. Ortada müthiş bir mesaj kalabalığı var. Üstelik mesajlar birbirine benziyor ve mesajları ulaştırmaya çalıştığımız kitlelere kendimizi/ürünümüzü/hizmetimizi duyurmamız gerekiyor.

Gereğinden kalabalık piyasada görülmenin ve duyulmanın yollarını bundan 11 yıl önce anlatan kitabın yazarları Ries ve Trout, 1970'lerin başlarında yazdıkları makalelerle, klasik pazarlama stratejilerinin üzerine kurgulandığı 4P'ye (yani Product (ürün), Price (fiyat), Place (mahal) ve Promotion (tanıtım)) gelmeden önce gidilmesi gereken yollardan biri olarak ortaya bir "P" daha ekleyenlerden. (Bugün P'lerin sayısı giderek arttı, kimine göre 6, kimine göre 7 kimine göre ise 11 P var dikkate alınması gereken.)

Günümüzde tüm marka ve kurumlar zihnimizde yer almak için savaşıyor ve bu savaşta geleneksel medyadan sosyal medyaya kadar pek çok mecraı kullanıyor.

Ürününüze verdiğiniz isimle ilgili “alışveriş listesi” ve “barmen” testi yapın diyen Ries ve Trout “buzlu JB” istediğinizde bardağınızda gelecek olan bellidir, “bir şişe Dom Perignon” derseniz şampanyanız gelir, ama bir “buzlu Cutty” dedikten sonra barmen sizin ucuz Cutty Sark mı yoksa 12 yıllık pahalı Cutty mi istediğinizi nasıl anlayacak diye soruyorlar.

Pazarlama planı mutlaka “R” (research/ araştırma) ile başlamalı, müşteriler “S” (segment/kesit) lere ayrılmalı, üretici şirket ürünü/ hizmeti en üst seviyede kime satacağına karar vermeli yani “T” (targeting/hedefleme) yapılmalı. Positioning (konumlandırma) dediğimiz herşeyi bir araya getiren: ürüne – fiyata – müşteri kesitine – ürünün nerede satılacağına – ne tip tanıtlar yapılacağına karar verirken işin başı “konumlandırma” diyor Ries ve Trout.

Konumlandırmayı da ürünle değil, potansiyel müşterinin zihniniyle ilişkilendiriyorlar. Piyasada çok fazla ürün, çok fazla şirket ve çok fazla pazarlama gürültüsü var, bu nedenle mesajın son derece basit ve net olması şart. İletişimde de “az çoktur” yolunu izlemek ve minimalist olmak gerekiyor.

Amerika'dan verilen bir örnekle, "Lord's Prayer'da 56 kelime, Lincoln'ün Gettyburg nutkunda 266 kelime, 10 Emir'de 297 kelime, Bağımsızlık Bildirgesi'nde 300 kelime varken ABD'de lahananın fiyatını belirleyen hükümet kararnamesinde 26911 kelime var" deniyor.

Şirketinize ya da ürüne verilen ismin öneminin anlatıldığı “ismin gücü” bölümünde ilginç bir psikoloji deneyine yer veriliyor: Dr. Herbert Harari ve Dr. John W. McDavid dördüncü sınıf öğrencileri seviyesinde yazdıkları kompozisyonları iki popüler isim (David ve Michael) iki de popüler olmayan isimle (Hubert ve Elmer) imzalayıp ilkökul öğretmenlerinin değerlendirmesine sunuyorlar. Sonuçta öğretmenler popüler

isimlere daha yüksek not veriyor. İsimleri negatiften pozitive çevirmenin yolları arasında da “mısır şurubu”nun Amerika’da mısır şekeri kelimelerini kullanarak “şeker pancarı” “şeker kamışı” dışında üçüncü bir şeker kaynağının zihinlerde “mısır” haline dönüştürülmesi anlatılıyor. Süt dediğimiz şey memeli hayvanların bebeklerini beslemek ürettikleri bir salgıyken “soya sütü” de nereden çıktı sorusu da bu noktada cevap buluyor.

İsim olarak kısaltma kullanılması konusunda da dikkatli olmak gerektiğini söyleyen yazarlar, isminiz yeterince biliniyorsa kısaltma kullanmanızda bir sakınca yoktur dedikten sonra Business Week aboneleri arasında yapılan bir araştırmada isimleri kısaltma olan, harflerden oluşan markaların bilinirliğinin ortalama %49, kelimelerden oluşan markaların bilinirliğininse %68 olduğuna dikkat çekiyorlar. Üstelik isminizin baş harflerinden oluşacak bir kısaltmanın General Aniline & Film şirketinde olduğu gibi “GAF” a dönüşmemesine de özen göstermek lazım.

Ürününüze verdiğiniz isimle ilgili “alışveriş listesi” ve “barmen” testi yapan diyen Ries ve Trout “buzlu JB” istediğinizde bardağınızda gelecek olan bellidir, “bir şişe Dom Perignon” derseniz şampanyanız gelir, ama bir “buzlu Cutty” dedikten sonra barmen sizin ucuz Cutty Sark mı yoksa 12-yıllık pahalı Cutty mı istediğinizi nasıl anlayacak diye soruyorlar, ardından da Aspirin üreten Bayer aynı isimle “non-aspirin” sattığında en büyük rakibi sadece kendisi olacaktır diye ekliyorlar. “İsim lastik gibidir: bir yere kadar esner, ama bir yere kadar” saptaması yapan yazarlar, “üstelik ne kadar esnerse gücü o kadar azalır” diyorlar.

23. bölümünde “kendinizi ve kariyerinizi konumlandırmak” konusunu da işleyen kitap artık günlük hayatımıza giren Positioning ya da “konumlandırma”yı pazarlama alanında ilk kullananların kaleminden okumak için birebir. Birbirinden eğlenceli örneklerle dolu kısacık kitap herkesin ilgisini çekecektir. Hararetle tavsiye edilir.

ESİ ELMAS, ÜAA '87

OKULLARIMIZIN “SÖZ”Ü ESİ ELMAS'A EMANET

Esi Elmas, Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın Kurumsal İletişim ve Geliştirme Koordinatörü. Bir başka deyişle, sözümüzü emanet ettiğimiz kişi. Elmas ile, bir çevirmenin titizliği ile hızlı tüketim sektöründen gelen bir iletişim uzmanının heyecanını birleştirdiği işini ve ÜAA yıllarını konuştuk...

İngilizce'yi sadece gramer kuralları ve kelime hazinesinden ibaret bir yöntemle değil, edebiyatı, ardındaki kültürü, yaşam tarzı ile birlikte, içinde yaşayarak öğreniyoruz. Bu bize çok farklı bir perspektif kazandırıyor.

Biz size Esi Hanım diyoruz ancak resmi isminiz bu değil, değil mi?

Doğru. Türkiye'de çok sık ratlanan bir hikayesi var aslında. Ailemin verdiği isim Esi, ancak nüfus memuru böyle bir isim olamayacağına karar vermiş olacak ki sonuna bir “n” eklemiş. Böylelikle resmi adım Esin olmuş.

Üsküdar Amerikan'a girdiğiniz yıllardan başlayalım...

Benim annem müzik öğretmeni, daha doğrusu Marmara Üniversitesi'nde profesör. Müzik alanında çalışıyor ve ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki çocuklara piyano dersi veriyordu. Dolayısıyla çok fazla okuldan öğrenci gözleme şansı oluyordu. Benim Üsküdar Amerikan Kız Lisesi'ne gitmemi çok istiyordu çünkü gördüğü bütün öğrenciler arasında, Üsküdar Amerikan öğrencilerinin hem akademik başarı hem de karakter açısından çok farklı olduğuna inanıyordu. Büyük ölçüde annemin sayesinde bu okula girdim. Annemin bu konudaki ısrarının nedenini ancak okuldan mezun olduktan sonra anladım tabii. Şimdi ben de kızım için aynı duygular içindeyim.

Okul size ne kattı?

Tabii İngilizce benim için çok önemliydi. Her zaman en sevdiğim ders oldu. Sonrasında mesleğimi de bu yönde seçtim.

Boğaziçi Üniversitesi Mütercim Tercümanlık mezunusunuz. Bu kararı nasıl aldınız?

Mesleğimi seçmemde de okulumun büyük etkisi oldu. O dönemde de tıpkı şimdi olduğu gibi

Üsküdar Amerikan'da Kariyer Günleri yapıldı. Çeşitli meslekler hakkında detaylı bilgi alabileceğiniz günlerdir. Kariyer Günleri'ne Boğaziçi Mütercim Tercümanlık Bölümü'nden bir hoca gelmişti. O gün, kesinlikle istediğim mesleğin bu olduğuna karar verdim. Üniversite sınavında az sayıda tercih yaptım ve asıl istediğim okul ve bölümü kazandım. Dolayısı ile bu anlamda hayatımın çizgisini belirlememde okulun büyük önemi var. Öte yandan, İngilizce'yi sadece gramer kuralları ve kelime hazinesinden ibaret bir yöntemle değil, edebiyatı, ardındaki kültürü, yaşam tarzı ile birlikte, içinde yaşayarak öğreniyoruz. Bu size çok farklı bir perspektif kazandırıyor. Her alanda tüm dünyadaki literatürü takip edebilme şansımız oluyor, yenilikleri zaman kaybetmeden öğrenebiliyorsunuz. Bunlar daha sonra iş hayatında çok büyük avantajlar sağlıyor.

Öte yandan, 11 yaşında okula girip 18 yaşında genç hanımlar olarak mezun oluyorduk. Okula çocuk olarak giriyorsunuz. Çıktığınızda ise bir bakıyorsunuz ki tüm karakteriniz o dönemde şekillenmiş. Örneğin sonraki yaşamınızda çok büyük önem kazanan aynı anda birden çok işi yönetebilmeyi okulda öğreniyorsunuz. Disiplinli çalışmayı yine Üsküdar Amerikan'da öğreniyorsunuz. Yaratıcılığın teşvik edildiği, farklı düşünceleri dinlemenin öğretildiği ancak bu yaratıcılığı yönlendirecek disiplinin de öğretildiği bir kültürden geliyorsunuz. Yaptığınız işi en iyi şekilde yapmak için verimli ve sıkı çalışmak gerektiğini biliyorsunuz. Üsküdar Amerikan'da “öğrenmeyi” öğreniyorsunuz. Yeni sorunlarla karşılaştığınızda bunları planlı bir şekilde çözmeyi, sorumluluk almayı hep okuldayken

Uzun yıllar SEV-YAY için çevirmenlik de yapan Esi Elmas, çocuk gelişiminde iyi kitapların önemli olduğuna inanıyor.

öğreniyorsunuz. Ve tüm bunlar, bir bütün olarak daha sonraki başarılarınızın temelini oluşturuyor.

Sizin epey miktarda çeviriniz var değil mi?

Evet. On üç adet çocuk kitabı çevirim var. Bir de Eğitim Terimleri Sözlüğüm yayımlandı. Çeviri çok keyif aldığım, hep yapmak istediğim işlerden biri. Uzun yıllar Sağlık ve Eğitim Vakfı'na bağlı SEV-YAY A.Ş. için çevirmenlik yaptım. Çocuk kitaplarının çok önemli olduğuna, çocuğun gelişimi için iyi kitapların olması gerektiğine inanıyorum. Kitabın dili ve öyküsü elbette çok iyi olmalı ama bu ikisi kadar önemli bir başka kriter de kitabın tasarımı, görsel bütünlüğü, çocuğa aktaracağı estetik duygusu. Çocuk kitapları, erken yaşta hem yaratıcılığı teşvik etmek hem de estetik farkındalığın tohumlarını atmak için önemli bir yer tutuyor. Vakit bulduca çeviri yapmaya devam ediyorum.

Ancak asıl kariyerinizi iletişim üzerine yaptınız. Bu süreç nasıl gelişti?

Üniversitedeyken herşeyi yapabileceğinizi düşünüyor, buna inanıyorsunuz. Ben de son sınıfta pek çok yere başvurmuştum. Bu başvurulardan biri, büyük bir FMCG (Fast Moving Consumer Goods) firması beni kabul etti. Satınalma departmanında işe başladım. Yıllar içinde kurumsal iletişim departmanına geçtim ve bu departmanda başarılı oldum. Bu işi yaptıkça, çok keyif aldığımı, severek yaptığımı farkettim. Çalışırken bir yandan da öğrendim ve "Daha iyi nasıl yapabilirim?" diyerek kendimi geliştirmeye çalıştım.

Ve ardından eğitim sektörüne geçtiniz. Bu sektörde kurumsal iletişim daha mı zor?

Kurumsal iletişim departmanında çalışmak başlı başına zordur zaten. (Gülüyoruz). Mesai saatleriyle sınırlı olmayan, her an bir krizin

çıkabileceği ve yönetilmesi gerektiği ve ciddi bir planlama süreci olan bir işten bahsediyoruz. Eğitim sektöründe ise bu işin daha emekleme evresinde olduğunu söylemek mümkün. Son 10 yıldır çok önemli değişimler oluyor ve eğitim kurumları da kamuoyu ile iletişimlerini planlı ve bilinçli bir şekilde sürdürmek için çeşitli süreçlerden geçiyorlar. Bazılarının bu işi çok iyi yaptığını bazılarının ise "reklamveren" kimliğinin eğitim kurumu kimliğinin önüne geçtiğini görüyoruz. Burada hassas bir dengeyi tutturmak gerekiyor. Bir eğitim kurumu olduğunuzu ve omuzlarınızda bu yükün ağırlığını taşıdığınızı unutmak mümkün değil. Benim eğitim sektörüne geçişime gelince, kurumsal iletişim departmanından ayrıldığımda bir özel okulda çevirmen olarak işe girdim. Ancak uzun yıllar boyunca iletişimin en önemli faktörlerden biri olduğu, sürekli ve hızlı değişimlere adapte olmak zorunda olduğunuz bir sektörde önemli deneyim biriktirmiştim, bu deneyimi aktarabileceğim alanlar açılınca yine kendimi kurumsal iletişim departmanında buldum. (Gülüyoruz)

Sonra da bir anlamda yuvaya döndünüz ve Sağlık ve Eğitim Vakfı'nda Kurumsal İletişim ve Geliştirme Koordinatörü olarak işe başladınız ve başladığınızdan beri yoğun bir çalışma içindesiniz.

Geçtiğimiz yılın Ağustos ayında göreve başladım. Bunu gerçekten yuvaya dönüş olarak adlandırabiliriz. Hem çok zor hem çok kolay bir süreç oldu benim için. Kolay çünkü büyük bir bölümü aynı gelenek ile yetişmiş bir ekip ile birlikte çalışıyoruz. Birbirimizi anlamak daha kolay, Amerikan Koleji kültürü bir iş yapma biçimi de öğretiyor, bunu gençliklerinden beri yaşayarak öğrenmiş bir grup insan birlikte çok daha kolay çalışıyor. Ancak bir yandan da çok zor bir iş yapıyoruz. Vakıf ve okullar, yıllar boyu kurumsal iletişim konusunda pek dikkat çekmemeyi esas alan bir yaklaşım benimsemişler. Okullarımız Türkiye'nin en değerli kurumları arasında; bu doğru ama bir yandan da iletişimin altın çağında yaşıyoruz. İletişim, boşluklar bırakabileceğiniz bir alan değil. Siz konuşmazsanız, başkaları sizin adınıza konuşmaya başlıyor. Bu da kontrol edemediğiniz bir süreç başlatıyor, kurumlarınız böyle süreçlerde ciddi zararlar görüyor. Ben de tam böyle bir sürecin ortasında işe başladım. Kırk üç yıldır devam eden ve Amerikan Bord Heyeti'nin, okulların kuruculuğunu kağıt üzerinde de Vakıf'a devret-

mesiyle sonlanan, aslında çok heyecan verici bir gelişme, iletişim kazaları nedeniyle gölge- lenmişti. Aslına bakılırsa bu süreç zaten uzun yıllardır planlanan ve çok da heyecan verici bir süreç. Amerikan Kolejleri'nin mezunlarının kırk yıl önce okullarını ve bu okulların kültürünü yaşatmak için kurdukları Vakıf, yıllardır bu okulların işleyişini büyük özverilerle sağlıyor ve sonunda Amerikan Bord Heyeti okulların kuruculuğunu Vakıf'a devrediyor. Bu süreç okullarımızda hiçbir şeyi değiştirmiyor, tam tersine yıllardır devam eden bir süreci olması gerektiği gibi sonlandırıyor. Amerikan Kolejleri'nin yüz yılı aşkın geleneklerini, bu geleneklerle yetişmiş ve hayatları bu gelenekler üzerine kurulmuş mezunları yaşatmaya, yeni kuşaklara aktarmaya devam ediyor. Mezunların bu amaçla kurdukları Sağlık ve Eğitim Vakfı, okullarımızın ilke ve değerlerinin korunmasının ve devamlılığının garantörüdür. Bu açıdan baktığınızda bir gurur tablosu ortaya çıkıyor. Ancak kurumsal olarak kamuoyu ile bu süreci planlı bir iletişim dahilinde paylaşmamışız. Bu da bazı sorunlara sebep olmuş. Son dönemde daha planlı ve proaktif bir iletişim sürdürüyoruz. Hedef kitlelerimizin tümünü kapsamaya, mümkün olduğu kadar yakın bir ilişki sürdürmeye çalışıyoruz. Bir yıllık iletişim planımızı hazırladık, burada plandığımız adımları atıyoruz. Elbette henüz yolun başındayız, daha yapacak çok işimiz var. Ama yoğun çalışıyoruz ve yıllardır süren bir iletişim açığını kapatıyoruz. Kurumsal iletişimimiz için bir reklam/tasarım ajansı arayışına girmiştik, bu arayışı sonlandırdık ve bize hem iletişim stratejisinde hem görsel kimliğimizde yardımcı olacak Myra ile çalışmaya başladık. Reklam ajansımız ve Halka İlişkiler ajansımızın da desteği ile iletişimimizi bütünlüklü ve temel mesajlarımızı yineleyecek şekilde kurguluyoruz. Buluşma'nın dışında her üç kolejimiz için birer dergimiz yayımlandı. Bundan böyle her dönem

bir sayı olmak üzere yılda iki kez kolej dergilerimizi yayımlamaya devam edeceğiz. Aynı şey, ilköğretim okullarımız için de geçerli, onların da kendilerine ait bir dergisi var: SEV JR. Özel günler ve okullarımızın ihtiyaçları doğrultusunda dönemsel iletişim çalışmaları gerçekleştiriyoruz. Bunlar küçük küçük adımlarla başladığımız ancak ileride büyüteceğimiz projeler. Tüm iletişim çalışmalarımızı bir kavramsal zeminde birleştiriyor ve okullarımızın sözünü güçlendirmeye çalışıyoruz. Elbette bunu yaparken, itici gücümüzün yüz yılı aşan gelenekleriyle okullarımız olduğunu unutmuyoruz. Alt alta yazdığımızda böylesine güçlü kurumların bir araya gelmesi gerçekten çok nadir bulunabilecek bir fırsat. Hem bizim için hem de bu ülke için öyle olduğunu düşünüyoruz. Çünkü bu güçlü kurumlarımızın her biri, geleceği kuracak nesilleri yetiştiriyor.

Siz aynı zamanda bir annesiniz. Velilere neler önerirsiniz?

Bu gerçekten zor bir soru. Ben şanslı bir anneyim çünkü eğitim sisteminin tam ortasında yer alan bir iş yapıyorum. Değişiklikleri çabuk öğrenme ve çocuğumun geleceğine destek verirken birinci elden bilgi alma şansım var. En önemli şeyin iyi bilgilenecek olduğunu düşünüyorum. Çocuklarımızın eğitimi deyince tüm hayatlarını etkileyecek bir karardan bahsediyoruz. Bu nedenle veliler mümkün olduğu kadar fazla seçeneği araştırmalı, karar verirken çocuklarını da iyi değerlendirmeliler. Her çocuk bir diğerinden farklı. Bunu bilmek gerekiyor. Önemli olan çocuğunuzu iyi tanımak, iyi dinlemek ve anlamak; onun kendine özgü yeteneklerini keşfetmesine olanak sağlamak. Çocukla ilgili her kararı, onun kişiliğini ve güçlü yönlerini esas alarak vermek gerekir diye düşünüyorum.

Devir süreci okullarımızda hiçbir şeyi değiştirmiyor, tam tersine yıllardır devam eden bir süreci olması gerektiği gibi sonlandırıyor. Amerikan Kolejleri'nin yüz yılı aşkın geleneklerini, bu geleneklerle yetişmiş ve hayatları bu gelenekler üzerine kurulmuş mezunları yaşatmaya, yeni kuşaklara aktarmaya devam ediyor. Mezunların bu amaçla kurdukları Sağlık ve Eğitim Vakfı, okullarımızın ilke ve değerlerinin korunmasının ve devamlılığının garantörü.

BİR KURABİYEDEN ÇOK DAHA FAZLASI!

Bu sayımızdan itibaren An American Cook in Turkey bölümümüzde sadece tarifleri vermek yerine, bir kolej mezunumuzla birlikte pişireceğiz de. İlk denememizi, chocolate chip cookie tarifi ile ÜAA mutfağında, ACI '85 mezunumuz Leyla Keskiner'in şefliğinde yaptık...

Chocolate chip cookie, dediğiniz sadece bir kurabiye değildir. Anne mutfağı, çikolatanın yaramazlığı, mutluluğun saf halidir. Abartıyor muyuz? Pek sayılmaz. Üsküdar Amerikan Lisesi'nin mutfağına doğru yol alan ekibimizin aklında sadece son kare, lezzetli kurabiye-lerin fırından dumanı tüterek o lezzet kokuyu saçarken çıkışları ve doğrudan midelerimize doğru yolculuğu olduğuna bakılırsa gerçek bir lezzet keyfi yaşayacaktık bugün. Şefimiz Leyla Keskiner'e güvenimiz tamdı. Kurabiyeler tam kıvamında çıkacaktı.

İlk işimiz malzemeleri hazırlamak ve karıştırmak oldu. Burada dikkat edilmesi gereken karışımı yavaş yavaş, acele etmeden hazırla-

mak. Tarifte yazan karbonatın yerine 1 paket kabartma tozu kullanmak mümkün. Vanilya yerine de pakette şekerli vanilin.

Karışımı hazırladıktan sonra cevizleri ve lezzetli bitter çikolataları kırıp, bu arada birkaç tanesini ağzınıza atıp hazırlığa katkıda bulunduktan sonra sıra karışımdan kaşıkla aldığınız parçaları tepsiye yaymaya geliyor. Burada iş pişirenin zevkine ve yiyecek olanın meşrebine kalmış. Eğer göz doyurmak isterseniz bir kurabiye için bir büyük kaşık koyabilir ya da zaman ayırıp minik minik bir çok kurabiye yapabilirsiniz.

Tepsiler hazırlandıktan sonra sıra hiç bitmeyecek gibi görünen fırının karşısında beklenenecek dakikalara geliyor. Bu dakikalar biraz zor geçiyor zira fırından yükselen koku gerçekten iştah açıcı. Bir de tabii, pişen kurabiyeleri çıkarır çıkarmaz tepside almak yerine 10-15 dakika kadar soğumaya bırakmak parçalanmalarını önlemek için elzem. Ancak sabırla beklediyseniz, sonuçta sizi bekleyen keyif inkar edilemez.

Chocolate Chip Cookies by Mary Lou Johnson p. 294

½ c (1 dL) shortening	½ t salt
1 c (1/4 L) sugar	½ t soda
1 T pekmez	1/5 c (200 gr) bitter chocolate, chopped
1 egg	½ c (1 dL) nuts, optional
1 t vanilla	
1 ½ c (175 g) flour	

Cream shortening with sugar, add pekmez, egg and vanilla. Beat until fluffy. Sift flour, measure, add salt and soda; sift into mixture. Add chocolate and nuts. Drop by teaspoonfuls on greased baking sheet. Bake at 375° F (190° C) for 10 minutes. Makes 4 ½ dozen.

